

Foto DPD

"Slovenija je imenitno opravila svojo nalogo!"

Uvodnik

Jurij Paljk

Duhovnike krvavo potrebujemo!

Minulo nedeljo je bilo po Sloveniji več pomembnih bogoslužij. Slovenski škofje so na praznik sv. apostolov Petra in Pavla diakone posvetili v duhovnike. Celjski škof Anton Stres je v novomašnika posvetil dva diakona, ljubljanski nadškof in metropolit Alojz Uran pa je posvetil štiri diakone in diakona iz francišanske redovne skupnosti. Mariborski nadškof in metropolit Franc Kramberger je posvetil tri diakone, murskosoboški škof Marjan Turnšek pa je v novomašnika posvetil enega diakona. Letošnjim novomašnikom se pridružuje še grškokatoliški novomašnik, ki se je predhodno tudi poročil in je bil v duhovnika posvečen v Križevcih na Hrvaškem. V koprski in novomeški škofiji v letošnjem letu ni bilo mašniških posvečenj. V Cerkvah na Slovenskem je bilo tako letos posvečenih enajst katoliških in en grškokatoliški novomašnik. Letos je bilo v Sloveniji posvečenih v duhovnike najmanj diakonov v zadnjih petdesetih letih, kar kaže po eni strani na veliko potrebo po duhovnih poklicih, istočasno pa odraža tudi stanje duha na Slovenskem. Na to, da imamo pri nas malo duhovniških poklicev, ni potrebno posebej poudarjati. Sem eden tistih srečnežev, ki sem danes vesel in ponosen, da so me vzgajali pokončni in v težkih časih prekaljeni primorski duhovniki in zato lahko zaskrbljeno zapišem, da pogrešam več duhovniških poklicev v času, v katerem je vse težje živeti krščansko, je vse težje imeti za vodilo evangelij in njegovo Resnico. Nikdar ni bilo lahko biti kristjan, to se ve, ker si kristjan lahko le vedno znova in še enkrat vedno znova, vsak dan se moraš namreč odločiti za krščansko življenje, vsak dan moraš začeti znova, ker je Cerkev sveta samo

takrat, ko je občestvo spreobrnjenih grešnikov in sveta seveda ni, ko zmotno misli, da mora biti občestvo pravičnežev!

Ko prisostvujemo kristjani danes, nemočni in večkrat tudi zmotno tihi, blatenju Cerkev in izpostavljanju grehov, ki jih je in naj bi jih Cerkev zagrešila, se nas ne sme lotevati malodušnost. Če so bile in so napake, tudi hude napake in grehi v Cerkvah, jih je treba priznati in obžalovati, skušati popraviti, a vendar moramo gledati tudi in predvsem na lepe, dobre, odlične ljudi in dejanja, ki so bila vedno in so tudi danes gonilna sila Cerkev!

Ko danes slišimo, kako predsednik združenja TIGR Goriško (in nas z njo!) pošilja na smetišče zgodovine, seveda globoko užaljeni in ogorčeni zahtevamo njegov takojšen odstop!, in se istočasno spominjamo vseh duhovnikov in kristjanov, ki so iz Goriške, in ne samo Goriške!, na žlahtnih temeljih oglejske Cerkev naredili prostor srečevanj, plodnega sodelovanja, krščanskega življenja in sobivanja, ki ga niti velika nasilja 20. stoletja niso mogla zabrisati in izničiti!

Prepričan sem, da bi tudi Republika Slovenija ne bila tako izjemno uspešna pri predsedovanju Evropski uniji, kot je bila, če ne bi bil slovenski narod tako trdno zasidran v krščanstvu, zavezi vrednotam, ki so sicer res danes, vsaj nekateri!, že občečloveške, a jih je najprej oznanjalo in širilo, živelo krščanstvo, ne nazadnje tudi zato, ker je slovenski narod tudi danes tako tesno povezan s Cerkvijo! Duhovnike krvavo potrebujemo! Duhovnikov, tistih, ki jih na srečo še imamo!, zato ne smemo pustiti samih!

Sošolec in prijatelj Andrej Vovk, duhovnik in zgodovinar, je minulo nedeljo na prekrasnih rodnih Gočah na Vipavskem daroval srebrno mašo, se pravi, da je že 25 let duhovnik. V vabilu vernikom in prijateljem je zapisal, naj mu ne nosimo daril, naj pridemo sicer k slovesni maši, a naj namesto darila zanj zmolimo desetko rožnega venca, kar je večina zbranih tudi storila.

V molitvi je torej odgovor, v molitvi za duhovne poklice!

Nogomet onkraj EP-ja

Perverzni biznis

Morda drži to, kar je v prejšnjih dnevih na straneh italijanske Gazzette zapisal njen najslavnejši komentator, Candido Cannavo'. Da je Donadoni sicer fair in pošten človek, da pa nima zmagovalne vizije. In da ga je treba zato zamenjati. Donadoni je iz današnje perspektive res nekoliko naiven: reprezentanco je prevzel ob najbolj nepravem trenutku. Bil je svojevrstno "žrtveno jagnje", ki se je sam odločil prevzeti to vlogo. Vodstvo italijanske izbrane vrste je prevzel po berlinskem zmagoslavju, ko je bilo jasno, da Italijani ne morejo višje, ampak da lahko le še nazadujejo. Jasnno je bilo, da bo v primerjavi z zmagovalcem Lippijem Donadoni izpadel kot bedak: njegova edina rešitev bi bila osvojitve evropskega naslova. Ni mu uspelo in zato je postal... bedak. Ne samo to... prvi možje italijanske nogometne zveze FIGC so ga pred javnostjo še osmešili. Potem ko so mu deset dni pred začetkom prvenstva podaljšali pogodbo do leta 2011, so ga takoj po porazu s Španijo likvidirali. Donadoni je vse skupaj zelo stoično prenašal. Cannavo' je Donadonijevo stoično prenašanje svojega javnega odstrela označil za visoko dostojno držo. Ampak... na stvar lahko gledamo tudi z drugačnega zornega kota, ki z dostojnostjo nima nič skupnega. Ničesar.

To, da je nogomet velik biznis, ni nobena skrivnost. Bolj pa je zanimivo pogledati, kako se ta biznis perverzno izvaja. Tudi pri Moggiopoliju se ne mislim pretirano zaustavljati, ker je to že tako obdelana tema, da smo je siti. V nogometnem svetu pa obstajajo detajli, ki jih imamo vsak dan na očeh in pričajo o perverznosti biznisa. Kot velik biznis mora nogomet prinašati dobiček. Dobiček prinašajo športni uspehi: pokal prvakov prinaša npr. zmagovalcu tam okoli 60 milijonov evrov. Pri tem seveda ni nič perverznejega: gre za tržno logiko: uspeh prinaša denar, zato je za nogometne lastnike pomembna zmagava. Perverzen pa je drug detajl te zgodbe: nogometnim lastnikom vse pogosteje niso več tako pomembni uspehi, ker je bolj dobičkonosno trženje nogometašev. Real Madrid svojo blagajno redno polni s prodajanjem dresov zvezdnih nogometašev in

drugih nogometnih relikvij. Take marketinške poteze Realu omogočajo, da je lahko leta 2000 porabil 75 milijonov evrov za nakup Zidanea in da letos ponuja Cristianu Ronaldu pogodbo v višini 95 milijonov evrov za obdobje 5 let. Tržna logika torej lastnikom ne narekuje več: "Zmagati moraš pokal prvakov, da boš imel zaslužek", ampak "Na igrišče mora stopiti Cristiano Ronaldo (ali superzvezdnik določenega trenutka), da boš imel bajni zaslužek. V trenutku, ko Ronaldo stopi na igrišče, ni več pomembno, če ekipa zmagava ali je poražena." Za promocijo nogometa je na SP v ZDA leta 1994 finalno tekmo proti Brazilcem odigral tudi polomljeni Roberto Baggio. Zaradi pritiskov tekstilnega velikana Nike je finalno tekmo SP v Franciji leta 1998 odigral takrat pohabljeni Ronaldo. Še bi lahko naštevali take primere...

A vrnilo se k Donadoniju... on je na letošnjem EP bil prisiljen igrati s Tonijem, prvo zvezdo italijanskega nogometa. Bil je prisiljen, ker si je to od njega pričakovala javnost in sama federacija: Toni je bil po izvrstni sezoni v Bundesligi zastopnik oglaševalca za italijanski nogomet v sezoni, ko so italijanski klubi v Evropi klavrnino propadli. Donadoni ga ni smel zamenjati, ker bi to bilo v nasprotju z interesi federacije: Donadoni pa ni tako močna osebnost (kot npr. Lippi). Da bi se postavil proti federaciji. Njegov renome ni še tako močan, njegovi mednarodni uspehi so še na ničli: zato se kot gospod Nihče ne sme upirati delodajalcem. Zato je bil tudi izbran za selektorja leta 2006, ko je bila v polnem

teku afera Moggiopoli. Italijanska federacija si je z njegovim imenovanjem kupila nekritično tišino in si prihranila nepotrebne polemike, do katerih bi bil lahko upravičen uveljavljen selektor.

Gre za preverjeno tehniko, ki jo uspešno izvajajo tudi pri Milanu. Ali ste slišali, da bi se Ancellotti kdaj razburjal, odkar je pri Milanu? Ne, ker tega ne sme početi. Pri Milanu je to izvrstna strategija, ki si jo je zamislil dvojec Berlusconi - Galliani. V zameno za njegov molk, se Ancellottiju ni nikoli majal stolec In ustvarila se je slika, po kateri je Milan velika srečna družina. In Berlusconi njen dobrotljivi oče. Ta slika se vsakič seveda izpostavlja pred italijansko javnost in pred italijanske volilce.

Nogomet je biznis. Perverzni biznis.

Andrej Černic

Evropske teme - Naše teme

Misli ob izteku slovenskega predsedstva EU

S koncem junija se je zaključilo uspešno šestmesečno predsedovanje Slovenije EU. Zaključil naj bi se torej čas stresa, čas, ko je bila Slovenija pod drobnogledom svetovne javnosti, čas, ko so morali vladni uradi delati pod pritiskom, slovenski politiki pa še bolj odgovorno opravljati svojo funkcijo, da se slovenska država lahko res izkaže pred svetom. Praviloma naj bi zdaj nastopil čas počitnic, čas, ko se po velikem naporu ustaviš, se ozreš nazaj in ponosno, a tudi kritično, opazuješ to, kar si v prejšnjih mesecih s trdom zgradil.

Verjetno pa ne bo letošnje poletje za slovensko politiko čas počitka. Slovenija stopa namreč v predvolilno obdobje, kar pomeni, da so tako Janez Janša in njegova ministrska ekipa kot tudi opozicija že danes podvrženi novemu medijskemu in političnemu pritisku, ki je značilen za vsako predvolilno obdobje. Taka je pač demokracija in taki so današnji ritmi.

Žal pa bo to pomenilo, da Slovenci ne bomo imeli časa, da neobremenjeno ocenimo velike dosežke predsedovanja EU, jih pravilno ovrednotimo in jih sprejmemo kot neke vrste skupno bogastvo, ki naj bi postalo del naše skupne identitete, ne glede na kulturno ali politično opcijo, kateri pripadamo.

Slovensko predsedovanje bo namreč neizogibno postalo predmet volilne debate, ki bo žal strankarsko obravnavano, kritizirano ali poveljčano v luči volitev, kar pa bo nedvomno zameglilo enkratni podvig slovenske države. Slovenci prav zaradi bližajočih se volitev ne bomo namreč sposobni sproščeno vrednotiti podviga, ki ga bodo vse še nenapisane knjige slovenske zgodovine nedvomno beležile, saj slovensko predsedovanje EU predstavlja še zadnji neizpodbitni dokaz, da je Slovenija res polnopravni član velike družine evropskih narodov, in da s svojo zagnanostjo in sposobnostjo, ne glede na svojo zemljepisno majhnost, lahko brez kompleksov vodi EU.

Danes je namreč jasno, da je bilo slovensko predsedovanje EU neke vrste zrelostni izpit, ki ga je Slovenija suvereno opravila ne samo s svojo politiko,

ampak tudi s svojim državnim aparatom, s svojimi uradniki in s svojo kulturno vizijo, kar ji vsa Evropa soglasno priznava.

V tem smislu so zgovorne besede, ki jih je predsednik Evropskega parlamenta H. G. Pötering izrekel, ko se je Sloveniji zahvalil za opravljeno delo in pohvale J. M. Barrosa, ki je dejal, da, če bi bile vse države tako angažirane v svojem delu, kot se je angažirala Slovenija, bi Evropa zlahka premagala svoje težave.

A še bolj zgovorna od pohval so politična dejstva in koraki, ki jih je v zadnjih šestih mesecih Evropa opravila pod slovenskim vodstvom. Sloveniji je namreč v času njenega predsedovanja uspelo rešiti vrsto zapletenih problemov. Med njimi nedvomno izstopa problematika evropskega priznavanja Kosova in pa spretno sočasno grajenje političnih mostov med EU in Srbijo, kar je bistvenega pomena za stabilizacijo Balkana in za morebitno pridružitve Srbije EU. Uspeh slovenske zunanje politike je bil v ospredju vseh evropskih političnih komentarjev, ni bil pa edini. Številni so uspehi tudi na drugih področjih, kot je npr. področje dela, ko je Evropi prav pod slovenskim vodstvom uspelo po 14 letnih diskusijah obravnavati vprašanje enotne zakonodaje okrog vprašanja delovnega urnika, ali pa področje varnosti in migracij, kot dokazuje odobritev s strani evropskega parlamenta odobritev prvega dela skupne evropske zakonodaje glede azila tujcev. Lahko bi še spregovorili o uspehih pri oblikovanju ekološko-klimatske politike, ki je med drugim postavila na nove temelje odnose in dogovarjanje med Latinsko Ameriko in Evropo, ali pa politiki vrednotenja sredozemskega prostora in končno tudi o zametkih oblikovanja nove energetske in davčne politike, ki naj bi dajala odgovore višanju cen petroleja in draginji živil. Skratka napore in uspehe slovenske države v teh zadnjih mesecih bi bilo res treba sproščeno oceniti, saj predstavljajo uspeh naroda, ki je dokazal, da kljub svojim notranjim težavam daje aktiven doprinos h grajenju skupnega evropskega doma in da s svojim političnim delovanjem ne obdeluje le vrtička, a soustvarja skupni dom, kjer se bo nedvomno počutil doma.

Peter Černič

SSO protestira in piše ministru Žagarju
O Goriški pokrajini

Spošt. dr. Ivan Žagar, Minister pristojen za področje lokalne samouprave in regionalne politike, Služba Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko!

Novoizvoljeni goriški pokrajinski svet stranke Slovenska skupnost je na svojem prvem zasedanju obravnaval tudi pravkar izvedeni referendum o pokrajinih v Sloveniji. Na referendumu, ki ga je sicer zaznamovala nizka volilna udeležba, so volilci potrdili potrebo po ustanovitvi pokrajini. To se je zgodilo tudi v obmejnem pasu, kjer je bil dan predlog o ustanovitvi dveh pokrajini. Slovenska skupnost podpira ustanovitev dveh ločenih primorskih pokrajini, saj se severni in južni del Primorske v marsičem razlikujeta, tako iz zgodovinskega, kulturnega, kot tudi gospodarskega značaja. Dve pokrajini bolj odgovorjata sedanjim izzivom razvojne perspektive

vključene v programsko obdobje 2007-2013. Kar bi se seveda poznalo predvsem pri boljšem koriščenju evropskih sredstev. Enako velja tudi za čezmejno sodelovanje, ki kljub nekaterim nihanjem oz. zastojem, se razvija v vedno pomembnejši vir družbenega in gospodarskega razvoja. Ustanovitve severne-primorske oz. Goriške pokrajine bo ta proces še dodatno okrepilo, kar bo nedvomno v korist občinov na obeh straneh meje. Slovenska skupnost ne razume odklonilno stališče nekaterih vidnih osebnosti do imena Goriška, saj je to zgodovinski in kulturni pojem, ki nosi v sebi več stoletno zgodovino zato ga ne gre zane-mariti in opuščati. Opustitev naziva Goriška bi oškodovalo prav slovensko stran, ki je bila, v širšem zgodovinsko-teritorialnem kontekstu večinska in je bogato prispevala na vseh družbenih segmentih, od kulture do

gospodarstva. Prav poseben pomen ima naziv Goriška za nas Slovence, ki prebivamo v goriški pokrajini na italijanski strani meje. Naš zgodovinski in kulturni dediščina nas je naučila, da izraza Goriška ne omejujemo samo na italijanski del, temveč ga vidimo tudi v širšem čezmejnem kontekstu. Ohranitev imena Goriška za novo pokrajino v severnem delu Primorske bi omenjeni pomen še podkrepila.

Predsednik pokrajinskega sveta SSK-Gorica Silvan Primožič in pokrajinski tajnik SSK-Gorica Julijan Čavdek

Svet slovenskih organizacij za Gorico se ne strinja z izjavo g. Bevka, predsednika društva TIGR, da je, z izidom referenduma o pokrajinih, ime Goriška odšlo na smetišče zgodovine. V ta namen vabimo g. Bevka, naj to svojo izjavo prekliče. Ime Goriška ima za veliko število ljudi velik kulturni in zgodovinski pomen. Še posebno smo na to ime navezani Slovenci na italijanski strani meje. Sicer ne zavračamo imena Primorska, vendar ima prav enako veljaven pomen tudi izraz Goriška. V zgodovinskem in kulturnem kontekstu je slednji izraz enako pomemben, poznan in razpoznaven.

Svet slovenskih organizacij spoštuje izid referenduma in usmeritev, ki je izšla iz oddanih glasov, da se ustanovijo dve ločeni primorski pokrajini. Pri tem je prav, da se najde naziv, ki bi celostno zaobljel, kar predstavlja teritorij od Gorice do Bovca. Pri tem je nedvomno, da je izraz Goriška neopustljiv, saj se ta izraz veže na važne zgodovinske trenutke, bodisi na širšem evropskem bodisi na ožjem narodnem kontekstu. Spoštovanje imena Goriška bi kazalo tudi na doslednejšo držo društva TIGR, ki v svojem nazivu nosi ime Gorica. Prav zato je izjava g. Bevka toliko bolj nerazumljiva in potrebna dopolnila. Pri uveljavljanju naziva pokrajine je boljše, da se najde čim bolj sprejemljivo ime, kot da se uveljavi ena formula v odnosu do druge.

Od 1. januarja do 30. junija

Uspešno predsedovanje Slovenije EU

Pravkar minulega 30. junija se je zaključilo šestmesečno krožno predsedovanje Slovenije Svetu Evropske unije (vladnih predsednikov članic), to je najvišjemu oblastnemu organu povezave. Ta edinstveni dogodek je sovpadal z osamosvojitvijo pred 17 leti po ozemlju in prebivalstvu sicer majhne države, a pomembne po njenem geopolitičnem položaju, samobitnem preživetju skozi dolgo obdobje "viharjev jeznih" zgodovine. Če pomislimo, da se je morala Slovenija prva leta boriti za mednarodno priznanje, pomeni njen sprejem v Evropsko unijo leta 2004 in letošnje predsedovanje leti temeljna zgodovinska mejnika na njeni državniški poti.

Ko je Slovenija prva izmed zadnjih novink in kot prva slovanska država prevzela predsedovanje petstomilijonski evropski povezavi, sej marsikdo tako doma kot v evropskem okviru spraševal, ali bo ta nova in mala država brez večjih mednarodnih diplomatskih izkušenj zmogla dosledno in dostojno opraviti tako zahtevno in odgovorno nalogo pred očmi Evrope in mednarodnega sveta nasploh. Zato je bilo naloge lotila dovolj pripravljena z vseh vidikov tudi glede zadostnega števila strokovnega, upravnega in drugega osebja na vseh ravneh. Danes smemo zanesljivo trditi, da je v skladu s pričakovani dostojno in strokovno opravila vse delo, povezano s predsedovanjem tako široki povezavi. Ni potrebno, da bi na tem mestu naštevili vsa srečanja na različnih ravneh, njihovo zahtevno pripravo in varno izvedbo. Tudi največje in najbolj vplivne članice EU, ki imajo številne tovrstne izkušnje za sabo, priznavajo, da je Slovenija uspešno prestala preizkušnjo, in to solidno, stvarno in ustvarjalno. To pome-

ni, da se ni omejila zgolj na opravljanje tekočih zadev, kot se temu reče, temveč je doprinesla svoj delež tudi v vsebinskem pogledu. Naj tu omenimo sporazum o liberalizaciji energetskih trgov ter zastavitev naporov za končno dosego sporazuma med EU in Rusko federacijo na najboljčutljivejših področjih. Tik pred iztekom predsedovanja so se v sibirskem mestu Hanti-Man-

Jose Manuel Barroso

sijski 27. junija sestali premier Janša, predsednik Evropske komisije Barroso in visoki zunanje-politični predstavniki EU Janvier Solana za srečanje z novim ruskim premierom Medvedjevom. Glavni predmet njihovih pogovorov je bil načrt o sklenitvi strateškega sporazuma o partnerstvu, ki naj bi v bližnji prihodnosti predstavljala okvir za odnose med Evropo in Rusijo. Dogovorili so se, da bodo zadevna pogajanja nadaljevali.

Glede slovenskega predsedovanja EU je potrebno povedati, da je bilo opravljeno dragoceno delo za ureditev razmer na Zahodnem Balkanu, katerega vidni rezultati se bodo pokazali v bližnji prihodnosti. Glavni izziv je še vedno vprašanje Kosova ozi-

roma krepitev njegovih državnih struktur. Srbiji je bila ponujena povezava z Evropo.

Janez Janša je dosežke prvega predsedovanja Slovenije EU konec junija predstavil na izrednem zasedanju Evropskega parlamenta. Zahvalil se je njegovemu predsedstvu in Evropski komisiji za sodelovanje. Predsednik parlamenta Gert Pötering je ocenil predsedovanje Slovenije za odlično in eno najbolj prijaznih. Predsednik Evropske komisije Barroso pa je dejal, da je slovensko predsedstvo pokazalo izjamo "politično in intelektualno poštenost". Po splošni oceni evropskih poslancev je Slovenija pustila svoj pečat pri vodenju evropske povezave.

Predsedovanje Slovenije Evropski uniji je pustilo za sabo tudi viđen in trajen spomin v Bruslju. Slovenija je namreč na Schumanovem krožišču postavila monolit iz marmorja, na katerem so v vseh 23 uradnih jezikih Unije napisane besede največjega slovenskega pesnika Franceta Prešerna - "žive naj vsi narodi". To darilo, ki ga je 23. junija Svetu EU uradno podaril minister za kulturo Vasko Simoniti, je delo evropsko znanega slovenskega arhitekta Bori-

sa Podrecca (Podreke), ki je v prvih povojnih letih obiskoval slovensko realno gimnazijo v Trstu. Na predvečer proslavljanja osamosvojitve (24. junija) in ob skorajšnjem koncu predsedovanja Evropski uniji so v bruseljskem parku Mini Evropa skupaj z mestom Bruselj slovesno odkrili maketo Prešernovega trga s Plečnikovim Tromostovjem v Ljubljani. Slovenija tako simbolično prinaša most v neuradno evropsko prestolnico. To simbolični ponazarja odprtost Slovenije za nove izzive in priložnosti. Omenjena maketa meri 20 kvadratnih metrov. S podobo Slovenije je sedaj Mini Evropa popolna, ker predstavlja vseh 27 sedanjih držav članic EU.

Alojz Tul

Povejmo na glas

Dvorezna vrednota varnosti

Eno od osrednjih predvolilnih gesel desne sredine je bila varnost, varnost in še enkrat varnost. Ljudje da so ogroženi zaradi vseh vrst nezakonitih kriminala in tistih v prvi vrsti nezakonitih priseljencev, ki so po prihodu v Italijo ubrali nedovoljeno pot svojega življenja. Ljudje so se v tej svoji ogroženosti zavedeli dejstva, da je leva sredina za reševanje navedenih problemov premalo odločna, premeška in brez ustreznih dejanj, zato so v presenetljivo velikem številu podprli desnorsredinsko politiko in ji podelili trdno večino v obeh poslanskih zbornicah in s tem toliko trdnejšo vlado. Ta vlada bo vsem zagotovila varnost, zares se bo zanj zavzela in tako bomo končno rešeni vseh prestopnikov, da bodo ceste ponoči spet varne, da bodo varne banke in trgovine in da nihče več ne bo niti pomislil, da bi izvajal nasilje nad ženskami. Ne more biti nobenega dvoma, varnost je ena temeljnih vrednot in dobrin, brez varnosti izgubi pomen cela vrsta drugih pridobitev. Kadar namreč varnost ni zagotovljena, se človeka in družbe polasti negotovost, negotovost pa je počutje, ki je potem prisotno povsod. Ni se mu mogoče izogniti, čaka te na vsakem vogalu in se prikazuje v vsakem neznanju. Do sem vse v redu in prav, toda kaj, ko sta želja po varnosti in nje-njo praktično uresničevanje dve tako različni stvari, da se velja resno zamisliti, še posebej zaradi že izrečenih vladnih napovedi.

Najpogostejši način zagotavljanja varnosti je poostreni nadzor: več policije na cestah

predvsem velikih mest, pa ne samo na cestah, tudi v vročih mestnih ali predmestnih predelih. Več policije z večjimi pristojnostmi pri hišnih in drugih preiskavah vsakršnih osumljencev. Aktiviranje preostalih sil javnega reda, v skrajnem primeru vojaških enot, kar je okvirno že sklenjeno. Video nadzori zunaj bivališč oziroma v pomembnejših javnih prostorih, audio nadzori z natančnejšim telefonskim prisluškovanjem, kjer je vse manj upoštevana pravica do zasebnosti. Z drugimi besedami: vsi naštetih in še drugi ukrepi vsekakor otežkočajo delo takšnemu in drugačnemu kriminalu, toda istočasno znižujejo raven svobodnosti velikanske večine tistih državljanov, ki v obstoječih zakonih niti slučajno ne vidijo svojega sovražnika. In tukaj se lahko vprašamo: so se volilci v želji po varnosti odločili tudi za trde ukrepe poostrenega nadzora ali so imeli v mislih le željo, niso pa upoštevali grobe možnosti njene uresničitve? Zdi se, da so volilci sledili le svoji želji in so njej dali svoj glas ter v splošni stiski sploh niso bili pripravljeni pomisliti, da se bodo življenjski pogoji poslabšali za vse in to temeljito.

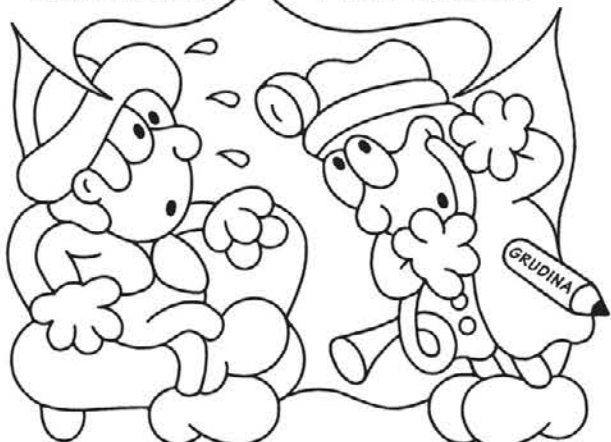
Kot rečeno, je poostreni nadzor najpogostejši zato pa zagotovo najslabši način zagotavljanja varnosti. Poraja namreč nevarnost, ki je malokomu po godu, se pravi, da bi morali živeti v svobodi pod strogo kontrolo, bili torej kontrolirani z zagotovitvijo, da smo postali še bolj svobodni.

Janez Povše

Na dnu...

ZELO SEM ZASKRBLJEN, KER IMAM DVOJNO OSEBNOST!

NIČ SE NE BOJTE, MIRNO SEDITE, DA SE VSI ŠTIRJE SKUPAJ POGOVORIMO!

Na skupnem trgu obeh Goric spet velik dogodek!

"Vive la Slovenie! Vive la France! Vive l'Europe!"

"Formidable!" je bil vsem razumljiv pridevnik, s katerim je francoski zunanji minister Bernard Kouchner minuli ponedeljek, 30. junija, na Trgu Evrope, kot ga kličejo v Novi Gorici, na trgu pred Svetogorsko železniško postajo, označil slovensko predsedovanje Evropski uniji, ko se je srečal s svojim slovenskim kolegom Dimitrijem Ruplom, ki mu je ob tej priložnosti predal štafeto predsedovanja. "Imenitno!" je torej bilo slovensko predsedovanje, kar je potrdila vsa Evropa in tudi ves svet, le v Sloveniji je imela Janševa vlada domala vse medije proti, ki so, kot je sam premier Janez Janša isti dan v radijski oddaji Studio ob 17-ih na Radiu Slovenija povedal: "Zabadali vlado z noži v hrbet", kar kaže na pritlehno politično raven sedanje slovenske opozicije, ki ni mogla prenesti dejstva, da je šest mesecev Janševa vlada več kot

le odlično vodila Evropsko unijo. Slovenija je pod vodstvom Janeza Janše in njegove vlade pokazala svetu, da smo Slovenci verjeli v Evropsko unijo od vedno in tudi to, da smo jo sposobni sooblikovati, nenazadnje tudi voditi, ko je to potrebno. Zunanji minister Dimitrij Rupel je zadnji dan slovenskega predsedovanja EU na trgu med Goricama francoskemu kolegu Bernardu Kouchnerju simbolično predal evropsko štafeto in evropsko zastavo z besedami: "Danes Slovenci Francozom predajamo v roke Evropsko unijo. Moram reči, da je EU v trenutku, ko jo predajam v tvoje roke, v do-

brem stanju!"

"V srednje dobrem, povprečnem stanju," ga je dopolnil Kouchner, ki je ocenil, da je Slovenija opravila veliko delo: "Res je, da Slovenija ni velika država z veliko prebivalci, a je z zunanjim ministrom in njegovimi ekipami opravila veliko delo Formidable! Imenitno!"

"Rušenje zidov in odpiranje vrat in oken priložnosti je bila in bo politika EU," je na priložnostnem in simboličnem srečanju na Trgu obeh Goric poudaril minister Rupel, ki se je Kouchnerju zahvalil za pomoč pri predsedovanju. Kot je pojasnil, je Slovenija majhna država in predvsem brez diplo-

matske pomoči Francije te naloge ne bi zmogla.

Tudi Kouchner je izrazil zadovoljstvo nad sodelovanjem z Ruplom in izrazil prepričanje, da bo tako tudi v prihodnje: "Hvala Dimitriju, hvala Sloveniji. Živela Slovenija, živela Francija, živela Evropa!" Slovesnosti ob predaji predsedovanja sta se udeležila tudi župana Nove Gorice Mirko Brulc in Gorice Ettore Romoli in goriški prefekt Roberto De Lorenzo.

Kot že omenjeno, je predsednik slovenske vlade Janez Janša imel pogovor ob zaključku slovenskega

predsedovanja v Studiu ob 17-ih. Med drugim je povedal, da je pri predsedovanju EU "slo za največji projekt, odkar je Slovenija postala samostojna država". Dotaknil se je tudi dogovora o mandatu Evropski komisiji za pogajanja o novem sporazumu o strateškem partnerstvu med EU in Rusijo, ki je bil rezultat dela več predsedstev, pri čemer pa je slovensko predsedstvo naredilo še zadnji korak, za kar so bila potrebna številna naporna usklajevanja.

Glede zavrnitve Lizbonske pogodbe na irskem referendumu je Janša poudaril, da je bil problem irske vlade pri njeni kampanji v podporo pogodbi predvsem to, da ljudje niso videli potrebe po spremembah. Glede očitkov, da Slovenija ni v zadostni meri spodbujala pogajalskega procesa Hr-

vaške z EU, je Janša dejal, da je Hrvaška odprla vsa poglavja, kjer je izpolnila pogoje za odprtje. Slovenija tu po njegovem ni bila ovira. Premier Janez Janša je na Radiu Slovenija obžaloval, da predsedovanje ni bil tak nacionalni projekt, kot je bil vstop v EU in zvezo Nato.

JUP

POGOVOR Kevin Mitnick – nekdanji heker, ki je postal strokovnjak za informacijsko varnost

"Pri šestnajstih mi je uspelo prikrasti se v telefonska omrežja..."

V okviru konference o informacijski varnosti Infosek 2008, ki je od 9. do 11. junija potekala v hitovi Perli, je Novo Gorico obiskal Kevin Mitnick iz ZDA. V svetu računalništva velja za hekersko legendo, saj mu je uspelo že pred petnajstimi in več leti vdreti v računalniške sisteme nekaterih največjih svetovnih korporacij, kot so Motorola, Nokia, Novell, Fujitsu, NEC, ipd. Ko je vdrl tudi v omrežje severnoameriške vojaške agencije NORAD, so se v lov za njim podali agenti FBI. Dolgo se jim je uspešno izmikalo, saj mu je s pomočjo svojega znanja uspelo nadzirati njihove premike, tako da se je umaknil vsakič, ko so mu prišli blizu. Igra "Ujemi me, če moreš" se je vseeno končala tako, da so ga prijeli, in čeprav ni nikoli nikogar zares oškodoval, saj je v sisteme vdiral zaradi izziva in ne, da bi se kakorkoli okoriščal, je bil, tudi v opozorilo drugim, za pet let zaprt. Danes, osem let po prihodu iz zapora, sodi Kevin Mitnick med največje strokovnjake za informacijsko varnost. Je eden redkih, ki je vse, o čemer predava, preizkusil tudi v praksi. O tem je napisal dve knjigi in ves čas predava po celem svetu. Med predavanjem v Novi Gorici je mimogrede prikazal, kako enostavno je vdreti v katerikoli mobilni telefon in iz njega ukrasti podatke.

vtipkamo 1/2?" "Ja, imeti moraš poseben telefon", sem odgovoril in si živo predstavljaj, kako buljijo. Neumne otroške igrice pač.

Kdaj ste se začeli ukvarjati z računalniki?
Telefonska podjetja so imela takrat še elektromehanske preklope, potem pa so prešla na elektronski preklop in tako se je koncem

naprtili, da sem skoraj povzročil začetek tretje svetovne vojne in podobno. Zaradi tega sem bil, ko so me prijeli, eno leto v samici, saj se je sodnik pustil prepričati, da lahko pokličem po telefonu NORAD, nekaj pobrkajam in povzročim začetek jedrske vojne.

Kdaj je v vašem življenju nastopila točka obrata, ko ste se iz hekerja spreobrnil v strokovnjaka, ki pomaga podjetjem pri zaščiti pred hekerji?

Že tri mesece po tem, ko so me izpustili iz zapora, je prišlo povabilo s strani zvezne vlade, če bi lahko pomagal zaščiti njihove računalnike pred vdori. Tako sem šel v Washington DC, kjer sem nastopil pred kongresom in to je bila zame točka preloma, ko sem iz kariere nezrelega hekerja prešel v vodenje povsem legitimnega podjetja. V bistvu sem še vedno heker, a to počnem legalno. Razlika je v tem, da imam zdaj za to dovoljenja. Veliko potujem po svetu, kjer svetujem in predavam. Podjetja me prosijo, ali lahko skušam vdreti v njihov računalniški sistem. Če mi uspe, jih zanima, kako mi je uspelo, in kako v prihodnje preprečiti podobne vdore. "Poredni fantje" imajo tako več težav pri vdiranju v sisteme, čeprav ni nič nemogoče. Stoodstotna zaščita na tem področju ne obstaja. V bistvu sem velik srečnej, saj živim od tega, kar mi je bil včasih hobi. Danes pomagam vladam po svetu, univerzam in podjetjem. Še vedno pa enako uživam, saj moram ves čas spremljati tehnološke novosti, kar je moja velika strast.

Je bilo pred 15, 20 leti lažje vdreti v računalniško omrežje kot danes?

V časih, ko sem začel, si se moral sam znati. Manj ljudi se je zanimalo za hekanje in ni bilo internetnih strani, s katerih je mogoče danes sneti programe, ki ti močno olajšajo delo. Zaradi tega je bilo težje, lažje pa je bilo zato, ker je bila zaščita na tem področju še zelo slabo razvita in so bili sistemi precej bolj ranljivi. Podjetja temu niso posvečala nobene pozornosti vse, dokler niso bila napadana. Danes je ozaveščenost o informacijski varnosti na bistveno višji ravni, trudimo pa se, da bi jo še

povišali.

Ali obstajajo različni tipi hekerjev z različnimi cilji?

Ja, to je odvisno od motiva. So hekerji, ki jih zanima denar, status ali intelektualni izziv. Obstajajo tudi hekerji aktivisti, ki to počnejo zato, da pošiljajo svoja politična sporočila. Mislim pa, da je današnji trend, da se s hekerstva kot hobija, pri katerem je slo predvsem za intelektualni izziv, prehaja na vdore, katerih glavni namen je okoriščanje. V obdobju interneta in globalnih transakcij se določene transakcije vrstijo v celoti preko spleta, kar je lepa priložnost za krajo finančnih podatkov in podatkov o kreditnih karticah. Pojavljajo se skupine v Rusiji, Indoneziji, ipd., ki usposabljuje svoje ljudi v hekerje z enim samim namenom – krasti. Zelo zanimivo pri tem je, da, če dvignete nivo zaščite, se bodo hekerji, katerih namen je krasti, umaknili, saj je kriminalno motivirano hekanje usmerjeno predvsem v slabo zaščitene sisteme, kjer je lažje krasti. Pri hekerjih, ki jih vodi izziv, pa je tako, da bolj kot dvignete zaščito, bolj jih privlačite. Bolj kot zadevo otežite, bolj jim je zanimivo. Tudi sam sem napadal predvsem dobro zaščitene sisteme.

Če bi se danes še ukvarjali z nelegalnim hekerstvom, kaj bi vam bil največji izziv?

Vdreti in ukrasti podatke iz najnovejšega iPhone-a, ki pride na tržišče danes popoldne (op. p. pogovor je nastal v ponedeljek, 9. junija). To bi bil moj cilj. A brez skrbi. Telega ne bom naredil.

Lahko poveste kaj več o socialnem inženiringu, katerega mojster ste. Za kakšne vrste metode gre? Se danes še vedno uporablja?

Ves čas se uporablja, zato ker je z njim veliko lažje in učinkovito priti do podatkov. Hekerji seveda iščejo najšibkejši člen v varnostni verigi. Če bodo skušali vdreti v vaše omrežje, bodo preučili vašo tehnologijo, vaše procese in vaše ljudi. Glede na lastne izkušnje so se ljudje vedno izkazali za najšibkejši člen. To je najlažja pot do vdora v sistem in temu se reče socialni inženiring. Podjetja trošijo veliko denarja za zmanjševanje nevarnosti zaradi novih tehnologij, premalo denarja pa porabijo za izobraževanje in usposabljanje svojih zaposlenih o varnosti, kar za hekerje običajno pomeni odprta vrata. Večina napadov oz. vdorov je hibridnih, kar pomeni, da gre za kombinacijo izkoriščanja tehnoloških ranljivo-

sti in socialnega inženiringa. V praksi izgleda socialni inženiring tako, da heker pokliče več zaposlenih v podjetju in jih skuša preslepiti s pomočjo dobro načrtovanega nastopa in s pomočjo podatkov o podjetju, ki dajejo njegovemu nastopu kredibilnost in zaupanje. Običajno sprašuje za podatke, ki za samo varnost podjetja niso problematični, njeemu pa predstavljajo ključ na poti do cilja. Zaposleni kljub strogim ukazom gledajo varnosti pomagajo, ker je prepričljiv, in verjamejo, da je res zaposlena oseba z nekega drugega oddelka v istem podjetju, za katerega se predstavlja. Tako gre to.

Na popoldanskem predavanju ste predstavili vdor v mobilni telefon. Lahko poveste kaj več o tem?

Preko vdora v mobilni telefon je mogoče danes poslušati tudi glasovna sporočila lastnika telefona, kar je nevarno, še posebej, če se ukvarjate s prej omenjenim socialnim inženiringom. Na ta način je mogoče s poslušanjem glasovnih sporočil zaposlenih izvedeti veliko koristnih insajderskih informacij. Na podlagi teh informacij je mogoče zgraditi zgodbo, ki vzbuja zaupanje in kredibilnost.

Kakšen je danes vaš pogled na vprašanje etičnosti hekerstva?

Ko sem davnega leta 1979 začel s hekerstvom, ni nihče govoril o tem, ali je to etično ali ne. V srednji šoli so moje aktivnosti v tej smeri celo podpirali. Pri računalniškem pouku so nam dajali dolgočasne naloge, in ko sem namesto ene od njih napisal program za krajo učiteljevega gesla, sem bil za to pohvaljen in nagrajen z najvišjo možno oceno. Če bi danes kaj podobnega naredil v katerikoli od šol v ZDA, bi bil nemudoma izključen. Začel sem se pred internetom in najmanj leto dni sem hekal, preden je stopil v Kaliforniji v veljavo prvi zakon, ki je kriminaliziral določene tipe hekerstva – tiste, katerih namen je bila kraja denarja ali lastnine. Še kar nekaj let pa je minilo, preden so stopili v veljavo zakoni, ki so prepovedovali to, kar sem sam delal, saj tega nisem delal, da bi kradel denar, ampak sem se to šel zaradi izziva. Svoje etične poglede sem spremenil s tem, ko sem odrasel. Ko sem pogledal nazaj na svoje življenje in ugotovil, da hodim po napačni poti, da bom šel za pet let v zapor zaradi tega, kar sem počel samo iz zabave. To se mi je zdelo neumno.

Nace Novak

Gospod Mitnick, kako se je začela vaša pot do enega najbolj znanih hekerjev na svetu?

V srednji šoli sem imel prijatelja, ki je vedel veliko o telefonih in telefoniji. Star sem bil šestnajst let in triki, ki jih je izvajal s telefoni, so se mi zdeli tako zanimivi, da sem se začel tudi sam učiti in poglabljati v telefonsko omrežje in njegovo delovanje. To otroško zafrikavanje s telefoni je bilo neke vrste predhodnik hekerstva, kot ga poznamo danes. Že kot šestnajstletniku se mi je uspelo prikristi v telefonska omrežja na način, da so bili na primer vsi telefonski kliči, namenjeni tajništvu nekega podjetja, preusmerjeni k meni domov. In potem sem se hecal, tako da sem dajal tistim, ki so klicali, napotke v smislu: "Poklicati morate številko 2034511/26". Seveda so spraševali: "Kako pa naj

srednje šole začelo moje zanimanje za računalnike. Hotel sem se naučiti čimveč o računalnikih, da bi lahko imel boljši vpogled v telefonska omrežja. Zanimalo me je povezovanje radia, računalnikov in telefonov. Z mobilnimi telefoni se je vse to združilo v enem aparatu. Začel sem vdirati v sisteme podjetij, ki so proizvajala mobilne telefone, in kmalu me je začel iskati FBI. Nekaj let sem bil v tej "ulovi me, če moreš" igri. Zaradi pridobljenega znanja sem bil sposoben vdreti v sistem omrežja mobilne telefonije in preko socialnega inženiringa mi je uspelo priti do telefonskih številk agen-

za svoj primer, saj se nisem čutil krivega.

Pet let zapora je kar visoka kazen glede na to, da niste ničesar ukradli. Kako si danes to razlagate?

Visoka kazen je bila opozorilo za vse morebitne posmehovalce, po drugi strani pa so novinarji moje zgodbo še pred aretacijo precej napihnili in mi pripisali marsikaj, kar sploh ni bilo res. Če greste danes na Google, boste pod mojim imenom še vedno našli precej podatkov, ki so mešanica resnice in fikcije. Dvakrat sem bil celo na nacionalni New York Timesa. Ko sem vdrl v sistem NORAD, so mi

250-letnica posvetitve cerkve v Doberdolu

Zapis treh šolarjev o zgodovini domačega Božjega hrama

1. junija 2008 smo v naši župnijski cerkvi na Doberdolu blagoslovili spominski križ. Ki nas bo v saj v cerkvi spominjal na vse, ki so v prvi svetovni vojni padli na našem Krasu. Veliko ljudi prihaja k nam in išče neko obeležje. Radi bi nekje priležali svečko v spomin na vse tiste, ki so padli na našem Krasu pa so z njimi sorodstveno povezani. To bodo lahko naredili v naši cerkvi sv. Martina na Doberdolu.

Župnijsko slavje 1. junija se je nadaljevalo v spomin na prvo svetovno vojno.

Najprej nekaj podatkov:

23. maja 1915 je Italija napovedala vojno Avstro-Ogrski. Italijani so imeli za cilj prodor v osrednjo Slovenijo in preko nje vdor v Avstro-Ogrsko.

Boji na SOŠKI FRONTI so divjali od 23. maja 1915. do 28. oktobra 1917. Vojni zgodovinarji jih delijo na 12 ofenziv. Ali 11. italijanskih in 1 avstroogrsko.

V avstroogrski vojski, kjer so se vojskovali tudi naši dedje so se borili vojaki desetih narodnosti. Zanimiv je podatek, da je prišlo na 100 avstroogrskih vojakov; 25 avstrijev, 23 Madžarov, 13 Čehov, 9 Hrvatov, Srbov in Muslimanov, 8 Poljakov, 8 Ukrajincev, 7 Romunov, 4 Slovaki, 2 Slovenca in še 1. Italijan. Tako lahko sklepamo, da so se na našem Krasu bili vojaki vseh teh narodnosti. Pa še en podatek: Umrlo je okrog 1 milijon in 100 tisoč vojakov.

Na celotni SOŠKI FRONTI, kamor je spadal tudi naš Kras, pa jih je padlo od 450.000 do 700.000. To so goli podatki, ki jih več ali manj poznate vsi.

Gospod učitelj, ki je tudi naš organizator je nekje iztaknil zanimivo nemško knjigo. Pisana je v goticah in iz nje bi vam radi nekaj posredovali, kar verjetno ne poznate, razen, če ste to prebrali na našem župnijskem blogu.

Knjiga ima naslov: IZONCO, rekli bi SOČA – Od marca do julija 1916. Izšla je na Dunaju avgusta še istega leta, torej leta 1916. V njej so za tisti čas sveži podatki iz soške fronte. Napisala jo je ženska z imenom ALICE ŠALEK. Ta je bila vojna dopisnica.

Ta pogumna ženska je izgledala približno tako: Bila je srednje postave, oblečena v široko krilo, saj tedaj ženske niso nosile hlač, obuta v okovane gojzarje – škarpone, imela je volnene nogavice in na glavi velik slamnik. S seboj je tovorila še dve palerini, za dež in mraz in na hrbtu je nosila velik nahrbtnik iz katerega so strleli tri lesene palice. To je bilo stojalo za fotoapa-

rat! Pomikala se je po bojišču, fotografirala, pisala, se pogovarjala in velikokrat tudi jezila vojake s svojo radovednostjo.

Vedno ji ni šlo vse gladko. Ko se je (Alice Šalek) povspenjela na Sabotin, so jo avstroogrski vojaki opazovali, potem jo aretirali in vkleinili, ker so jo imeli za italijanskega špijona. Zaman jih je prepričevala, da je Avstrijka in da je vojni dopisnik. Kdo ve kakšne narodnosti je bil tisti polk. Kratko malo so jo zvezano pripeljali pod vrh Sabotina na komando. Tam so se ji začeli oficirji opravičevati, ona pa jim je kratko in odločno zabrusila:

Cesar rabi pametne dedce in ne nore osle!

Jezna je pobrala svojo bisago in se napolnila nazaj v Gorico.

V tej knjigi SOČA marec – julij 1916 je tudi prispevek kako je potovala iz Gorice na Doberdolu. V skrajšani obliki piše takole: Prehodila sem vso bojno črto od Gorice, obiskala opazovalne točke na Sv. gori, Sabotinu, Oslavju in Podgori. Nastavila bom svoje pozicijski potovanje proti jugu, k diviziji HONVED na DOBERDOBU. Ob petih zjutraj so naši (Avstrijci) sestrelili italijanski balon, potem popisuje kaj vse so imeli italijanski vojaki pri sebi. Nato nadaljuje:

Od ene komande do druge se potuje samo dobre pol ure. Povsod srečujem sadno drevje, lepe vrtove, njihve špangeljnov, artičok, redkvice... Drugod je bila taka zelenjava le v mesecu maju do vojne na miziu. Srečujem bogato obložene vozove s kapusovimi glavami, ki skrbijo za brigade in to zelenjavo

spretno kupujejo na trgu v Gorici.

- Malo pred večerom sem že v VIIJI – vojaška oznaka za VRH SV. MIHAELA. Že od daleč diši po madžarski kuhinji, kar potrjuje tudi muzika pri možeh. Pri mizi igra na strasten način vnuk strega ciganskega poglavarja Naceta, ki je imel 32 otrok. Ta vnuk je zaslužil tudi medaljo za hrabrost. Madžarski oficirji se do mene obnašajo vi-teško. Genral Lukačič kljubuje italijanskim napadom že več kot eno leto. Nasilno zelo v vaški šoli. Moja soba je polna vrtnic vseh barv. Vsaki dan mi vojaki prinašajo sveže, kot da bi tako razveseljevali celo divizijo in počastili hvaležno obdarovan-ko. Učiteljica, ki mi je odstopila sobo, naj mi prosim oprusti, čeprav mi prijazno odgovarja, da je pač vojna, kajti v sobi je vse polno bolh, stenic in podbnih mrčes...

- V zadnjem tednu je priletela ena sama italijanska granata, kot da jim je ušla in izruvala drevo ob šoli. Vojaki so ga takoj posadili, da raste dalje. Občutek imam, da se je tudi narava navadila na vojno. Četudi je malo topovskih streljav, je pa veliko letalskih granat. Letala pridejo večkrat na dan. Vedno jih jaz opazim prva. Vojaki, ki hodijo mimo jih letala sploh ne zanimajo. Generalov sim mi je povedal, da so sestrelili šest italijanskih avijonov, a častnik ga je takoj popravil, da je treba odšteti dve manj... Ob Soči se bojujejo Madžari in vso fronto vodi Hrvat general Lukašič.

- Iz Vrha jo je mahnila na Fajtov hrib in se zopet vrnila. Potem je prekolovratila DOL. Iz VRHA gleda z daljnogledom na DOBERDOBU in poše: Četudi na Doberdolu vsake pol ure odjekne strel ima človek občutek »polnega miru«, kot v cerkvi. Visoka planota vasi Doberdolu je dobila svoj pomen šele v vojni, nekako tako, kot Kalvarija nad Podgorjo. Ta slavna Doberdobska planota ima v primerjavi z dolžino zelo nizke vspetine. Madžari, ki z vrha opazujejo planoto jo imajo kot na dlani... V območju Gorice naši vojaki imajo radi Sočo, tu pa ljubijo Doberdolu. »Madžari, držimo Doberdolu!« ... Poti med temi kamni po doberdobski planoti imajo poseben značaj. Toliko kamenja v enem dnevu še nismo nikoli videla. Tam doli

na Doberdolu imajo navado, da postavijo na travo kamen. Vsaka kmetinja ima svoj kamen. Neki vojak - doberdobski kmet - je ženi pisal, da bo prišel domov na dopust in je že naročil naj tisti kamen vrže daleč proč, da ga ne bo videl, da vsaj nekaj dni ne bo videl kamenja...

Vsa Doberdobska planota se prevrne kot preko glave v nekakšen balon - dolino. Tu so kraške dolinice brez vode, ki imajo zgoraj greben. Izgledajo kot drobna mala zemlja. Sprednji del Doberdola je področje bojev, zadnji proti Komnu pa je bolj miren. Ob zaslonu planote se posevno dviga hrib, kot brez glave Vrh sv. Mihaela. Preko doberdobske planote na jugu je Gradež s morjem. Če je lepo vreme se vidijo tudi Benetke. Z daljnogledom vidim, kako je padla italijanska bomba na ladjo v Trziču in se ta potapla... Po dolini se lepo vidijo z daljnogledom ljudje, avtomobili in vojaki. Italijani od mostu na Soči streljajo na Gorico. Kamorkoli stopiš na Doberdolu te bodo Italijani videli... Tako zaključuje zapis avstrijska vojna dopisnica ALICE ŠALEK

V naslednji knjigi »MOJA SOČA IN KRAS«, ki jo je napisala prav tako avstrijska vojna dopisnica ALICE ŠALEK in je izšla na Dunaju leto pozneje 1917 pa preberemo med drugim tudi to:

Na Doberdolu ob mojem obisku 1916, ni razen vojakov nobenega domačina, tako sem mislila tudi jaz. Potem pa sem našla razcapanega vaškega posebneža, ki se je potikal med našimi vojaki. Znal je celo nekaj nemških besed. Najprej sem mislila, da je to kakšne potepuh, potem pa sem ugotovila, da spravlja skupaj kar dobi in ima spravljeno pod debelim zidom v razbiti kleti, pod pločevinasto streho. Ko so se naši vrli vojaki pripravili, da ni italijanski vohun, je general Lukačič naročil kuharju naj mu da jest kot ostalim vojakom, v zameno pa mora skrbeti za ogenj v kuhinji in tudi pomagati kuharjem. Kot zanimivost naj povem, da se je ta potepuh imenoval Federico Rebula. Njemu gre tudi zahvala, da imamo iz naše stare cerkve kelih iz katerega smo tudi danes maševali, monštranco in štiri svečnike na stranskih oltarjih.

V spomin na našo staro župnijsko cerkev, ki je bila posvečena pred dvestopetdesetimi leti in v spomin na vse, ki so padli na našem Krasu je gospod župnik Ambrož Kodelja blagoslovil spominski križ. Poleg enkratnega Križanega je na njem napis v štirih jezikih in sicer: Nemško, madžarsko, slovensko in italijansko. Piše pa: NEKDaj TUJCI, ZDAJ BRATJE STE POSTALI, ODKAR STE V KRAŠKI ZEMLJI POKOPANI (Tekst so brali Marco Peric in Samuel in Jan Furlan).

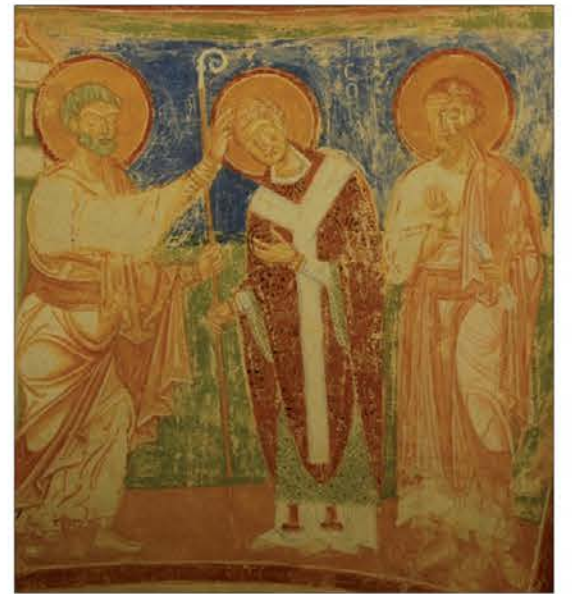
DB

Posvet katehistov goriške nadškofije Vzgoja v duhu oglejske dediščine in Kromacija

Letni posvet katehistov goriške nadškofije ob koncu šolskega leta se je začel z nagovorom nadškofa msgr. Dina De Antonija, ki je navzočim postavil ključno vprašanje: Vzgajati je dolžnost; je pa to možno?

Nadškof je namreč poudaril, da vzgoja ni le pedagoški problem, saj ne gre le za pristop, ampak za vsebino vere. Postavil je vprašanje, ali je naša vera dovolj močna, da imamo pravo

Gianmatteo Caputo, odgovorni za spomeniško varstvo beneškega patriarhata, je navzočim nakazal, kako naše skupnosti lahko "razbirajo" umetniško

posredovati mladim rodovom. Težav je sicer veliko, je rekel: krhkost družine, kriza avtoritete v kulturi enakosti, tehnološki napredek, pojmovanje sedanosti kot edinega "realnega časa", zaradi česar izgublja na teži dediščina prejšnjih rodov. Najbolj smiselno je z drugimi deliti svojo vero, in to ne prek filozofskih razmišljanj ali etičnih zapovedi, ampak prek srečanja in prisotnosti. "To je Tradicija: ne preteklost, ampak sedanost, ki nas dosega kot pravi dogodek v tem trenutku". Posredovati zato pomeni pričati o tem, kar je pomembno v mojem življenju, deliti del svojega življenja z drugimi.

Na posvetu je nato patrolog prof. Alessio Persic, ki predava na teološki fakulteti Gorice, Vidma in Trsta ter na univerzi Cattolica v Milanu, spregovoril o sv. Kromaciju, oglejskem škofu, čigar 1600-letnice smrti se spominjamo v tem letu. Cerkevni očetje imajo marsikaj povedati vernikom tudi danes, je poudaril. Njihova misel je namreč polna večnih draguljev. Kromacij je imel posebno politično vlogo pastirja v metropoli, bil je eden velikih škofov 4. stoletja, ki so zavzemali javna stališča tudi do drugih škofov, cesarjev in barbarov. Poleg tega je bil človek z veliko meniško izkušnjo, človek molitve, študija in odpora proti herezijam. Bil je pričevalec oglejske tradicije, njene cerkvene in teološke linije. Njegov jezik je bil preprost, poljuden, toda prepojen z Božjo besedo.

dediščino kot pripomoček za katehezo. Caputo je obrazložil, da umetnost je lahko krščansko navdihnjena, lahko je umetnost za liturgijo in umetnost za pobožnost. V estetsko-umetniški izkušnji še najbolje veljajo besede "pridi in poglej". Katehisti so namreč eksegeti umetnosti iz preteklosti. Njihova naloga je navdušiti ljudi za krščansko umetnost, ki je konec koncev pričevanje o Kristusu, najlepše poglavje krščanske tradicije. V svet umetnine vstopamo skozi "vrata" zgodovine, umetnosti, Božje besede, pobožnosti, apostolske tradicije, liturgije in arhitekture.

Na posvetu se je razvnela tudi živahna razprava, ki jo je pozorno spremljalo okrog sto udeležencev. Pri tem so tudi ocenili sam posvet kot sicer zanimiv, na visoki kakovostni ravni, mestoma verjetno prezahteven in v nekaterih posegih morda predolg. Na podlagi vsega tega škofijska katehistična komisija že načrtuje prihodnje delovanje. Septembra si bodo katehisti ogledali razstavo o genezi v Illegiu, novembra baziliko sv. Marka v Benetkah, januarja 2009 pa se bodo na delavnici v Ogleju formalni v bolj izkušene poznavalce starokrščanskih mozaikov. Ob tem pa bodo skušali vsi pastoralni operaterji uresničevati smernice nadškofa in pastoralnega središča ter ustvarjati "mrežo" vzajemne pomoči in podpore pri skupnih prizadevanjih, da bi ljudje spoznali lepoto in moč Kristusovega vstajanja.

14. NAVADNA NEDELJA

Zah 9, 9-10; Ps 145; Rim 8, 9-11-13; Mt 11, 25-30

Prvo današnje berilo poslušamo tudi o Veliki noči. Pa saj ga lahko premišljujemo vsak dan, ker je vsaka sv. maša velika noč (Jn 12, 14). Spominjamo se namreč Jezusovega trpljenja, smrti in vstajenja. Jezus je naročil apostolom, naj mašujejo v njegov spomin: "Gospod Jezus je tisto noč, ko je bil izdan, vzel kruh in se zahvalil, ga razlomil in rekel: "To je moje telo za vas. To delajte v moj spomin. Prav tako je vzel tudi kelih po večerji in rekel: "Ta kelih je nova zaveza v moji krvi. Kolikokrat boste pili, delajte to v moj spomin. Kajti kolikokrat jeste ta kruh in pijete kelih, oznanjate Gospodovo smrt, dokler ne pride (1 Kor 11, 23-26)". Pričakujemo Gospodov prihod ne le v slavi sodnika, pač pa nam njegov prihod na osliču v Jeruzalemu tik pred njegovim trpljenjem

zagotavlja, da sodi že zdaj usmiljeno. Kajti obhaja zadnji obed v krogu najožjih apostolov, kjer je tudi Juda Iskarijot, izdajalec. Jezus zanj ve. Apostolom umije noge. Postavi se na raven sužnjem. Prenese hinavski Judežev poljub. Petru ukaže, naj ne vihti meča. Sramotni udarec enega od hlapcev velikega duhovnika sprejme kot izziv ljubezni do sovražnikov.

Tu lahko preberemo spev o ljubezni apostola Pavla v listu Korinčanom (1 Kor 13, 1-13). Vse je naravnano na nebesa, na rešenje po potrpežljivosti in ljubezni. Jezus prenese vse sramotjenje velikih duhovnikov, ljudstva, podlo izdajalstvo Judeža, ki ga Jezus do konca imenuje prijatelja. Odpušča vsem, ki ne vedo, kaj delajo. A zna tudi braniti svoje dobro ime. Naš Gospod ljubi pravičnost, je pa poln ljubezni in usmiljenja. Je ponižen. Je zglede priprave na večnost pri Očetu. Je krotak in miroljuben. Ps 145 je ena sama hvalnica Božjemu kraljestvu. Govori: "Milostljiv in usmiljen je Gospod, počasen v jezi in velik v dobroti. Gospod je dober do vsakega, njegovo

usmiljenje je nad vsemi njegovimi deli. Tvoje kraljestvo je kraljestvo vseh vekov, tvoje vladarstvo skozi vse rodove" (Ps 145, 8-9, 13.).

Vaditi je treba za nebesa, t. j. živeti po Duhu, ne po mesu. Kajti meseno mišljenje je smrt, duhovno mišljenje pa življenje in mir. Kajti meseno mišljenje je sovraštvo do Boga. Po Duhu bodo verni ljudje vstali od mrtvih: Bog bo priklical v življenje umrlega telesa (Rim 9, 5-13).

Zato živimo v pričakovanju nečesa čudovitega. Pismo Rimljanom je enkratno. Vzemimo ga v roke in ga po malem premišljujemo. Razširilo nam bo obzorje Duha in utrdilo vero in vstajenje in večno življenje. Evangelij pa nam prikazuje vero kot nenehno zavzetost za večnost v Bogu, zavzetost za svet Duha. Kajti nebeško kraljestvo si s silo utira pot in močni ga osvajajo ali: Nebeškemu kraljestvu se dela sila in nasilneži ga ugrabljajo (Mt 11, 12 nss). Drugo mnenje se zdi bolj stvarno, kajti nas vedno opozarja, naj sebe premagujemo, naj nosimo svoj križ pri hoji za Jezusom. Saj v zgodovini se vrstijo srditi napa-

di na Cerkev, ki oznanja prihod Božjega kraljestva.

Taborišča, ječe, zaničevanje tega kraljestva, so zgovorni dokazi trpljenja ljudi, ki nočejo živeti Božje kraljestvo in tako spreminjati ta svet v bolj človeškega in bolj božjega. Zato so apostoli in vsi verni ljudje potrebni premora, počitka, ki pa ga daje samo Jezus, ko odkriva Očetovo življenje, ki ne utrjuje, pač pa poživlja. Spoznanje Očeta daje edinole Sin, ki mu je Oče vse izročil. In govori: "Vzemite nase moj jarem in učite se od mene, ker sem krotak in v srcu ponižen, in našli boste počitek svojim dušam, kajti moj jarem je prijeten in moje breme lahko" (Mt 11, 26-30).

Tu sta velikana duha, slovanska apostola Ciril in Metod učila naše rodove in jih naravnala na Kristusa, na vstajenje duhovno in telesno.

Današnja nedelja, za rojake v domovini in po svetu "nedelja Slovencev po svetu", naj nas poveže med seboj v veri in ljubezni. Apostol Tomaž (po novem goduje 3. julija), naj nas spodbuja k iskanju Jezusa.

VAŠA ŽELJA,
DA BI DRUGIM POMAGALI,
NE BO ŠLA V POKOJ.

C.E.I. Conferenza Episcopale Italiana
www.8xmille.it

PODPIŠITE OBRAZEC ČUD,
DA NAMENITE 8 TISOČINK
KATOLIŠKI CERKVI.

8x
mille
CHIESA CATTOLICA

Tudi davkoplačevalci, ki niso dolžni predložiti davčne prijave, lahko s svojim obrazcem CUD izberejo namen osmih tisočink. Na poli, ki je priložena obrazcu CUD, sta potrebna dva podpisa: v okvirčku "Chiesa cattolica" in spodaj, v prostoru za "Firma". Polo spravite v belo kuverto in nanjo zapišite priimek, ime, davčno številko in opombo "IZBIRA NAMENA OSMIH TISOČINK IN PETIH TISOČINK DAVKA IRPEF OD DOHODKOV FIZIČNIH OSEB". Kuverto oddajte na pošti. Za naknadne informacije pokličite brezplačno številko 800.348.348.

DESTINAZIONE DELL'OTTO PER MILLE DELL'IRPEF
Chiesa cattolica
Carlo Rossi

Sulla tua dichiarazione dei redditi o sul modello CUD

TUDI LETOS LAHKO POLEG OSMIH TISOČINK IZBERETE TUDI NAMEN PETIH TISOČINK. DAVKOPLAČEVALEC SE LAHKO S SVOJIM PODPISOM IZRAZI O NAMENU OSMIH IN PETIH TISOČINK, SAJ SE PODPISA NE IZKLJUČUJETA. OBA PODPISA NE POVZROČATA DAVKOPLAČEVALCU NOBENIH DODATNIH STROŠKOV.

Kratke

Priprave na Spazzapanovo razstavo

Ob 50-letnici smrti slikarja Lojzeta Spazzapana pripravljata galerija Rika Debenjaka v Kanalu ob Soči in Kulturni center Lojze Bratuž v Gorici razstavo del tega velikega umetnika, ki je s svojo ustvarjalnostjo obogatil slovensko in italijansko kulturno zakladnico. Konec meseca avgusta 2008 je načrtovana razstava v Kanalu, ki bo tudi zaznamovala uvod v prestižne Kogojeve dneve. V drugi polovici meseca septembra bo pa odprtje razstave v Kulturnem centru Lojze Bratuž, kamor bomo prenesli razstavljena dela iz Kanala in dopolnili galerijo z dodatnimi umetninami.

Kulturni center Lojze Bratuž in galerija Rika Debenjaka si prizadevata ob tej obletnici predstaviti Spazzapanovo likovno zapuščino v čim bolj popolnem obsegu z željo, da bi pripomogli k boljšemu poznavanju in vrednotenju tega velikega umetnika, povezovalca dveh svetov. Pobudnika se zato obračata na zasebnike in javne ustanove s prošnjo po informacijah in morebitno posojajo del za razstavo na telefonsko številko 0039 0481 531445 med 8.30 in 12.30 ali po e-mailu na naslov info@kclbratuž.org.

Teater med briškimi vinogradi

Naravni anfitheater med oljkami in vinogradi je bil v nedeljo, 29. junija, prizorišče gledališke predstave v Cerovem. Podjetnik, ki ga domačini poznajo pod imenom Marinko, je na svojo posest povabil znanca in prijatelja na prijetno druženje v sugestivnem, čeprav težko dostopnem kraju ob jezercu, ki ga napaja izvirek. Prišlo jih je kar lepo število med njimi tudi števerjanski župan Hadrijan Corsi s soprogo. Za prijetno počutje in zabavo so poskrbeli štandrediški igralci, ki so uprizorili vedro igrjo, Gremo v teater, v kateri so nastopili Majda Zavadlav, Božidar Tabaj in Marinka Leban. Joško Kogoj pa je poskrbel za vse tehnične probleme, ki jih ni bilo malo v tako posebnem okolju. Kulise in odrsko opremo so do prireditvenega prostora pripeljali z goseničnim traktorjem. Program sta uvedli domačinki, ki sta zaigrali na violončelo, otroci pa so na jezercu prižgali svečke. Bakle so označevale dostop do prizorišča, kjer so se domačini zadržali pozno v večer.

Tečaj Poletni glasovi

PD Štandrež in MePZ Štandrež prirejata od 24. do 27. julija v Skavtskem domu v Prosnidu (Prossenico) tečaj vokalne tehnike, zborovskega petja in glasbene teorije za zborovske pevce z naslovom Poletni glasovi. Šlo bo za tečaj izpopolnjevanja v elementih zborovske glasbe z možnostjo preživljanja konca tedna v naravi, prijetni družbi in sproščnem vzdušju. Tečaj vokalne tehnike bo vodila solopevka Alessandra Schettino, delavnico ljudske glasbe skladatelj Patrick Quaggiato, delavnico interpretacije zborovskih skladb Hilarij Lavrenčič, tečaj petja v malih skupinah David Bandelj, tečaj glasbene teorije Marco Colella. Cena tečaja, ki vključuje bivanje, hrano in honorarje predavateljev, znaša 50 evrov na osebo. Za člane PD Štandrež prispeva društvo polovico zneska. Prijave so možne do 10. julija oz. do zapolnitve mest. Za informacije je na voljo koordinator tečaja David Bandelj, tel. 320 2114567 ali 00386 40 124864, e-mail: dbandelj@yahoo.it.

MePZ Hrast v Toursu v Franciji

MePZ Hrast pod vodstvom Hilarija Lavrenčiča se v četrtek, 3. julija, odpravlja na štiridnevno gostovanje v Tours, v Francijo. Na pobudo KD Poslanstvo sv. Martina iz Ljubljane bodo oblikovali slovesnost ob uradnem odprtju Kulturne poti sv. Martina, ki veže svetnikov rojstni kraj, madžarski Szombathely, in Tours, mesto, kjer je svetnik pokopan. Doberdopski pevci bodo v tourski katedrali oblikovali celovečerni koncert, na katerem bodo krstno izvedli mašo, ki jo je prav na čast sv. Martinu uglasbil goriški skladatelj Štefan Mauri. Francosko gostovanje MePZ Hrast se bo sklenilo v nedeljo, 6. julija.

Praznovanje farnega zavetnika pri sv. Ivanu v Gorici

Vsi mi danes potrebujemo veselje nad življenjem

Molimo za vse nas, za naše družine, za otroke in bolnike! V zahvalo za vse darove in osebe, ki darujejo čas za slovensko duhovno in njeno skupnost. S temi nameni, za ljudi, ki so živi kamni župnijske skupnosti, je g. Marijan Markežič v torek, 24. junija, uvedel večerno praznično mašo v čast zavetniku slovenske duhovnije sv. Ivana v Gorici - sv. Janezu Krstniku. To je bil pravi praznik skupnosti, ki je zbral veliko ljudi, saj so po maši bili še koncert, odprtje razstave, sve-toivansko kresovanje in družabnost, ki se je zavlekla dolgo v noč.

Cerkev praviloma praznuje godove svetnikov na dan njihove smrti, ko "se rodijo" za nebo, je v homiliji poudaril g. Marijan. Izjeme so Jezus, Marija in Janez Krstnik, ki so imeli in imajo v zgodovini odrešenja posebno poslanstvo. Prav primer našega zavetnika jasno kaže na to, da odrešenje ni le v človekovi prizadevnosti, ampak tudi v Božji vsemogočnosti. Bog namreč obljublja prihodnost tudi tistemu, ki je ne vidi. Kot smo lahko slišali v evangeliju po Luku, je Bog Zahariju in Elizabeti uslišal najglobljo prošnjo: dal jima je sina. Če bi starši Janeza Krstnika živeli

ja roka je namreč za vsakim otrokom, "pa naj bo prizadet ali posebno talentiran". Tudi mi danes potrebujemo veselje, da se je rodil otrok, nosilec Božjega sporočila, čudež Božje dobrote. Nikar ne smemo o novem življenju razmišljati tako, kot razmišlja svet, da je to ovira, ki se je je treba znebiti. Zato, se je pridigar obrnil na Gospodarja življenja: "Povrni nam, Gospod, veselje nad življenjem"! Kdaj pa kdaj lahko mislimo, da se zaman trudimo z otroki ali s farani, da zaman molimo... "Pri Bogu ni nič zaman"! Bog ima namreč rad vse ljudi, zna najti pot do vsakega človeka. Vsi smo zato poklicani, da postanemo deležni Božje veličine. Zato, je sklenil pridigo g. Marijan, "prosimo, da bi bile družine odprte za življenje", kajti On je z nami, karkoli se nam zgodi.

Bogoslužje, pri katerem sta somaševala msgr. Cvetko Žbogar

Kresovanje in družabnost po maši in koncertu

Po koncertu *Živ spomin*, o katerem poročamo posebej, je g. Marijan povabil vse navzoče na razstavo v dvorani bližnjega Doma Franc Močnik, na kateri je do konca meseca julija na ogled okrog 30 del slikarke Mirjam Saksida Pezdirc. Še prej pa je prebral besedilo, ki ga je za odprtje napisala Mariza Perat. Ga. Mirjam Saksida je goriška rojakinja, čeprav se je rodila v Ljubljani. Tam je začela obiskovati osnovno šolo, ki jo je dokončala v Gorici. Nato se je vpisala na nižjo gimnazijo, zatem pa na klasično gimnazijolicej. Nekaj časa je v Trstu študirala slavistiko, leta 1956 pa se je izselila v ZDA. V goriških letih je s sestro Cirilo nastopala v igralski skupini slovenske Marijine družbe. Obe sta bili tudi režiserki. Marsikdo se lahko še spominja prijetnih gledaliških igr v dvorani na Placuti. S slikanjem se je ga. Mirjam začela ukvarjati pred približno 20 leti. Likovne umetnosti se je učila na Queens Community College-u in pri raznih umetnikih, članih ameriškega kluba akvarelistov. Izučila se je tudi v slikanju portretov. Ob delu in likovni umetnosti se je v New Yorku ukvarjala tudi s poezijo. Veliko je razstavljala z drugimi umetniki in tudi samostojno. Za svoja dela je prejela številne nagrade in priznanja, o njej je marca 1994 pisal tudi The New York Times. Več diplom, priznanj, fotografij in drugega dokumentarnega gradiva je na ogled v dvorani Doma Franc Močnik. Pri razstavah je večkrat bila članica ocenjevalnih

komisij. Tudi sama je poučevala likovno umetnost, in sicer otroke, pa tudi starejše, slednje v njihovem klubu na Long Islandu. Večkrat so jo tudi prosili za krašenje emajlirane posode. Umetnica pri svojih likovnih delih uporablja olje, akril in pastel. Njene slike krasijo številne zasebne domove v ZDA, Kanadi in Avstraliji.

Ga. Mirjam Saksida Pezdirc se je vrnila v Gorico leta 2006 in trenutno biva pri Marijinih sestrah na Korzu Italija. Še vedno slika in piše zelo lepe poezije (upamo, da bo čim prej zagledala luč sveta njena zbirka). G. Marijan je slikarki, ki se žal ni mogla udeležiti praznika v duhovniji in odprtja razstave, ob koncu predstavitve zaželel še veliko uspeha in osebnega zadoščenja pri njenem stvariteljskem delu. Zahvalil se ji je tudi zato, ker so razstavljena dela (na ogled so vsak dan po večerni maši) na prodaj, izkupiček pa je namenjen prav slovenskemu pastoralnemu središču.

Potem ko so si številni navzoči ogledali razstavo (portreti, tihožitja, krajinski izseki idr. v različnih tehnikah in slogih), so se v prijetnem poletnem večeru še dolgo ustavili na lepem dvorišču za cerkvijo sv. Ivana ob bogato obloženih mizah in svetoivanskem kresu, ki je bil v veselje otrok in odraslih. V imenu vse župnijske skupnosti in vseh, ki smo iskreno veseli, da imamo spet v naši sredi tako dobro umetnico, ji je g. Marijan dan kasneje, 25. junija, izročil šop cvetja v njenem ateljeju pri sestrah na Korzu.

DD

G. Marijan Markežič in slikarka Mirjam Saksida

danes, je nadaljeval g. Marijan, bi jim gotovo svetovali, naj ne iščeta otroka, da bi se ne rodil prizadet, saj sta bila priletina. Takrat pa so se vsi veselili. Bož-

ing. Alessio Stasi, se je nadaljevalo ob krepkem petju zbora na koru in sploh vseh ljudi, končalo pa se je z Zahvalno pesmijo in s slovesnim blagoslovom.

priznanj, fotografij in drugega dokumentarnega gradiva je na ogled v dvorani Doma Franc Močnik. Pri razstavah je večkrat bila članica ocenjevalnih

Zadnji koncert iz letošnjega cikla Snovanj je bil posvečen spominu petih goriških skladateljev, ki so s svojimi deli zaznamovali domačo in širo slovensko skupnost. Solisti, komorne skupine, zbor in orkester ArsAtelierja ter Centra Komel so pod vodstvom tržaškega dirigenta Adija Daneva izvajali izbor skladb Emila Komela, Marija Kogojja, Lojzeta Bratuža. V drugem delu koncerta so predstavili dela iz opusa dveh skladateljev, profesorja in duhovnika Stanka Jericija, ter manj poznane goriškega rojaka Cirila Krena, ki sta umrla lansko leto. Zadnje srečanje se je že tradicionalno odvijalo v goriški cerkvi sv. Ivana, kjer se je v torek, 24. junija, ob prazniku zavetnika slovenske goriške župnije, zbrala številna publika. V zadnjem desetletju so ob raznih priložnostih nastale številne priredbe solističnih in zborovskih

V CERKVI SV. IVANA Snovanja 2008

Živ spomin

skladb Komela, Kogojja in Bratuža. Na torkovem koncertu so izvajalci odigrali Komelovo Ave Marijo, ki jo je leta 2002 za orkester priredil Valter Sivillotti. Adi Danev je napisal orkestralno spremljavo za Kogojjeve skladbe, v počastitev petdesetletnice skladateljeve smrti. V programu je bil izbor teh del, ki so jih prvič izvajali leta 2006 v luteranski cerkvi v Trstu. Kogojev duh in močna čustva sta, poleg zbora in orkestra, v solistični vlogi obudila sopranistka Alessandra Schettino in tenorist Martin Srebrnič, ob klavirski spremljavi Neve Klanjšček. Zbor in orkester pa sta prvič zaigrala Bratužev Križ Zapuščeni, v priredbi Ivana Florjanca, ki je ob sedemdesetletnici

smrti napisal orkestralno spremljavo nekaterim njegovim zborovskim skladbam. Andante za orgle Stanka Jericija je bil uvod v predstavitev skladateljeve Sonatine za flauto, klarinet in orgle. Mednarodni center za glasbo in umetnost ArsAtelier se je, v poklon in zahvalo priljubljenemu profesorju in prijatelju, odločil za publikacijo te skladbe, ki jo je na koncertu predstavil ravnatelj SCGV Emil Komel

Silvan Kerševan. Kot je sam povedal, se je Stanko Jericijo posvečal raziskovanju sodobnega glasbenega izraza, v zadnjem obdobju svojega življenja pa se je vrnil na izhodišče svojega navdina, ki ga je predstavljala mladina.

Mladinskim zborom in glasbenikom je posvetil številne skladbe in sem spada tudi Sonatina, ki so jo javnosti prvič poklonili flavtist Fabio Devetak, klarinetist Sandi Vrabec, na orgle pa je igral Mirko Butkovič. Publika je lahko

prvič prisluhnila tudi Jericijevi Ave Mariji, ki sta jo ob orgelski spremljavi zapeli Alessandra Schettino in Mirjam Pahor.

Koncert se je zaključil s prelepo Suito v starem slogu za godalni orkester Cirila Krena, ki se je v Argentini uveljavil kot skladatelj orkestralnih in zborovskih del. Goriško je zapustil, ko mu je bilo šestnajst let, ljubezen in spomine na svoj domači kraj pa je oživljal z glasbo, ki ga je spremljala celo življenje.

Goriški glasbeniki so se z izjemno izvedbo skrbno izbranega programa poklonili koreninam svoje ustvarjalnosti, osebno, ki se vedno pomenijo navdih današnjim ljubiteljem glasbe. S koncertom so se zaključili bogato in uspešno koncertno sezono, ki so jo publiki iz meseca v mesec pripravljali člani ArsAtelierja in Centra Komel.

KB

Prvi poletni koncert v oglejski baziliki, velik uspeh Čarobne gosli Uta Ughija

Mozart nam gotovo ne bi zameril, ko bibral Novi glas in videl, da smo v naslovu tega članka parafrazirali naslov njegove znane opere. Uto Ughi, svetovno znani violinist, ki ogromno koncertira in snema, poleg tega pa je izredno plodovit kulturni animator, ki je postavil na noge in vodi številne festivale in druge glasbene pobude, je namreč pravi genij in kot tak na poseben način predan tudi velikemu solnograškemu geniju, "skladatelju večne mladosti".

Prvi izmed osmih letošnjih poletnih koncertov, ki jih z veliko kompetentnostjo prireja Fundacija za ohranitev oglejske bazilike, je bil v ponedeljek, 23. junija, vrhunski glasbeni dogodek, ki je na neki način spravljal v škrpice organizatorje. Prostrano svetišče je bilo itak že tako polno, da bi v njem z veliko težavo stal pokonci še kdo; zunaj pa se je pod nadzorom sil javnega reda gnetla še vsaj petstoglavna množica ljudi in turistov od vsepovsod, ki je v tišini soparnega poletnega večera napenjala ušesa, da bi ujela blagovozne melodije. V sodelovanju z Veneto Festival so v

apsidi pod magistralno prenovljenimi freskami - ob dveh solistih - nastopili I Solisti Veneti, eden najboljših svetovnih komornih orkestrskih sestavov, ki je v skoraj 50 letih imel okrog pet tisoč koncertov po 80 državah, posnel pa je več kot 350 naslovov plošč. Skupino je leta 1959 ustanovil Claudio Scimone, ki jo še vedno vodi in se je doslej uveljavil kot mojster diriganja na številnih uglednih odrih vsega sveta. S svojimi uspehi so Solisti Veneti in Scimone dosegli največja svetovna priznanja v Los Angelesu, Parizu, Londonu in drugod po Evropi, njihov repertoar, v katerem zasedajo posebno mesto slavni skladatelji iz Veneta, pa je izredno bogat. Komorni sestav je tako na najlepši način uvedel niz glasbenih dogodkov v baziliki, pravi skrinji, kjer se tako očesom in ušesom razodevajo umetniški biseri, ki povzdigujejo in krepijo duha. Nastop se je začel s

koncertom v D duru Pass. A. 2.2.18 Giuseppeja Torellija, skladatelja iz Verone, ob 350. obletnici njegovega rojstva. Ob veličastnem igranju orkestra je zablestel solist Mauro Maur, prvi trobentač orkestra opernega teatra v Rimu, prava avtoriteta v svetu trobil, glasbenik z neverjetno pestro mednarodno kariero. Solisti Veneti so nato na prefinjen način izvedli znano *Stabat Mater* Luigija Boccherinija, največjega predstavnika instrumentalne glasbe v evropskih neolatinskih državah v obdobju dunajskega klasicizma, in sonato v G duru velikega baročnega skladatelja Giuseppeja Tartinija, ki se je ro-

dil, kot znano, v Piranu, umrl pa v Padovi. Občinstvo je nato s posebno toplim aplavzom sprejelo prihod Uta Ughija, "zvezde" večera. Violinist, ki je v oglejski baziliki že igral pred nekaj leti, je tudi tokrat

takoj vzpostavil neposreden stik s publiko, saj gre za enega tistih glasbenikov, ki se ne zapira v slo-nokošeni stolp, ampak rad deli s poslušalci svoje znanje, nudi jim ključ za globlje razumevanje in estetsko do-je-manje vsake

skladbe. Ughi je izjemno talent, saj je komaj sedemleten že igral Paganinijeve Capricciete. Doslej je že igral z najslavnejšimi svetovnimi orkestri pod vodstvom najbolj znamenitih dirigentov zadnjih desetletij. Pravi užitek je ga poslušati že zaradi tega, ker igra na dve prav posebni violini, ki ju odlično obvlada: na t. i. Guarneri del Gesu' iz leta 1744, ki ima topel zvok in temačen pečat, ter na Stradivari "Kreutzer" iz leta 1701. Na oglejskem

koncertu je Ughi odigral s Solisti Veneti najprej "sončni" koncert v a molu BWV 1041 Johanna Sebastiana Bacha. Baročni velikan vseh časov je imel posebno rad violino, katere zvočnost je prožna in raztegljiva kot človeški glas, obenem pa mogočna kot zvok orgel, je povedal Ughi. Nadaljeval je s koncertom v d molu Felixa Mendelssohna, ki ga na koncertnih odrih sicer izvajajo redkokdaj, je pa pravi biserček. Genialni skladatelj, tudi on večno svež in mlad kot Mozart, je dodal Uto Ughi, je ta koncert na-

Danijel Devetak

Naslednji koncerti v oglejski baziliki

Petek, 11.7.: Giuseppe Minin - trobenta, Devis Formentin - orgle.
Petek, 18.7.: Komorni filharmonični orkester iz Latvije, dir. Massimo Lambertini. **Petek, 25.7.:** Giancarlo Parodi - orgle.
Petek, 1.8.: Wiener Glasharmonika Duo (glasbila iz kristala).
Četrtek, 7.8.: Collegium Apollineum (solisti, zbor in orkester), dir. Marco Feruglio. **Nedelja, 17.8.:** Sonore Vocal Ensemble (zbor univerze v Oxfordu), dir. Thomas Primrose, Gabriele Damiani - orgle. **Petek, 22.8.:** orkester Ventaglio d'Arpe, dir. Patrizia Tassini. Koncerti se začnejo ob 20.45, vstop je prost. **Informacije** lahko dobite na telefonski številki 0431 91067 ali 0431 919719 oziroma po e-mailu: basilica.aquileia@virgilio.it

Velika tragedija našega prostora

Slovenci in prva svetovna vojna 1914-1918

Na tem gluhem grebenu spi brez spomina / Prah bolečin, gora strtih kosti, kot usedlina / Jezero bele in črne krvi. Je to zgodovina? / Od tega zdaj zvesti hrib zeleni. O, domovina! / Marko Kravos

Velika, morda kakšne tri metre visoka fotografija močno povečane ga spomenika na Škabrijelu nad

besedil in fotografij. Prav Posočju, kjer so se bojevali in stali nasproti vojaki različnih narodov, je namenjena posebna pozornost. Dandanes nas na to tragedijo opozarja veliko pokopališč in spominskih obeležij v širokem pasu na obeh straneh slovensko-italijanske meje. Letos mineva devetdeset let, kar se

tako rekoč vse razstave tega muzeja. Izbor predmetov in fotografij pripoveduje o življenju v zaledju in o strelskih jarkih, ki so v obdobju med letoma 1914 in 1918 ločevali evropske države, je med drugim zapisal mag. Marko Štepec v spremnem besedilu. Razstavo je zasnoval v štirih tematskih poudarkih, in sicer - Slovenski polki in vojaki, Fronta, Zaledje in Spomin. Skozi posamezne dogodke in kraje sledimo slovenskim polkom v avstro-ogrski armadi in bojiščem, na katerih so se bojevali. Posebej privlačno se zdi ravno to, da razstava ni neko suhoparno, linearno nizevanje podatkov skozi čas, ampak gre za pripovedovanje mnogih zgodb v med seboj povezanih nizih, kar je sicer značilno za moderne in, kot rečemo, obiskovalcu prijazne postavitev zgodovinskih razstav v tem muzeju. Soočimo se ne le z vojno, ampak tudi s pomembnimi drobcem vsakdanjika, ki so značilni za ta čas, ob tem z refleksijo vojne v literaturi in likovni umetnosti - celo znameniti kratki film prvega slovenskega filmarja Karola Grossmana (1864-1929) z igrjo otrok nas postavi v

lo impresivna in pregledna likovna postavitev je delo arhitekta Mojce Turka, ki značilno oblikuje

Znak 2. gorskega strelskega polka

širše zajet kontekst. Tako stopi pred nas obdobje, ki je popolnoma zasukalo tok dvajsetega stoletja. Spremenilo je geografski in politični zemljevid Evrope, zrasle so nove države, nastali novi politični sistemi, vojaki so s front prinesli močno drugačno, marsikateri tudi revolucionarno, prekucaško razmišljanje o svetu in njegovi ureditvi. Na otvoritvi so domiselno posegli še v sedanji čas, saj so nastopili veleposlaniki ali vojaški atašeji večine držav, ki so bile udeležene prve svetovne vojne, na zmagovalni ali poraženi strani - da-

nes pa je večina teh držav bodisi že v Evropski uniji ali pa na poti k članstvu. Skoraj vsak med njimi je omenil, da ima v svoji družini koga, ki se je takrat bojeval v vojni. Prav ta množica uniform in jezikov je nazorno predstavljala konglomerat te "velike vojne". Razkril pa se je ne nazadnje tudi vojaški koncept K. u. K. monarhije, namreč, da so glavnino bremena nosili predvsem "podložni" narodi vojskujočih se cesarstev in držav. Še zlasti je bilo to opazno, ko je madžarski veleposlanik dr. Jozsef Czukur s pretresljivo gesto v spomin in opomin navajal številne madžarske polke, udeležene v vojni, tudi v Posočju, kajti večina mest, od

Franc Korent, nadporočnik 4. bataljona 17. pehotnega polka, v Galiciji 18. oktobra 1914

Nemški pratež v Idriškem po uspešnem preboju fronte, oktobra 1917. V ozadju cerkev sv. Antona v Kobariду

Novo Gorico in Solkanom, v verzih Tržačana Marka Kravosa, spomenik sam je delo Pavla Medveščka, uvaja razstavo Slovenci in prva svetovna vojna 1914-1918 v Muzeju novejšje zgodovine v Ljubljani. Ob razstavi je izšla zloženska, v pripravi je knjiga o vojnih fotografijah iz muzejske zbirke, film ter katalog razstavljenih predmetov,

je končala "velika vojna", kot jo imenujejo evropski zgodovinarji, za njimi pa, kaže, uvajajo to terminologijo tudi slovenski zgodovinarji. Ta izjemno zanimivi pogled na prvo vojno so, kot navaja mag. Marko Štepec, avtor razstave, pripravili skupaj z Vojaškim muzejem Slovenske vojske, Kobariškimi in Goriškimi muzejem. Ze-

Avstro-ogrski topničarji na položajih na Krasu

koder so ti polki bili, leži zunaj meja sedanje Madžarske, kar pa je publiki lahko ostalo prikrito, saj je navajal le madžarske toponime (npr. za Bratislavo, Subotico itd.). Razstava bo v Ljubljani na ogled do 20. oktobra, in sicer v prostorih za občasne razstave v Muzeju novejšje zgodovine Slovenije (v Tivoliju, nedaleč od Športne dvorane). Potem bo del razstave gostoval v Kobariškem muzeju, del eksponatov pa bo ostal v stalni zbirki Muzeja novejšje zgodovine Slovenije.

(Slike so last Muzeja novejšje zgodovine Slovenije)

Peter Kuhar

Kratke

Trubarjev večer na Kostanjevici

Dne 23. junija je Mestna občina Nova Gorica v sodelovanju s Frančiškanskim samostanom Kostanjevica priredila proslavo ob 500-letnici Trubarjevega rojstva. Večer je bil v dvorani samostana in je bil dobro obiskan.

Udeležence sta pozdravila gvardijan p. David Šrumpf in novogoriški župan Mirko Brulc. Oba sta poudarila pomen tega srečanja. Slavnostni govornik Boris Jukič, direktor knjižnice Franceta Bevka v Novi Gorici, je orisal temeljne značilnosti Trubarjevega življenja in dela. Dramski igralec Janez Starina je podal nekaj Trubarjevih besedil in besedil o njem, npr. Aškerčevo Slovensko legendo in Gradnikov sonet Primož Trubar. Igralec je bil tudi režiser celotnega sporeda, na katerem so se učinkovito prepletala besedila in glasbene točke. Večer je uvedla in zaključila violinistka Mojca Gal. Nastopil je ansambel kljunasti flavt Glasbene šole Nova Gorica iz razreda prof. Irene Pahor. Pod vodstvom Petra Piriha je pel oktet Kostanjevica. Udeleženci proslave so si v Škrabčevi knjižnici lahko ogledali priložnostno razstavo knjig iz Trubarjevega obdobja. Med njimi je original Bohoričeve slovnice. S proslavo je tudi Nova Gorica lepo proslavila 500-letnico Trubarjevega rojstva. / LB

Na Goriškem snemajo dokumentarec Leteča brata Rusjan

Stoletnico prvega poleta Edvarda Rusjana na Rojcah v Štandrežu bodo prihodnje leto počastili tudi s predstavitvijo 50-minutnega dokumentarnega filma, ki ga v teh dneh snemajo v različnih krajih Goriške. Dokumentarec nosi naslov Leteča brata Rusjan in nastaja v produkciji Casablanca Film Production, koproducenta pa sta tudi RTV Slovenija in družba Transmedia iz Gorice. Za dokumentarec vlada veliko zanimanje in nekatere televizije so si že zagotovile odkup filma. Realizacija filma je zaupana priznanim slovenskim film-

Foto DPD

skim ustvarjalcem. Za režijo odgovarja Boris Palčič, scenarist je Peter Povh, kostumografinja Meta Sever, scenograf je Duško Milavec in snemalec Bojan Kastelic. Tehnično ekipo sestavljajo še drugi izvedenci in strokovni sodelavci, ki skrbijo, da poteka snemanje nemoteno in po predvidenem planu. Producent filma je Igor Pediček. Kader sestavljajo poklicni in amaterski igralci. V filmu sodelujejo tudi člani štandreške dramske skupine, ki predstavljajo večino nastopajočih. Tudi mladina in otroci so iz Štandreža. Za prizorišče Rusjanove delavnice so zasedli gospodarsko poslopje Makučeve domačije na Jeremitišču, kjer so uredili mizarско delavnico, ki je bila v ulici Cappella v Gorici in v kateri brata Edvard in Josip ter oče Franc Rusjan načrtovali prvo letalo Edo 1. Vzorec tega letala je bil tudi postavljen na dvorišču Makučeve domačije. Filmska ekipa se bo z Jeremitišča preselila na Kras, kjer bo v Lokvici posnela nekaj prizorov. Tudi goriško letališče bo prizorišče filmskega dogajanja.

Izšle nove pošne znamke

Pošta Slovenije je izdala nekaj novih poštnih znamk in drugih vrednotnic, ki jih je mogoče že dobiti v maloprodaji na poštah. V seriji Evropa sta izšli dve poštni znamki, seriji Slovenska mitologija pa znamka, ki prikazuje žensko božanstvo praslovanskega izvora - Mokoš. Mokoš je zavetnica porodnic, božanstvo cikličnega kroženja, ženskih opravil, predvsem preje, tkanja in pranja. V Sloveniji je ohranjena pripoved o čarovnici Mokošini. Nadalje sta izšli dve priložnostni znamki o XXIX. poletnih olimpijskih igrah, ki bodo letos prvič potekale na Kitajskem. Posebna priložnostna poštna znamka je namenjena 70. obletnici ustanovitve Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Na njej sta podobni sedeža SAZU in Ljubljani in njenega prvega predsednika dr. Rajka Nahtigala. Pošta Slovenije je izdala tudi razglednično dopisnico ob 500-letnici odkritja bogatih plasti cina-baritne oz. živosrebrne rude v Idrji. Znamenita najdba je bila za razvoj rudnika, ki je deloval vse do 80-tih let 20. stoletja, velikega pomena. Slovenija si prizadeva, da bi petstoletno zapuščino rudarjenja v Idrji uvrstili v seznam svetovne dediščine pri Unescu.

Erika Jazbar: Gorica. Vodnik po mestu in po sledovih slovenske prisotnosti

Knjiga izpričuje in potrjuje našo prisotnost v Gorici

Zgodilo se je, da je v Gorici izšla knjiga, ki je prav v tem trenutku posebno aktualna. Govorimo o publikaciji *Gorica. Vodnik po mestu in po sledovih slovenske prisotnosti*, ki jo je izdala Goriška Mohorjeva družba, svoj krst pa je pred številnim občinstvom iz vse dežele in iz bližnje Slovenije doživela na predstavitvi v sredo, 25. junija, pod lipami na dvorišču Kulturnega centra Lojze Bratuž. "Posebno aktualna" je zato, ker občinska uprava sistematično izrinja našo prisotnost iz mestnega središča in nam krati pravice, ki smo jih že dosegli. Prav to delo, sad časnikarske žilice Erike Jazbar, žlahtnega zgodovinskega

spomina zbiratelja narodnega blaga Zdenka Vogriča in fotografa Marka Vogriča, pa izpričuje in potrjuje, da ga v vsem mestu skoraj ni koticke, ki ne bi bil tako ali drugače povezan z našim, slovenskim življenjem skozi stoletja. Današnji človek, "homo turisticus", je uvodoma povedal tajnik GMD Marko Tavčar, jo bo gotovo rad vzel v roke, ker je narejena njemu po meri. Podoben vodnik, ki ga je avtorica tokrat preuredila, dopolnila in obogatila, je sicer že izšel leta 2002 pri založbi Transmedia, je povedal naš urednik Jurij Paljk. Tako knjigo smo res potrebovali; da je povpraševanje veliko, nam potrjujejo tudi v Katoliški knjigarni na Travniku. Oblikovana je sodobno, z razliko od prejšnje: stare in nove - fotografije, besedilo "bolj diha". "Sicer se ne bojim, da bi mi izginili iz mesta, saj smo v centru zelo prisotni in dejavni. Prav pa je, da za se zahtevamo to, da smo v mestu upoštevani kot Slovenci. Nihče nam ne sme krati pravice, da smo od nekdaj prisotni tudi v mestu", je pribil Paljk. Zato je tudi prav, da ta knjiga, ki vsebuje številne strokovne in zgodovinske podatke, pisana pa je na novinarski način, pride med ljudi, kajti njim je namenjena. Osnova za medsebojno razumevanje je poznavanje, je začel svoje "razmišljanje s Tržaškega" o "goriški knjigi" časnikar Ivo Jevnikar. Iz vsakodnevnega življenja ve-

Foto DPD

mo, da tudi med Goričani, Tržačani in Beneškimi Slovenci še vedno obstajajo predsodki, ki bi z lahkoto splahneli, ko bi se bolj poznali in zato tudi bolj spoštovali. V delu je govor o mestu in najbližji okolici. Izvzeta je Nova Gorica, ki bi pa lahko bila predmet drugega podobnega dela. Vodnik je dober pripomoček za turiste, pa tudi za domačine, za druge zamejce in Slovence iz domovine. Mimogrede se v njej obnavlja goriška, slovenska in srednjeevropska zgodovina. S tako knjigo lahko ravnas kot filatelista, ki novo znamko vtakne v album in hiti dalje ali pa hoče o njej še kaj izvedeti, je povedal tržaški časnikar: lahko jo prebereš neno poglavje poglabiš. Gradivo je ažurnirano in zelo sodobno, iz pisanja in dokumentov izhaja velika ljubezen do ljudi, ki so Gorico ustvarjali in jo še ustvarjajo, je sklenil Jevnikar.

Avtorica je poudarila, da je knjiga v tem trenutku slučajno aktualna, saj jo je začela pripravljati, preden je krajevna uprava začela kazati svoj pravi obraz in izrivati slovensko prisotnost iz mesta. Branje je poljudno, je poudarila, saj ne vsebuje opomb in strokovnih zapisov, ampak nas vabi na sprehod po goriških ulicah in trgih po sledovih osebnosti in ustanov, ki so mesto zaznamovali in ga še zaznamujejo. Govori pač o tem, kar smo bili in smo, od prve pisne omembe mesta pa vse do današnjih dni. Namenjena je prvenstveno goriškim Slovincem, ki svoje mesto prepoznajo in ga poznajo. Z veliko hvaležnostjo je Erika spregovorila o soavtorju-tastu Zdenku Vogriču, ki ga je imela srečo spoznati; on ji je bil namreč bogat vir informacij o krajevni mikrozdovini, on ji je dal iztočnice, na podlagi katerih je delo nastalo. Za soavtorje pa ima tudi različne raziskovalce in

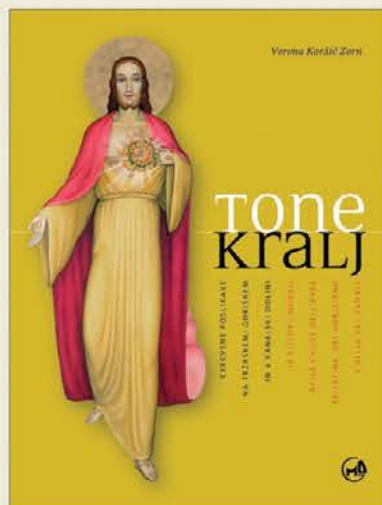
poznava goriške zgodovine iz bližnjih in bolj oddaljenih časov, od Waltritscha prek Gabrščka do avtorjev Primorskega slovenskega biografskega leksikona, temeljnega dela za naš prostor. Pomembno je, da "vemo, kdo smo in kje smo". "Sprehod po starih mestih" je tokrat, z razliko od prve izdaje, zila v "sprehod po mestu". Nanizanih je veliko zgodovinskih podatkov, pa tudi koristnih vsakdanjih informacij. Od leta 2002, ko je vodnik prvič izšel, se je v šestih letih zgodilo veliko stvari, ki so v glavnem vse popisane: od Vecchietovega mozaika do župana Brancatija, od Gregorčičevega kipa do KB Centra, od dvojezičnih izkaznic prek trojezičnega napisa na pokrajinski palači do Politehnike v Križni ulici. "Nič se pa ni spremenilo s Trgovskim domom in z zaščitnim zakonom"... Za zamisel in spodbujanje pri delu se je Erika Jazbar zahvalila Paljku, predsedniku Zadruga Goriške Mohorjeve Paulinu in Tavčarju, za konkretno delo pri oblikovanju knjige pa že staremu znanцу Aldu Jarcu iz tiskarne Grafica Goriziana. Zdenko Vogrič je na sebi lasten, umirjen način spregovoril o tem, da se je v Gorici rodil in tu še vedno biva. V nekaj zamahih in z zgornjimi sugestijami je na osebno način preletel zgodovino mesta zadnjih 80 let, na posebno ganljiv način obdobje tragičnega dvajsetletja in časov, ko so "ob sobotah z lesenimi puškami teptali asfalt ali kocke". "Potem smo zrasli in malo več razumeli"... Gorica je torej odločno tudi slovenska in živa, saj se tu stalno kaj dogaja tudi po naši zaslugi. "Kakšna bo čez nadaljnjih šest let"? je s provokacijo sklenil večer Paljk.

DD

Foto DPD

Goriška Mohorjeva družba

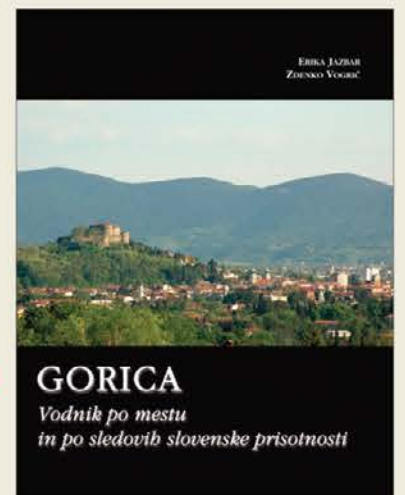

CERKVENE POSLIKAVE NA TRŽAŠKEM, GORIŠKEM
IN V KANALSKI DOLINI
LE PITTURE MURALI NELLE CHIESE DELL'AREA TRIESTINA,
DEL GORIZIANO E DELLA VAL CANALE

Verena Koršič Zorn

TONE
KRALJErika Jazbar
Zdenko Vogrič

GORICA

VODNIK PO MESTU
IN PO SLEDOVH SLOVENSKE PRISOTNOSTI

Dobite jih v naših slovenskih knjigarnah

Kratke

Rižarna / Poklon mučenikom

V tržaški Rižarni so se minulo nedeljo poklonili spominu na žrtve mučeniškega taborišča. Na svetem kraju je ob darovani maši oživel spomin na grozno trpljenje, ki je bilo med II. svetovno vojno za nekaj tisoč ljudi usodno, za mnoge pa samo vmesna postaja na poti in druga taborišča. Bogoslužje je vodil Lojze Kržišnik, župnik iz Biljane v Goriških Brdih, somaševal pa voditelj Slovenskega pastoralnega središča msgr. Marij Gerdol. V nagovoru je Kržišnik orisal zgodovino odrešenja, v kateri je razvidno, da zlo nikoli ne zmaga. Kljub temu pa se človek vedno sprašuje, zakaj Bog dopušča toliko zla. Pri tem vprašanju je Kržišnik navajal zgodbo A. Einsteina, v kateri je zlo definiral kot odsotnost Boga in pomanjkanje ljubezni. Rižarna nam danes pripoveduje, kaj se dogodi, če človek zapusti Boga. Opozoril je še, da je tudi sedaj veliko trpljenja, izoliranega v domovih, zaradi česar trpi veliko ljudi, ter sklenil s povabilom, naj se v družine vrne skupna molitev in ljubezen do Boga. Kržišnik je v zamejstvu dobro poznan in tudi sam podrobno pozna problematiko tržaške cerkve, saj se je kot župnik pri sv. Marku v Kopru, večkrat ljubezivo odzval sodelovanju pri pobudah ZCPZ, Slovenskega pastoralnega središča in Društva slovenskih izobražencev. Želimo si, da bi si še našel čas in sodeloval pri potrebah slovenske tržaške cerkve. Združeni zbor ZCPZ, ki je pod vodstvom Edija Raceta in ob spremljavi Iztoka Cergola prispeval h globokemu doživetju bogoslužja, je srečanje sklenil s mogočno pesmijo "Jaz sem vstajenje in življenje", ki je prostor napolnila z mirom in upanjem. / JB

Oratorij za mlade

Župnija Sv. Križa pri Trstu in Šolske sestre de Notre Dame organizirajo oratorij za osnovnošolske otroke in za dijake nižje srednje šole od ponedeljka, 14. julija, do petka, 18. julija, v Slomškovem domu v Sv. Križu pri Trstu. Od 8.30 do 9. ure zbiranje, ob 9. uri dvig zastave, zgodba, delo po skupinah, malica z odmorom in razne delavnice. Ob 12. uri kosilo, nakar sledijo popoldanske dejavnosti: igre, petje, kvizi itd. Ob 15.30 spust zastave in odhajanje domov do 16. ure. Za vpis lahko pokličete na tel. št. 040 220693 ali 3479322123 in poveste vaš naslov in telefonsko številko, še boljše je, če pridete osebno. Vabljeni tudi višješolci in študentje z univerze, ki bi skupaj z animatorji iz Slovenije čim lepše izpeljali program.

Praznik sv. Tomaža

Ob ruševinah cerkvice pri sv. Tomažu med vasmi Gročana in Vrhpolje, vsako leto ob njegovem prazniku, organizirajo praznovanje s sv. mašo. Tudi letos je nedeljski popoldan privabil na sveti kraj domačine in druge prijatelje sv. Tomaža z obeh strani meje. Slovesnost je vodil domači župnik Iztok Mozetič, pri bogoslužju je sodeloval združeni zbor

ZCPZ iz Trsta. Vodil ga je Edi Race, ob spremljavi Iztoka Cergola. Združeni zbor ZCPZ je zvesti spremljevalec prireditve na obeh straneh meje in tako zavzeto prispeva k oblikovanju enotnega verskega in kulturnega prostora. Tudi pri sv. Tomažu je z nedeljskim obiskom poživil praznovanje. Domačini se z negotovostjo obračajo v prihodnost, saj ne vidijo poti, po kateri bi zaustavili neusmiljeno razpadanje nekdanjega župnijske cerkve z letnico 1647. / JB

SEŽANA Spominski večer za Tarasa Kermaunerja

O prijatelju, ki ga ni več med nami...

Še pred kratkim, in sicer 23. aprila letos, ob Svetovnem dnevu knjige, je Taras Kermauner predstavil v knjižnici Srečka Kosovela v Sežani svojo zadnjo knjigo z naslovom Navzkrižna srečavanja, ki je izšla pri ljubljanski študentski založbi. Tedaj je menda svoji usodi že nekako zrl v oči in se naglas med eno mislijo in drugo mimogrede preroško vprašal "...če bom učakal poletje...?". Eden izmed največjih intelektual-

trideset let svojega življenja, je njegova smrt razalostila veliko število prijateljev, slikarjev, književnikov in drugih umetnikov. Na pobudo zakoncev Peršolja – velikih prijateljev pokojnega in njegove družine – je na istem mestu, kjer je aprila Kermauner predstavil svojo knjigo, ki je izšla po obdobju dolgega založniškega molka, potekal večer, katerega so se udeležili igralec in književnik Aleksij Pregarc, slikarja Peter Abram in Janko Kastelic,

sander Peršolja je občinstvo, med katerim je sedela tudi Kermaunerjeva žena Alenka, spomnil, kako je bil Taras sredi 80. let navdušen nad slovensko renesanso svobode in duha: "Bi je optimist nad slovensko prihodnostjo, čeprav je z zadržkom gledal na pojem državnosti slovenstva. Bil je namreč preveč pronicljivega duha, da bi zaupal enodnevni politikom in animatorjem", kar je bilo očitno, potem ko je zapustil Novo revijo. Peršolja in Janko Kastelec sta se spomnila še bolečega dogodka, ki ga je bil Kermauner deležen ob odprtju Kastelčeve razstave v Komnu leta 1983: svojo vlogo slavnostnega govornika je moral zaradi zatohlosti in nestrpnosti ter pritiska partijskega režima prepustiti igralcu Antonu Petjeju.

vala o Kermaunerjevem velikem faktografskem spominu, predvsem pa o njegovi neprecenljivi lastnosti, "s katero je znal iz vsakega človeka potegniti najboljše". Peter Abram se je spomnil Kermaunerjeve človeške neomajne drže, Miroslav Košuta je občinstvu prebral korespondenco, ki jo je pred nedavnim imel s pokojnim, Bogomila Kravos pa je v svojem sporočilu poudarila Kermaunerjevo kritično in avtokritično držo. Vladimir Vremec je obudil spomine na obdobje, ko je Kermauner sodeloval s tržaško revijo Most, ki je bila ob Pahorjevem Zalivu druga inozemska svobodna tribuna za slovenske disidente. "Škoda je, da v Sloveniji malokdo ve o Kermaunerjevih prispevkih na naši reviji: do bralcev je prihajala le preko abonentske mreže, v matični do-

Foto IG

cev slovenske književnosti minulega stoletja je namreč poznal ne rožnat položaj svojega zdravja, še zlasti svojega šibkega srca. In zapustil nas je pred nedavnim, mirno in tiho. V slovenskem intelektualnem svetu je pustil ogromno praznino, in tudi na Krasu, kjer je v Aubru preživel zadnjih

pesnik Miroslav Košuta in krajinski arhitekt ter sourednik nekdanje revije Most Vladimir Vremec. Pisno sporočilo je poslala tudi Bogomila Kravos, Jolka Milič pa se večera žal ni udeležila. Kermaunerjevi prijatelji so na srečanju obudili osebne spomine o pokojnem književniku. Alek-

"Taras je med svojim bivanjem na Krasu napisal mnogo reči in še in še ga bomo raziskovali", je dejal Peršolja in dodal, da je Kermauner zaslužen tudi kot proučevalec primorske literature in dramatik, ki ju je iztrgal pozabi. Peršoljaeva žena Majda – Jasna je z ganjenim glasom pripovedo-

movini ni imela možnosti izhajanja". Kermaunerjeva besedila je s svojim žametnim glasom na prijateljskem spominskem večeru bral Aleksij Pregarc, skupina Gallus Consort pa je prispevala glasbeno kuliso.

Igor Gregori

Komisija za šolstvo SSK
Šolstvo je in mora ostati javno

Komisija za šolstvo Slovenske skupnosti v Trstu jemlje z veliko zaskrbljenostjo na znanje vest, po kateri osrednja italijanska vlada pripravlja zakonski osnutek finančnega zakona, v katerem je predvideno občutljivo klestenje finančnih sredstev za javno šolstvo. Gospodarski položaj države ni najboljši, po poročanju tiska se Italija nahaja na dnu lestvice evropskih držav. Vendar je dodatno omejevanje sredstev za šolstvo skre-

gano z zdravo pametjo: kako bo italijanska država zagotovila izobraževanje sedanjih učencev in dijakov ter bodočih rodov, na katerih bo slonel gospodarski in socialni razvoj države in njenih državljanov, ni jasno. Šolstvo je in mora ostati javno in biti dostopno vsem prebivalcem, ne glede na gmotne možnosti posamezne družine, šolanje ne sme biti v dometu samo premožnih. Zasebne šole imajo svojo zgodovino in pomen, ne morejo

pa predstavljati edino možnost šolanja v razviti evropski državi. Nadalje Komisija nasprotuje vsakemu krčenju tako učnega kot neučnega osebja, ki je v nekaterih primerih že danes nezadostno. Nasprotno zahteva, da se učnemu in neučnemu osebju s časovno omejeno pogodbo oziroma suplentom zagotovi bodočnost s tem, da jih vzame v stalež. Komisija nasprotuje in se odločno izreče proti vsakemu name-nju ali poskusu racionalizacije slovenskega šolstva v Italiji, ki ga štiti tudi Londoski sporazum. Slovenske šole, učno, neučno osebje in ravnatelji, vztrajno in požrtvovalno delujejo v prid izobrazbi in vzgoji naših otrok, da bodo s širokim in bogatim znan-

jem krenili na življenjsko pot. Zato gre vsem zahvala in priznanje za njihovo delo. Slovensko šolstvo v Italiji deluje v težavnih okoliščinah in z drugačnimi parametri kot italijanske šole, zato mora biti deležno posebne pozornosti, tako z vidika ojačenja kadra kot tudi dotacije za redno in izredno delovanje. Komisija pričakuje tudi, da bodo načrtovana obnovitvena dela na stavbah, v katerih domujejo slovenske in italijanske šole v Trstu, stekla čim prej, zato da bo tudi okolje, v katerem deluje osebje in se učijo učenci in dijaki, varno, ustrezno in prijetno.

Igor P. Merku',
predsednik komisije,
Slovenska skupnost, Trst

Potrebna je operacija, je rekel prijazno mlad kirurg v našem jeziku; in to radikalna odstranitev prostate – prostatakemija. Tako se je glasila zdravniška diagnoza po opravljeni biopsiji, ki je pokazala na rakasto obolenje te žleze. Poletje je minevalo v pričakovanju poziva iz bolnišnice za ta poseg, ki se je zavlekel v zgodnjo jesen. Ste že imeli kakšno operacijo prej, vpraša anestezičarka v predstavi kirurškega oddelka, še ne, vas je kaj strah? Niti ne je bil prepričljiv odgovor, ki ni razkril pravih misli o vdanosti v Njegovo voljo, naj se zgodi karkoli, ker tako ni bilo več mogoče nadaljevati življenja. Vtaknili vam bomo v žilo iglo, je nadaljevala, nato vas bomo uspavali in prebudili se boste po izvršeni operaciji. Vse se je odvijalo nekam hitro, kot v sanjah, čeravno sta šli več kot dve uri mimo, preden so se mi na pol omotično odprle oči. Telo je pretresal čuden drget z vidnim občutkom mraza.

Pričevanje
Naporna hoja za življenjem

Napol v snu sem zaslišal glas – operacija je uspeša, je slo vse prav. Bil sem že v sobi, ko sem prišel k polni zavesti, pripet z infuzijskimi iglami na plastične vrečke, iz katerih so se po kapljicah odmerjala hrana in zdravila. Še druge cevke so visele ob postelji, tako da je vsak gib postal prava muka. Skozi okno katinarske bolnišnice gledam žarečo jutranjo zarjo in vasi v Bregu, na sinjem nebu bele črte, ki jih rišejo letala na svojih poteh v daljne kraje; življenje, ki se prebujata v novi dan. Tudi v kratkem času, se med temi zidovi človek marsikaj nauči. Začenši s sprejemanjem življenja iz dneva v dan, takšno kakršno je; z vsemi preizkušnjami in tegobami, ki so

neodložljivi del tega našega zemeljskega potovanja. Dokler se človek sam ne sooča s trpljenjem v popolni nemoči spreminjanja svojega položaja, ne more dojeti stiske duha, ki ga obnem opominja na slabotnost tega našega bitja. To ga vodi k ponižnosti in hvaležnosti do tistih, ki si prizadevajo za lajšanje težav, stisk in bolečin. Nikjer v vsakdanjem življenju ni slišati tako pogosto besede "HVALA", kot se sliši med temi zidovi; tudi od ljudi, ki običajno gledajo zviška okrog sebe na ostale smrtnike. Za vse je enaka preizkušnja trdnosti duha pri sprejemanju nastalega stanja, takšnega, kakršno je, ki je nepovratno spremenilo dotedanje življenje. Prišel je čas, da zapustim bolniško sobo. Ob zadnjem pregledu je primarij pripravil cikel radioterapije, za sterilizacijo predela, kjer je bil opravljen operacijski poseg. Po nekaj mesecih si je telo še kar opomoglo in tako smo zajadrali v zim-

ski čas, ki ni bil prav nič podoben temu letnemu času. Od morja se je vlekla gosta megla čez kraški greben, prekrivala je borov gozd, podnožje gričevja, gmajno in se zajedala med zidove hiš v vasi z ustvarjanjem sivega zidu, ki je zastiral pogled na okolico. Ta sivina vremena se je prenašala tudi na počutje in še dodatno krepila zdravstvene težave, s katerimi sem se soočal v tem zadnjem času. To neprijetno počutje je sad radioterapije, ki me je ponovno potisnila na dno, po skoraj zadovoljivem stanju pred tem zarčenjem. Rano zjutraj je bilo treba vstajati in odhajati na radioterapevski oddelek ter pridružiti ostalim, ki so prihajali še iz bolj oddaljenih krajev Goriške in Tržiškega ter potrpežljivo čakati, kdaj pa kdaj tudi brezuspšno, ker se pač aparature tudi pokvarijo; kar povzroča dodatno neprijetnost. Ko pokliče radioterapevt v slačilnico, je čas za pripravo in sprehod po hodniku, ki loči delovno osebje od obsevalne

aparature. In že ležim na ozki radioterapevski mizi v točno določeno položaju, kjer se okrog mene vrtil obsevalna glava, pri čemer sevajo žarki skozi vrsto gibljivih zaslonk, katere omejujejo obsevalno polje. Pronicajoči žarki ustvarjajo neko neprijetno toploto v notranjosti telesa. Ko tako ležim nepremično na tej ozki mizi, med enim piskom in drugim, ki ga povzroča ta naprava, mi prihaja na misel psalm, ki ga večkrat slišimo pri zadušnih mašah. "Ti si moj pastir, na zelene pašnike me vodiš....." Če nisi Ti ob meni, vse te aparature, vsa ta obsevanja mi ne bodo pomagala iz tega stanja. V Tvoje roke se izročam, le v Tebe zaupam. In tako minevajo dnevi, meseci, minevajo noči, v katerih se sprašujem, da se ohrani nekaj, kar v bistvu ne bo nikoli več to, kar je bilo. Vse se je popolnoma spremenilo, kar pušča v meni globoke neizbrisane rane. Po tem radioterapevskem ciklusu se je še dodatno ošibila

mišica, ki uravnava odtokanje seča, ki je bila tako ali drugače že prizadeta pri operaciji. Potrebna je rehabilitacija je bil zdravniški nasvet. In tako se je pričela terapija s sondo, ki sprošča električne impulze za spodbujanje k delovanju te mišice, potreben bo še en ciklus te terapije, je bilo mnenje zdravnika na rutinskem pregledu. Zaključek te zgodbe je glede na sedanje stanje nepredvidljiv. Ostaja samo upanje, ki gre v smeri transcendence, onstran sedanjosti v meglenu prihodnosti, katerega mora še izrisati svoj pravi obraz. Res je, da vsako človeško bitje je drugačno, in vsak posameznik se odziva na svojstven način na bolezenska stanja, še posebno na takšna, ki občutno spremenijo dotedanji tok življenja. Te spomine, ta doživljanja prepuščam vam, ki boste prebrali te vrstice v razmislek; morda vam bodo nekoč prišle prav, za boljše razumevanje oseb s podobnimi težavami.

Vap.

Glasbena srečanja v organizaciji ZCPZ

Slovenski komorni zbor in organist Luca Scandali

Prejšnji konec tedna se je Zveza cerkvenih pevskih zborov aktivno in na več področjih angažirala za glasbeno popestritev tržaških poletnih dni in večerov. Prvi ugledni gost je bil Slovenski komorni zbor, ki je nastopil s celovečernim koncertom v Luteranski cerkvi. Organizacijska enota Slovenske Filharmonije, ki jo sestavlja okrog 40 profesionalnih pevcev, je izjemoma nastopila pod vodstvom Gregorja Klančiča, asistenta zborovodje in ustanovitelja Mirka Cudermana. Klančič, ki ga večkratno sodelovanje pri poletnih seminarjih na poseben način povezuje s tržaško Zvezo, je vodil spored skladb iz opusov slovenskih in anglosaških avtorjev. Zanimiv program je obsegal dela najbolj priljubljenih slovenskih avtorjev cerkvene glasbe (Foerster, Vodopivec, Kimovec), sklop pesmi tržaških skladateljev (Kogoj, Venturini in Pahor), skladbe iz svetovne literature 19. in 20. stoletja in izbor črnskih duhovnih pesmi. Temeljito

Foto Kroma

obvladane skladb, homogenost zvoka, vokalna suverenost predvsem pri skladbah, ki potrebujejo mogočnost izraza, so zaznamovali izvedbe, predvsem še kompleksne zvočne impresije Škota MacMillana in Američana

baročne glasbe Luca Scandali je dopoldne vodil študijsko srečanje na to temo v rojanski cerkvi sv. Mohorja in Fortunata, kjer je v večernih urah izvedel celovečerni koncert z naslovom »Italijanski mojstri se soočajo«. Pobuda je

načelno zapisane kasnejši literaturi. Koncert je bil zasnovan kot prikaz neobičajnih prijemov, od transkripcij do vplivov operne glasbe na sakralno literaturo. Za začetek je publika poslušala prepoznavne motive Corellijevega Concerta grossa v d-duru, ki ga je izbira registrov uravnoteženo obarvala z mehкими toni. Program se je nadaljeval v znamenju transkripcij, tokrat iz sonat za čembalo Domenica Scarlattija, pri katerih se je organist izognil učinkovitosti pri oblikovanju med seboj različnih značajev teh skladb. Prehod iz baročnih kalupov na prozorne klasične prijeme je prišel do izraza z zanimivo izbiro treh živahnih sonat za orgle Pietra Morandija. Izvrstna govornica Domenica Cimarose je zaznamovala nežne in radostne vtise dveh sonat, katerima sta za konec sledili še dve neobičajni mašni medigri patra Feliceja Morettija, ki veliko dolgujeta vokalni izraznosti italijanske opere.

Istega dne je glasbena dejavnost Zveze zaobjela tudi drugi projekt, saj se je zaključil v Finžgarjevem domu pevski seminar ZCPZ, na katerem je zborovodja in skladatelj Adi Daneu posredoval svoje poglobljeno znanje solopcev, zborovskim pevcem in zborovodjem.

PAL

Whitcreja in črnske duhovne, ki so ob koncu zavzele s pravo energijo.

Zveza skrbi za izobraževanje pevcev, a tudi za izpopolnjevanje organistov in je v ta namen priredila v soboto seminar in koncert o orgelski literaturi 16., 17. in 18. stoletja. Organist in izvedenec izvajalske prakse renesančne in

nastala v sodelovanju z rojansko župnijo in s krajevnim društvom Marijin dom. Udeleženci seminarja so se osredotočili na temo primerne uporabe različnih registrov, katere je organist ponudil praktični vzorec z razlikovanjem slogov skladb baročnih in klasičnih mojstrov na rojanskih orglah, ki so

mesec novo desetko. Prisotnost kipa Matere božje in romanja k njemu so duhovne injekcije, ki nam pomagajo razumeti, kaj pomeni biti kristjan – odrešen kristjan. Tako ne zdrknemo v brezbržnost in mlčnost. Meni se je zdelo Marija tako lepa, da sem se s težavo ločila od Nje. Gospa iz našega avtobusa mi je večkrat

rekla: "Kako sem vam hvaležna, da ste nas pripeljali v Stično prav ob tej priložnosti". Na avtobusu, ko sem se peljala v Trst, mi je rekla druga udeleženka tega romanja: "Kako je bilo lepo. Jaz in moje sovaščanke ne moremo prehaliti romanja. Kako je bilo lepo, kako smo srečne."

S. Angelina Šterbenc

Lepo doživetje

Romanje v Stično

V sredo, 18. junija, smo poromali v Stično zaradi kipa Fatimske Matere božje, ki se je nahajal v samostanski cerkvi. Ta je bila zato odprta noč in dan. Ob 10. uri je bila molitvena ura pred Najsvetejšim, lepo pripravljena, da nam je omogočila zbranost. Imeli smo tudi lepo priložnost za sv. spoved, da smo jo lahko opravili mirno, brez naglice. Bilo je na razpolago več spovednikov. Pri vsaki spovednici je čakala vrsta vedno novih romarjev. Ob 11. uri je bila sv. maša, ki jo je s sobratih duhovniki vodil postojnski dekan, g. Ervin Mozetič. Po sv. maši smo šli na kosilo na Pristavo nad Stično, kjer ima družina Okrn kmečki turizem. Po kosilu smo se vrnili v Stično ravno ob 15. uri, ko je vodil uro molitve pred Najsvetejšim jezuit p. To-

maž Podobnik. Zopet smo bili zavzeto prisotni. Ob 16. uri smo šli v muzej "Krščanstva na Slovenskem". Imeli smo vodičko, ki nam je lepo razlagala. Tudi ta ogled je hitro minil, in že je bila spet nova molitvena ura (ob 18. uri), ki jo je vodil frančiškanski pater iz Brezji dr. Leopold Grčar. Kot uvod v vsako desetko so brali iz spominov Lucije, kako se je trem fatimskim otrokom prikazal angel in jih učil moliti. To nam je pomagalo, da smo tudi mi bolj goreče molili. Tudi govor, ki ga je imel p. Leopold Grčar, nam je segel v srce. Govoril je o rožnem vencu, ki je najboljšo orožje – orožje, ki ne prenaša vojne, ampak mir: mir v dušah, mir med sosedi, mir med narodi. Gorovil je tudi o živem rožnem vencu. Molijo ga vpisani za duhovne poklice, vsak

Skupni festival tržaških gledaliških hiš

Gledališča v gledališču

Tržaška gledališča bodo tudi letos sooblikovala skupni festival Gledališča v gledališču, ki se je začel v soboto s koncertom italijanskega kantavtorja Sergia Cammarieja in bo potekal do 18. julija v okviru zgodovinskih znamenitosti tržaške pokrajine. Vezna nit pobude so teme starogrške gledališke literature v modernih preobrazbah, značilnost pa lokacije dogajanja, ki bodo letos rimski amfiteater, Miramarski in Devinski grad ter kamnolom v Zgoniku. Ob glavnih produkcijah na programu bodo po mestnih trgih in celo na kardiološkem centru na Katinari zaživeli tudi literarni kotički s skupnim naslovom Felix Hora,

ki jih bodo oblikovali ostala gledališča in igralski ansambli na pokrajinskem teritoriju oz. novoustanovljeno združenje Dom gledališč. Na programu bodo štiri nove produkcije. Gledališče la Contrada bo predstavilo mozaik pogledov na tragedijo Alkestis po Evripidu, Saviniu in Rilkeju v interpretaciji igralka Mariangele D'Abbraccio. Stalno gledališče FJK se bo prav tako osredotočilo na bajeslovni ženski lik s prepletom različnih tekstov o mitu Evridike in izvedbi Daniele Giovannetti in Roberta Herlitzke. Hofmannsthalov Slehernik bo snov produkcije zadruge Bonawentura-gledališče Miela s koncertno izvedbo

Fulvia Falzarana in Alessandra Mizzija. Najbolj pričakovan dogodek, ki bo tudi sklenil festival 18. julija, bo nova koprodukcija, ki jo je Slovensko stalno gledališče realiziralo v sodelovanju z Mittelfestom in Primorskim poletnim festivalom. Režiserju Januszu Kici bo zaupan tekst Hansa Magnusa Henszenbergerja Hči zraka po Calderonu de la Barca. V predstavi bo v glavni vlogi nastopila dobitnica Borštnikovega prstana Silva Čušin. Gostujoče predstave bodo Medea in luna po Carlu Alvaru, konceptualna predstava Homer-Odisėja, s katero bodo uradno odprli prenovljeno gledališko dvorano pri Sv. Ivanu, Evripidove Trojanke v priredbi ansambla Koreja in produkcija gledališke Šole Paolo Grassi Elektra v črnini Eugeneja O'Neill.

Glasbeni in plesni del festivala obsega tri dogodke: koreografsko razmišljanje o sožitju narodov Polis ansambla Abbondanza Bertoni, Pomladansko posvečenje z afriškimi sugestijami francoskega ansambla Heddyja Maalema in še oratorij Oedipus rex Igorja Stravinskega v izvedbi Simfoničnega orkestra FJK in recitatorja, priznanega gledališkega in filmskega igralca Roberta Herlitzke. Celotni projekt so na tiskovni konferenci predstavili umetniški vodja Giorgio Pressburger, organizatorica in predsednica gledališča La Contrada Livia Amabilino in predsednica Pokrajine Maria Teresa Bassa Poropat, ki je izrazila zadovoljstvo za trud in sposobnost sodelovanja vseh kulturnih delavcev in ustanov mesta in pokrajine.

PAL

Darovi

V spomin na Matejko Peterlin Maver daruje za župnijski listič Med Nami Uča Berce' 20,00 evrov.

Ob 150. obletnici posvetitve župnijske cerkve pri Sv. Ivanu darujeta Zinka in Darko 150,00 evrov za svetoivanski Marijin dom in 150,00 evrov za sklad narodnih noš.

Ob 5. obletnici smrti moža Ludvika daruje Lojzka Sosič 25,00 evrov za Slovensko Vincencijevo konferenco v Trstu in 25,00 evrov za Marijin dom pri Sv. Ivanu.

Ob 150. obletnici posvetitve svetoivanske župnijske cerkve daruje za Marijin dom pri sv. Ivanu Lojzka Sosič 25 evrov.

V spomin na Matejko Peterlin Maver daruje Marta Pupulin 10,00 evrov za Društvo Rojanski Marijin Dom.

Obvestilo

Apostolstvo svetega Cirila in Metoda iz Trsta sporoča, da bo letošnje slavje na Vejni v nedeljo, 13. julija, ob 17. uri. Vodil ga bo tržaški škof msgr. Evgen Ravignani ob svojem srebrnem jubileju škofovskega posvečenja. Pel bo združeni cerkveni pevski zbor iz Trsta, ki ga vodi Edi Race. Zaželjene so narodne noše in skavti.

Duhovne vaje za žene in dekleta bodo od 18. do 20. avgusta v Domu Blagrov (Le Beatitudini). Vodil jih bo pater Silvin Krajnc z Brezji. Prijave pri g. Normi Jež (tel. št. 040 299409, predklicna za Slovenijo 0039). Toplo vabljenje!

ZAHVALA

Slovenska župnijska skupnost pri sv. Ivanu v Trstu se prisrčno zahvaljuje za ves trud in požrtvovalnost predsednici društva Marij Kogoj, g. Katji Pasarit, njenemu očetu g. Milanu, gospe Milici Kravos, Idi Klarič, Boži in Marti Kocjančič ter vsem drugim članom društva, gospodom duhovnikom in vsem, ki so pripomogli da je praznovanje ob 150. obletnici posvetitve naše svetoivanske cerkve tako lepo uspel.

Na Opčinah

Večer med Jernejevimi lipami

Pretekli četrtek je bil za župnijsko cerkvijsko sv. Jermeja na Opčinah poletni pevski Večer med Jernejevimi lipami, ki sta si ga zamislila in izvedla Mlajša dekleška pevka skupina in Ženski pevski zbor Vesela pomlad. Na sugestivnem prizorišču, v hladu cvetočih lip, sta se sestava predstavila s sporedom slovenskih ljudskih pesmi iz različnih slovenskih pokrajin, od Primorske preko Dolenjske do Koroške ter

sklopom umetnih in pesmi tujih skladateljev. Harmonijo pevskega večera so prispevale poezije na poletno temo, ki so jih napisali domači avtorji in so jih med posameznimi pevskimi sklopi podale pevke same. Ob koncu pevskega večera so pevke Mlajše dekleške pevke skupine prejele priznanje za letno pevsko sodelovanje pri društvu Vesela pomlad, ki sta ga jima podelila župnik Franc Pohajar in zborovodkinja Mira Fabjan. Večer, ki ga je povezovala Urška Šinigoj, se je sklenil s prisrčno družabnostjo, na kateri se je številni prisotni, ki so sledili pevskega večeru, načrtovali še nadaljnje podobne pobude.

DSI Svetovni popotnik Bruno Križman

Očarljivi zakavkaški državi

Hajertan in Sakartvelo sta bila cilj skoraj mesec dni dolgega obiska svetovnega popotnika Bruna Križmana. Domači imeni za Armenijo in Gruzijo na velikem platnu v Peterlinovi dvorani sta uvedli večer v Društvu slovenskih izobražencev z gostom, ki je prepotoval že tretjino sveta. Ne gre pa za običajnega turista, Križman se rad popolnoma preda vsakdanjemu življenju gostujočega kraja. Tako je bilo tudi za potovanje v zakavkaški državi, v žepu je imel povratno vozovnico do glavnega armenskega mesta Erevana in nič drugega. Vse se je začelo na letališču, ko se je s taksistom pogodil za dnevno vsoto v dolarjih, ki je vključevala pot, hrano in prenočišče. Armenija je manjša država, ki si jo lahko ogledamo v dveh tednih, Gruzijo pa kar v tednu dni, je povedal Križman. Zaustavil se je ob problematiki Gorskoga Karabaha, ki ga je Armenija za vojno odvzela Azerbajdžanu in ga zasedla s pomočjo Rusije. Gre za etnično in zgodovinsko armensko ozemlje, ki se pričakuje od svetovnih velitelj zadnjio besedo. Po očarljivi armen-

ski pokrajini samevajo samostani, stoletne priče armenskega naroda. Skoraj vsi so žal zapuščeni, je dejal Križman. Križman je pot najprej vodila v gorati jug države k jezeru Van. Nekoč počitniškemu kraju sovjetskih aparatčikov je pretela ekološka katastrofa, saj je zaradi kmetijskih potreb vodna gladina padla kar za 18 metrov, danes pa jezero živi, saj so vanj preusmerili nekaj vodnih tokov. Potovanje se je nato nadaljevalo po severu in zahodu države, vmes pa je bil še čas za ogled Erevana. Med obveznimi ogledi sta slovita samostanska knjižnica s stoletnimi rokopisi in spominski park armenskega genocida. Večni ogenj gori v spomin na poldrugi milijon Armencev, ki je pod Turki padel med prvo svetovno vojno. Potovanje se je nadaljevalo v glavnem gruzijskem mestu Tblisi, v Stalinovi rojstni vasi Gori in v slikoviti pokrajini pod kavkaškimi gorami na meji s Čečenijo. Naravne lepote so v globokem kontrastu z revščino prebivalstva, ki živi v glavnem od kmetijstva, industrije ni, ker je propadla s koncem Sovjetske zveze.

CLEVELAND Slovenska Pristava

Košček Slovenije izven Slovenije

Slovinci iz Clevelanda in okolice se že od zgodnjih 60. let prejšnjega stoletja ob vikendih zbirajo kakšnih 50 kilometrov severovzhodno od mesta na Slovenski Pristavi. Tam so lani dokončali tudi novo dvorano, ki so jo poimenovali po najbolj znanem slovenskem politiku iz Ohia, nekdanjem senatorju Frenku Lauschetu.

Slovensko Pristavo zadnjih sedem let vodi Milan Ribič, ki je povedal, da so ameriški Slovenci zemljišče

smo tudi poimenovali po pokojnem slovenskem senatorju. Omenjeni sklad vsako leto med slovenske organizacije v Clevelandu razdeli denar od obresti in dividend. Lausche je vedno rad prihajal na Pristavo, nekoč celo s helikopterjem. Veliko denarja smo zbrali tudi s prostovoljnimi prispevki, sproti pa se financiramo s članariniami".

Slovesna otvoritev obnovljenih prostorov je bila 27. maja 2007 z udeležbo skoraj 1000 ljudi, med

Kapela Brezjanske Marije Pristava

kupili leta 1961 predvsem zato, da bodo imeli prostor za zbiranje mladine. "Začetki so bili skromni. Leta 2006 pa smo začeli zbirati denar za širitev in začeli graditi. Dvorana je sčasoma postala premajhna in smo se začeli pogovarjati, kako naprej. Starejšim članom se je sicer zdelo, da so zadeve takšne, kot so bile, v redu, vendar smo se potem vseeno odločili, da gremo naprej".

"Ko so Slovenci izvedeli, da se gradi, so prišli pomagat in hvala bogu imamo mojstre za vsako stvar. Več kot 90 odstotkov dela je bilo prostovoljnega, s čimer smo prihranili veliko denarja. Od Lauschetovega sklada, ki ga vodita Jim in Madeline Debevec, smo dobili 130.000 dolarjev. Veliko dvorano

katerimi je bil tudi župnik Marije Vnebovzete v Clevelandu John Kumše, ki je dvorano blagoslovil. Ribič pravi, da so Slovenci v Clevelandu nasploh zelo aktivni, saj imajo svoje pevske zборе, kot so Fantje na vasi, Korotan, plesno skupino Kres, veliko je polka ansamblov, številnih klubov iz različnih delov Slovenije. Pristava pa je takšna zbirna točka za vse.

"Pristava ima več kot 800 članov, kar skupaj z družinami nanese okoli 2000 ljudi. Imamo veliko športnih prireditev, predvsem v odbojki, in včasih so bila to hudo resna tekmovanja med Slovenci iz Clevelanda, New Yorka, Chicaga in tudi Kanade. Pa še smučarsko skakalnico smo zgradili. Imamo veliko mladih, ki sedaj še posebej

radi prihajajo. Tule imamo največjo skupino mladih od vseh ameriških Slovencev, pa tudi v primerjavi s Kanado", je dejal Ribič. "Člani so lahko Slovenci ali tisti, ki so poročeni s Slovenci. Dostopno članstvo stane 400 dolarjev, lahko pa se kupijo tudi letne članske izkaznice za 40 dolarjev", je dejal Ribič in dodal, da nove člane pred sprejemom malce preveri tudi odbor. Pristava, ki ji pravijo "košček Slovenije izven Slovenije", je bila kupljena za 21.000 dolarjev, s prostovoljnimi delom pa so kasneje postavili otroška igrišča, zgradili dvorano, poimenovano po enem od pobudnikov ustanovitve Hinku Lobetu, imajo tudi olimpijski bazen, počitniško naselje, kjer so bile najprej prikolicice, sedaj pa se gradijo bungalovi.

"Poleg lastnih vodnih virov imamo danes tudi nahajališče zemeljskega plina", je dejal Ribič. Na Pristavi prvo nedeljo v juniju odprejo sezono s piknikom, skleneno pa jo ponavadi oktobra s kolinami. Po novem bodo imeli tudi silvestrovanja. Ob vходу na Pristavo je oskrbnikova hiša, obiskovalci na začetku opazijo majhno spominsko kapelico, velik križ in spomenik žrtvam poveljnega komunističnega nasilja z imeni največjih grobišč. Postavljena je tudi kapelica Brezjanske Marije in spominsko obeležje slovenskim domobrancem iz druge svetovne vojne. "Zanesljivo ste slišali, da je bilo v preteklosti nekaj trenj, vendar mi nismo nobena politična organizacija. Za Slovence pa tako ali tako velja rek: pet Slovencev pet političnih strank", se je pošalil Ribič.

Milan Ribič se je rodil 12. septembra 1947 v Križevski vasi pri Dolškem med Litijo in Ljubljano. V ZDA se je preselil leta 1971 skupaj z mamjo, ki je želela biti blizu svoje družine. Mamini starši iz družine Povirk so po drugi svetovni vojni bežali pred komunisti. V ZDA se je potem izšolal za strojnega odporjarja. Soproga Breda prihaja iz Gorenjske, v ZDA pa je prišla leta 1972. Pred dnevi je po Andreju in Klemnu tudi njun najmlajši sin Andrej na Pristavi proslavil diploma. Ribič je predsednik slovenske Pristave zadnjih sedem let, skupaj pa 11 let. Prvič je bil izvoljen za predsednika leta 1991. Prvi predsednik slovenske Pristave je bil sicer Jernej Slak.

Robi Poredoš (STA)

VIDA VALENCIČ

KO SE DOTAKNEŠ OSEBE

Cestni drogovi

Danes sem osupnila: vsak človek je zgodba in to uvidiš, brž ko ga zares pogledaš. Hitim proti ulici, kjer sva zmenjeni s sestro, še to ulico prečkam, zavijem vogal, pa sem. Tu, pri tem semaforju, ki nikakor noče pozeleneti, je zelo čudna atmosfera. Za trenutek pozorneje pogledam okrog sebe in vidim, da osebe poleg mene ne čakajo zelene luči. Sploh ne čakajo. Nekateri imajo sončna očala, kar sploh ni čudno. Drugi imajo rdeče kolobarje okrog oči, ki drugače izgledajo, kot posledica preostalih skokov v morje ali pretiranega ležanja na soncu. S hrbtom sem spet stran obrnjena, a zelo jasno začutim: te osebe žalujejo. Za nekom, ki je s kakim motornim vozilom izdihnil na tem drogu med veleblagovnico in kavarno. Ure kasneje uzrem na tem drogu šop in zadnji poslovilni pozdrav s podpisami vseh tistih prijateljev, katerih misli sem občutila, kljub obrnjenemu hrbtu.

Pred letom dni se mi je nekaj podobnega dogodilo zraven doma. Rezek vogal ob prometni ulici, v praznih urah tako hitro pospešiš. Spet drug šop, tokrat so prihajali najstniki, dekleta kratkih živopisanih krilc in fantje s tistimi smešnimi padajočimi hlačami. Spominjam se svojih takratnih misli: kako zgodaj so butnili ob najglobljo in najbolj nerazumljivo resnico človeške eksistence. Takrat sem se vprašala, če se še spominjam, kako smo vrstniki doživljali smrtno nesrečo petnajstletnega prijatelja. In odgovora nisem mogla najti. Mogoče razviješ v sebi občutek jeze, mogoče distance. Do

tako beženo naj bi bilo »krivo«. Prav gotovo so to leta, ko ne sprašuješ drugih. Neskončna vprašanja nosiš v sebi, včasih ti je tako hudo, ker se ti zdi, da odgovorov nanje ne boš nikoli dobil, prepričan si, da verjetno ne obstajajo. Morda so to tudi leta, ko zelo hitro pozabiš. Vrtinec dogodkov je tak, da te prisili, da se, kot listič na jesenskih tleh, vrliš dalje. Ime je na šolskih seznamih enostavno zbrisano, in življenje gre dalje. Kot je normalno.

Na tem mestu sem se bežno že dotaknila – ravno tako beženo – srečanja z osebo, ki mi je priklicala pred oči dogodek izpred trindvajsetih let. Dekle, ki je staro verjetno dvajset, enaindvajset. Bežno srečanje, le stisk roke in ime, ob katerem obstanem. Spominjam se, kako sem začela buljiti v njene smehljajoče oči, v njene lase. V družbi se je oddaljevala, sama pa sem ji sledila z očmi. Ali naj bi jo ustavila in ji rekla, da sem v najst-

niških letih srečala tistega brata, ki ga je sama poznala iz družinskih fotografij, a še bolj iz večne tihe prisotnosti, ki jo ima v družini? Ko sem okamenelo obstala in oklevala, se je seveda v družbi že tako oddaljila, da je za sabo pustila le ime. Danes bo v časopisu gotovo slika in nekaj besed o nesrečni fantu (dekletu?) in cestnem drogu. Po mestnih kavarnah bo lokalni dnevnik šel iz ene roke v drugo, kapučin v eni roki, rogljič v drugi, radovedne oči, ki si bodo iz nekaj tiskanih vrstic ustvarjale vtis o življenju te osebe. Hitrost? Alkohol? Nepredvidnost? Slabost? Navsezadnje ni niti važno. Pač pa tisti spontani in tihi polkrog njegovih (njenih?) prijateljev, misli združene kot v neizrečeni molitvi.

Priročnik za najboljša živila za razstrupljanje Proč s strupi!

Pred kratkim je založba Mladinska knjiga izdala praktičen priročnik z naslovom Proč s strupi, ki obsega 130 strani. Avtorica je priznana strokovnjakinja s tega področja, in sicer Birgit Gebauer-Sesterhenn, ki se dolga leta ukvarja s problematiko živil za razstrupljanje, načinov za zdravo življenje. Napisala je že več publikacij o slastnih receptih in namigih za razvajanje ter kako se hraniti, da bomo v dobri formi vse leto. V njeni najnovejši knjigi bomo spoznali program za razvajanje telesa in duha, tako da se bomo znebili strupov in ostali v formi in vedno dobre volje. Avtorica poudarja, da se bomo lahko z enim malokaloričnim dnevom na teden, namenjenim čiš-

čenju in razstrupljanju, razbremenili v teži in tako bomo bolj prislunhili okoliščinam; istočasno pa bomo zmanjšali tveganja za civilizacijske bolezni. Posebej je pomembno, kako izbiramo pravo hrano s poudarkom na sezonska živila. V tej knjigi je avtorica napisala več praktičnih navodil za sprostitvev in dobro formo v vsakdanjem življenju, tako da bomo telo razstrupili, se dobro počutili in bomo polni energije z mladostnim elanom. Tudi struktura knjige je zelo praktična. V uvodnih poglavjih nam avtorica opiše, kako doseči dobro počutje 24 ur na dan, kaj pomeni hrana, in kako dosežemo dvojno korist z razstrupljanjem telesa in sproščanjem. Posebej se je zau-

stavila pri tem, kako z užitek zdraviti telo celo leto, in kateri so dnevi za izbrane jedi. Za posamezne letne čase navaja avtorica specifična jedila, zlasti v bogastvu poletja, ki imamo možnost izbrati obilico jedi oz. hrane. Jesen pa predstavlja dobro počutje, ko izbiramo specifično hrano za tisti letni čas. Podobno izbiramo hrano tudi v zimskem obdobju. V sklepnem delu knjige je avtorica priporočila jedi za posamezne letne čase in kaj potrebujemo v določenem obdobju. Knjigo je opremila s prvovrstnimi barvnimi fotografijami ter dodala še podatkovnik oz. kazalo, s pomočjo katerega izbiramo posamezne jedi na določenih straneh knjige. Vse to bo koristilo mlajšim in starejšim občanom, da se bodo naučili pravilno hraniti in s tem dobro živeti, da bodo polni energije in mladostnega poleta.

Gabrijel Devetak

PORTOROŽ Izjemen dogodek za Slovenijo in Slovensko Istro

Podpis ustanovne listine Evrosredozemske univerze

Dogodek, njegov pomen in izjemnost

V Portorožu je bila 9. junija 2008 podpisana ustanovna listina Evrosredozemske univerze. Rojstvu tega pomembnega projekta in hkrati izrednega dosežka slovenskega predsedovanja EU so s svojim podpisom botrovali: predsednik Evropskega sveta Janez Janša, generalni sekretar arabske lige Amr Moussa, predsednik evropskega parlamenta Hans Gert Pötering in predsednik Evropske komisije Jose Manuel Barroso. Pred slovesnostjo je bila ustanovljena še Evrosredozemska fundacija, ki bo s pomočjo podjetij in drugih donatorjev finančno podprla univerzo. Prvi vložek v višini dveh milijonov evrov je prispevala Slovenija, milijon evrov pa tudi že kuvaitski šejk Salem Al-Jaber Al Ahmad Al-Sabeh, kar naj bi po mnenju dr. Marka Pavlihe, pobudnika tega projekta in hkrati dosedanega predsednika strokovnega sveta univerze, zadostovalo najmanj za dve leti delovanja ustanove. Cilj univerze naj bi bil postati "kakovostna va-

lilnica novih intelektualcev, ki bodo večji medkulturnega dialoga v evrosredozemskem prostoru". Prve programe naj bi, po mnenju dr. Marka Pavlihe, začeli izvajati že oktobra letos. Obstajajo tudi zamisli o ustanavljanju podružnic univerze v državah Severne Afrike in Bližnjega vzhoda, vključno z Jeruzalemom.

Domači in tuji odmevi na ustanovitve mednarodne univerze
Dogodek je požel laskave ocene domačih in tujih udeležencev in opazovalcev. V sklepnih izjavi zasedanja Evrosredozemske parlamentarne skupščine marca letos v Atenah je bila npr. Slovenija izrecno pohvaljena za svoje prizadevanje pri uresničitvi tega projekta. Ob tej priložnosti je bil tudi sprejet poziv EU ter Evropski komisiji, naj bi v svojem proračunu čim prej zagotovila potrebna sredstva za redno sofinanciranje projekta. Tudi predsednik evropskega parlamenta Pötering je čestital Janši in njegovim sodelavcem za učinkovito izpeljavo projekta, rekoč, "da bo država s 46 km sredozemske obale igrala

pomembno vlogo v evrosredozemskih odnosih". Generalni sekretar Arabske lige Moussa pa je ob podpisu ustanovne listine omenjal dogodek kot zgodovinski, poudarjajoč, kako sta prav izobraževanje in dialog med kulturami pravi odgovor na tezo o spopadu civilizacij. Janša pa je v

Z leve: Jose Manuel Barroso, Hans-Gert Pötering, Amr Musa in Janez Janša

svojem nagovoru povzel misli judovskega filozofa in etika Martina Bubra, ko je opozarjal, "da svet ni samo združba ljudi, am-

pak vsota dialoga med njimi, in da življenje postane življenje, ko postane srečevanje". Evropski komisar za znanost dr. Janez Potočnik je tudi omenil pomen Sredozemlja, "ki je bilo v zgodovini vedno središče", ter pri tem vzkliknil, "kako lepo je bilo biti tukaj ob tem pomembnem dogodku". Vida Gorjup Posinkovič pa je v Primorskih novicah podčrtala, da se univerza ustanavlja "v trenutku, ko se je Evropa znašla na tleh, to je, ko je morala priznati, da konfliktov, ki izhajajo iz civilizacijskih in kulturnih razlik na globalni ravni,

Svečano vzdušje ob tem pomembnem dogodku so poskušali skaliti predstavniki študentske organizacije Univerze Primorske kot tudi nekdanji direktor študentskih domov UP Dorijan Marušič. Najprej z očitki, da bo nova univerza odžirala mesta v študentskem domu v Portorožu, kar pa je sekretarka na ministrstvu za šolstvo Alenka Šverc prepričljivo, argumentirano in odločno zavrnila. Nato še z očitkom, da nova ustanova še nima urejene svoje pravne podlage, ker se je novela zakona o visokem šolstvu, ki to ureja, zataknila v parlamentarni proceduri ter je bila sprejeta šele nekaj dni po podpisu ustanovne listine. Eni in drugi so s svojim početjem v bistvu nastopali kot tistega tistega dela sedanje (leve) opozicije, ki je v zadnjem času poskušala prepričati ali vsaj upočasniti sprejetje sporne novele. V prvi vrsti zaradi njenega odpora do tistih določb novele, ki govorijo o možnosti institucionalnega povezovanja univerz, tudi zasebnih, vključno z nastajajočo katoliško univerzo, ter njihovega stoodstotnega financiranja od države. Kot tudi iz očitne zavisti, da je uresničitev tega izjemnega projekta padla v roke sedanje pomladne opcije na oblasti ter je tako ušel izpod nadzora levice, ki je do večraj povsem obvladovala

univerzitetno sfero, zlasti njen občutljivi družboslovni del (zgodovina, sociologija, novinarstvo ipd.). Vendar ob izjemni svečanosti dogodka in izraženi mednarodni podpori so ti napadi na novo ustanovo izpadli kot velika pritlehnost.

Nekaj sklepnih misli

V nasprotju z evropsko držo in prakso si očitno del slovenske levice zamišlja pluralno družbo tako, da bi sama kar še naprej obvladovala visoko šolstvo, ter je pripravljena tolerirati zasebno šolstvo, zlasti katoliškega, ki ga imamo. In ko se ji to podira, je sposobna sproščati svoj gnev tudi na projekte, ki pomenijo izjemen dosežek za Slovenijo in posebej za Slovensko Istro. Nekako v smislu reka "za nami potop". Mi Istrani pa, ki smo ob koncu druge svetovne vojne lahko preštelili na prste ene roke število izobražencev (brez duhovnikov), ki so preživeli fašistično raznarodovalno nasilje, ne moremo drugače kot biti vzhičeni in ponosni na gospodarski in duhovni razvoj, ki ga je Slovenska Istra doživela zadnjega pol stoletja in zlasti po ustanovitvi slovenske države. Z ustanovitvijo najprej Univerze Primorske in sedaj še mednarodne Evrosredozemske univerze pa se v zadnjem času dobesedno kot feniks dviguje proti nebu.

Milan Gregorič

Janša in Sanader se nista dogovarjala za incidente

Slovenija je odlično opravila predsedovanje EU

V Sloveniji se je končalo večdnevno proslavljanje dneva državnosti, v torek, 1. julija, pa je Slovenija zaključila predsedovanje Evropski uniji. Oba dogodka sta vzbudila različne odmeve in ocene parlamenta, vlade in političnih strank. Predsedovanje evropski povezavi je bilo uspešno in je povečalo ugled in prepoznavnost Slovenije, kar so večkrat poudarili tudi najvišji organi in predstavniki evropskega parlamenta, evropske komisije ter predsedniki držav in vlad posameznih držav članic. Mednarodna skupnost je Janeza Janšę razglasila za sposobnega, odgovornega in uspešnega predstavnika države, ki je kot predsedujoča EU pripravila kar okoli 6 tisoč sestankov, sej, dogovorjanj in drugih oblik delovanja evropske povezave. Slovenski premier je ob zaključku predsedovanja dejal, da je bilo slednje uspešno tudi zaradi sodelovanja in prispevka okoli 2 tisoč uradnikov in drugih funkcionarjev ter izvedencev iz vladnih služb in različnih ustanov. V opozicijskih strankah predsedovanja sicer niso kritizirali, uspehe pa so raje prikrili in zamolčali. Najbrž je šla pri tem najdlje Katarina Kresal, predsednica LDS. V intervjuju, objavljenem v magazinu Mag, je namreč zatrjevala, da sedanja vlada Janeza Janšę

Janez Janša

predsednika vlade Janeza Janšę, je bilo razvidno, da ti politiki različno ocenjujejo položaj in stanje v Sloveniji, zdaj v obdobju pred parlamentarnimi volitvami. Državni poglavar je tako opozoril, "da v Državnem zboru prevladuje glasovalna moč nad močjo argumentov celo pri tako občutljivih zadevah, kot je kazenska zakonodaja. Enako ne moremo biti

zadovoljni s parlamentarnimi preiskavami, ki se pretvarjajo v sredstvo političnega obračunavanja. Zato je ob nespornih dosežkih Slovenije potreben tudi kritični razmislek za iskanje najboljših poti naprej za vse nas, ki ga gotovo zmoremo. Bližnje volitve so pomembna priložnost za to." Predsednik državnega zbora dr. France Cukjati pa je ob proslavljanju dneva državnosti takole razmišljal: "V Sloveniji se pogoji gospodarjenja izboljšujejo, število nezaposlenih se zmanjšuje in dobili smo proračunski presežek. Toda priča smo načrtnemu usmerjanju javnega mnenja, ki ni odraz teh dejstev. Gre za poskuse enostranskega medijskega informiranja javnosti, vztrajnega izkrivljanja resnice in celo za laži, vse to pa vodi v negativne pojave, ki jih je Evropa doživela v prejšnjem stoletju. Lanski novinarski apel ni doživel posebnega odziva v javnosti, ker grožnja svobodi pisanja resnice ni prihajala od tam, kot so s prstom kazali podpisniki peticije". Glede tajkunov pa je menil, "da ljudstvo enoglasno meni, da so goljufivi prevzemi kraja in tega oblast ne sme prezreti. Odločen, jasn in konkreten je bil premier Janez Janša. V pogovoru, objavljenem v reviji Reporter je zardil, "da je največji nasprotnik

slovenske demokracije tranzicijski kapital. Ta si je brezobzirno prigrabil velikanski vpliv in si prilastil večino medijev, po katerih si poskuša podrediti presojo o tem, kaj je v Sloveniji prav in kaj narobe. Prav je seveda vse, kar počnejo tajkuni in njihovi politični podporniki. Namesto da bi bili mediji pri nas neodvisna četrta veja oblasti, so pretežno tajkunsko orodje. Stotnije časnikarjev, ki so lani tik pred začetkom slovenskega predsedovanja EU podpisovali lažno obežbo zoper slovensko vlado, je ostalo popolnoma tiho, ko so iz poštnih nabiralnikov prilezli njihovi tajkunski lastniki. Ta dvojna merila in ta ideološka poravnost brezobzirnega kapitala in velikega dela časnikarstva v Sloveniji sta največja nevarnost za demokracijo pri nas". Parlamentarna komisija za nadzor obveščevalnih služb je ugotovila, da ni dokazov, da sta se Janez Janša in hrvaški premier leta 2004, pred parlamentarnimi volitvami v Sloveniji, dogovarjala za namerno izvedbo incidentov v Piranskem zalivu. Tega ju je obtožil nekdanji slovenski premier in predsednik LDS Tone Rop, ki se bo moral zato zagovarjati pred sodiščem. V Sloveniji so v torek, 1. t. m., uvedli nov sistem cestninjenja z uporabo vinjet, za vožnjo na avtocestah in hitrih cestah. Ukrep je vzbudil nekatere pridržke in nasprotovanja v tujini, tudi v Italiji. Državni zbor je odločil, da odvetniki v prihodnje ne bodo smeli več določati cen svojih storitev, ampak jih bo določala vlada. S tem naj bi preprečili primere neupravičenega dvigovanja cen odvetniških stoitv v Sloveniji.

Marijan Drobež

Kratke

Osebo izkaznico je mogoče dobiti v petih minutah

V Sloveniji so poenostavili in tudi pocenili postopek za izdajo raznih dokumentov, v zadnjem času zlasti osebnih dokumentov za identifikacijo državljanov. To je mogoče tudi zaradi uvajanja nove moderne tehnologije v dejavnost upravnih enot, ki delujejo na ravni večjih območij v državi. Zatrjujejo, da bodo v nujnih primerih novo osebo izkaznico upravičencem lahko izdali v petih minutah. Izkaznico bo razen potrditve istovetnosti državljanov mogoče uporabljati tudi za razne druge namene. Omenjene spremembe v postopku so uvedli na podlagi sprememb zakona o osebnih izkaznicah in zakona o potnih listih. Pomembno je tudi, da bodo slovenski državljani s stalnim bivališčem v tujini, denimo tudi v deželi Furlaniji Juljski krajini, odslej lahko pridobili osebo izkaznico slovenske države. Vlogo zanjo lahko dajo na kateri koli upravni enoti v Sloveniji.

Dodatek za upokojence z najnižjimi pokojninami

Slovenska vlada je odločila, da bodo upokojenci z najnižjimi pokojninami v mesecu septembru prejeli enkratni draginjski dodatek. Dobil ga bo okoli 277 tisoč upokojencev. Upokojenci z manj kot 400 evri pokojnine bodo dobili 173 evrov dodatka, tisti s

pokojninami od 400 do 450 evrov bodo prejeli 100 evrov, tisti, ki prejema od 450 do 500 evrov pokojnine, pa bodo dobili 80 evrov draginjskega dodatka. Za poseben draginjski dodatek upokojencem z najnižjimi pokojninami se je zlasti prizadevala Demokratična stranka upokojencev, morda tudi zato, da bi utrdila sloves politične stranke, ki skrbi za interese socialno šibkih slojev slovenskega prebivalstva. To pa je v obdobju pred parlamentarnimi volitvami zagotovo pomembno. Za izplačilo omenjenega draginjskega dodatka bo država namenila okoli 50 milijonov evrov.

Na univerzi v Novi Gorici že več kot tisoč študentov iz vse Slovenije

V Novo Gorico prihaja zmerom več študentov iz vse države, ki se izobražujejo na raznih visokošolskih ustanovah, bodisi na univerzah, ali pa na fakultetah, ki imajo sedež drugod. Upravičena je zato tudi trditev, da je Nova Gorica čedalje bolj tuja univerzitetno mesto. Toda vse izobraževalne oz. raziskovalne ustanove imajo velike težave zaradi pomanjkanja prostorov. Svoje sedeže in predavalnice imajo v različnih predelih mesta, Univerza tudi v Rožni Dolini, kjer se predavanja odvijajo v zgradbi nekdanje carine. Univerza je del prostorskih težav za prebivanje študentov – v tej visokošolski ustanovi jih je v tekočem akademskem letu vpisanih že več kot tisoč iz vse države – premostila s prostori, ki jih je pridobila v obnovljenem študentskem domu v Bazoviški ulici št. 1, v središču Nove Gorice. Dijaški dom je last gospodarske družbe Presta, zgradbo pa so obnovili tudi s finančnim prispevkom Univerze v Novi Gorici. Pogodba, podpisana med obema partnerjema, omogoča nastanitev 54 študentov v enaintridesetih sobah, od tega je osem enoposteljnih, 23 pa dvoposteljnih sob. V vsakem nadstropju zgradbe je za potrebe študentov urejena manjša kuhinja, v pritličju pa sta študijski oz. večnamenski prostor. Prehrana je zagotovljena v bližnji samopostrežni restavraciji. Univerza v Novi Gorici bo delno prispevala k plačilu stroškov za prebivanje študentov v študentskem domu.

Poslanki Evi Irgl poskušali preprečiti ponovno kandidacijo

V političnih strankah v Sloveniji so že izbrali kandidate za poslance, ki bodo nastopili na parlamentarnih volitvah 21. septembra. Pri tem so kot običajno nastala trenja in spori med posamezniki glede uvrstitve na kandidatne liste. Tistih, ki bi radi bili uvrščeni, je namreč veliko več kot pa tistih kandidatov, ki so jih izbrala vodstva strank. Reviji Reporter so poročali, "da so najhujša trenja bila v Ajdovščini, kjer je lokalni odbor SDS skušal spodnesti vnovično kandidacijo Eve Irgl. Zelo prodorno in prepoznavno poslanko naj bi nadomestila direktorica tamkajšnjega zdravstvenega doma Boža Ferfolja, ki pa je širša slovenska javnost sploh ne pozna. Početje ajdovskega odbora se je zdelo nerazumno celo podjetniku Ivo Boscarolu, ki je posredoval v korist Irglove in ustavil apetite nekaterih lokalnih veljakov." Na območju Ajdovščine domnevno ne bo kandidiral dr. Andrej Bajuk, predsednik Nove Slovenije, krščanske in ljudske stranke, ker menda ne uživa več zadostne podpore volilcev. Za poslanka naj bi po novem kandidiral v vollenem okraju Cerknica-Logatec.

Prejeli smo

Protest zoper izjavo Marjana Bevka - predsednika društva TIGR

Goriški Slovenci z obeh strani meje ostro obsodijo besede Marjana Bevka, ki je po razglasitvi rezultatov posvetovalnega referenduma o pokrajinih za televizijo Koper (Primorska kronika, ponedeljek, 23. junij 2008) izjavil, da v "Civilni iniciativi za Primorsko" upajo, da bo izraz GORIŠKA končno odšel na SMETIŠČE ZGODOVINE. Slovenci na Goriškem smo še toliko bolj zgroženi, da takšne žalitve zoper GORIŠKO izreka v duhu totalitarne populizma človek, ki je predsednik društva

TIGR. Marjan Bevk bi kot predsednik moral vedeti, da je bilo društvo TIGR ustanovljeno zato, da bo negovalo rodoljubne tradicije vseh Slovencev, ne pa zato, da bo preganjalo narodovo dediščino. Dosljedno zoper Goriške Slovence in Goriško divljali le fašisti. Moral bi vedeti, da črka G v imenu TIGR pomeni GORIŠKO IN GORICO. Moral bi vedeti, da je Goriška za zgodovino Slovencev izjemnega pomena; da je to edina slovenska historična dežela, ki ima neizpodbitno 1000 let staro slovensko ime in priča o naši

avtohtonosti. Marjan Bevk mora vedeti, da bomo z izgonom Goriške na smetišče zgodovine tja med smeti romali vsi Slovenci, ki nam je Goriška pri srcu. In ni nas malo. Posvetovalni referendum je pokazal, da nas je za 43 % volilcev. Bilo bi nas veliko več, če ne bi zoper Goriško v zadnjem času potekala specialna vojna zato, da se nam odvzame naše ime, naša oblast, našo moč, naš denar, da nas spremenijo v indijansko kolonijo. Marjan Bevk mora vedeti, da bo na smetišču zgodovine v

duhu z nami tudi Simon Gregorčič - GORIŠKI SLAVČEK. Vedeti mora, da - ko bo na smetišču zgodovine pristala Goriška - bo z njo tja odšel tudi večji del Primorske. Slovenci na Goriškem pozivamo vso primorsko in slovensko civilno, politično, državno in cerkveno javnost, naj zavrne nekulturno politiko izločevanja ter žaljenja Goriške. Na Slovenskem danes nujno potrebujemo mir in strpen dialog. Ne v državi in ne v pokrajini se ne sme nihče počutiti, da je izločen le zato, ker se šteje na primer za Goričana, ker spoštuje narodovo identiteto, ker misli drugače in ker misli s svojo glavo. In Marjan Bevk sodi poklicno v svet, ki mu pravimo svet kulture?

V imenu foruma za Goriško
Andrej Malnič

Demografski padec

Po novi definiciji v Sloveniji nekaj manj prebivalcev

Z uvedbo nove definicije prebivalstva, ki jo narekuje uredba EU, se bo število prebivalcev Slovenije v primerjavi s podatki po veljavni definiciji zmanjšalo, ugotavljajo na državnem statističnem uradu. Razlog so kratkotrajni priseljenci, ki so bili do sedaj vključeni v prebivalstvo takoj ob prijavi prebivališča. Po novi definiciji se bo za prebivalca Slovenije štela oseba s prijavljenim prebivališčem, ki v njem prebiva vsaj leto dni in ni začasno odsotna v tujini leto ali več. Državljanstvo osebe pri tem ni pomembno, je na današnji novinarski konferenci statističnega urada povedala vodja oddelka za demografske statistike Apolonija Oblak Flander. Po podatkih STA se bo tako število prebivalcev v primerjavi z izračuni po veljavni definiciji zmanjšalo za 15.597 oz. 0,8 odstotka na 2.010.269. Ker bodo po novem v

prebivalstvo vključene šele osebe, ki bodo prijavile prebivališče z namenom prebivanja v Sloveniji leto dni ali več, med kratkotrajnimi priseljenci pa prevladujejo predvsem moški, se bo njihovo število znižalo za 14.091 oz. za 1,4 odstotka. Število žensk pa se bo zmanjšalo za 1506 oz. za 0,1 odstotka. Pri tem je Apolonija Oblak Flander kot pomembno novost izpostavila, da se bodo osebe, ki imajo poleg stalnega prijavljeno tudi začasno prebivališče in tam bivajo vsaj leto dni, po novem razvrstile na naslov začasnega prebivališča. Zato se bo spremenila razporeditev prebivalstva po regijah, občinah in nižjih teritorialnih ravneh. Nove izračune bodo začeli objavljati v drugi polovici tega le-

ta. Število prebivalcev se bo po novi definiciji povečalo v 26 občinah, zmanjšalo pa v 182. Upad prebivalcev bo največji v občinah Velenje, Celje in Koper, za katere je značilen nadpovprečen delež tujcev, povečanje pa največje v Ljubljani in Mariboru, kamor prihajajo na šolanje dijaki in študenti. Več prebivalcev bodo po novem imele tudi občine, kjer je večje število socialnih ustanov, denimo domov za starejše občane ali zavodov za usposabljanje otrok, mladost-

nikov in drugih oseb z motnjami v razvoju.

Na statističnem uradu so sicer predstavili podatke o številu prebivalcev za leto 2007, ki so jih izračunali še po stari definiciji. Konec leta 2007 je v Sloveniji živel 2.025.866 prebivalcev, kar je 15.489 oseb oz. 0,8 odstotka več kot konec leta 2006. Večino porasta so predstavljali moški. Teh je konec lanskega decembra v Sloveniji živel 1.000.624, kar je 13.642 več kot leto dni prej. Žensk pa je bilo 1.025.242. Število prebivalcev Slovenije se je v letu 2007 povečalo predvsem na račun tujih državljanov s prijavljenim začasnim prebivališčem. Njihovo število se je povečalo skoraj za dve tretjini oz. za 14.120. Konec leta 2007 je v Sloveniji živel 36.578 tujih državljanov s prijavljenim začasnim prebivališčem, tujcev s prijavljenim stalnim prebivališčem pa je bilo 32.043.

Po mnenju Danila Kovačiča, ustanovitelja igralništva v Novi Gorici

Hit nezadržno drsi v prepad

Danilo Kovačič, ustanovitelj igralništva in prvi direktor družbe Hit v Novi Gorici, se je v pismu objavljenem v sobotni prilogi časnika Delo, 21. junija, polemčno odzval na intervju z bivšim predsednikom pravne

baviščno igralniške ponudbe. Že v prvem letu poslovanja, to je v letu 1993, je Perlo obiskalo nad milijon gostov, obseg poslovanja Hita pa se je podvojil. Kovačič je imel nove načrte, po katerih bi zaposlili dodatnih 1500 delavcev,

mažič razpršil kapital Hita od Črne gore do Antilov in zgradil več manjših igralnic, ki so zmanjšale uspešnost poslovanja Hita. Tako je bil preprečen nov poslovni preboj po že izoblikovani strategiji, kar je Hit postavilo v sedanji brezizhodni položaj. V finančno izčrpani Hiti je Branko Tomažič pripeljal ameriško družbo Harrah's, za katero v intervjuju ugotavlja, da bi zadala smrtni udarec Hiti. Ustanovitelj igralništva v Novi Gorici in prvi direktor družbe Hit, Danilo Kovačič, opozarja, da vse, kar se je dogajalo v obdobju Branka Tomažiča, "je Hit pripeljalo v izgubo, iz katere politično nastavljeni menedžment ne vidi rešitve." Sprašuje se, "ali bodo za to odgovarjali politično nastavljeni menedžerji, ki so od leta 1999 zgrešeno vodili poslovanje in razvoj Hita, ali pa bodo za kolaps Hita odgovarjali politiki, ki so sprovcirali afero Hit. Prepričan sem, da ne bo odgovarjal nihče, čeprav Hit nezadržno drsi v prepad."

M.

družbe Hit, Brankom Tomažičem, ki je bil prav tako objavljen v osrednjem slovenskem časniku. Ko je Kovačič opisal razvoj igralništva, kot ga je zasnoval, je zapisal, da je bila igralnica Perla testni projekt novo oblikovane za-

1996 do leta 2005 odločilno vplival na razvoj in poslovanje Hita. V tem obdobju je družba za igralništvo spreminila strategijo razvoja tako, da je opustila gradnjo zabaviščno-igralniškega centra v Vrtojbi, namesto tega pa je To-

Svet Evropske unije

Uradno sprejeta vinska reforma

Svet EU je uradno sprejel temeljito reformo skupne ureditve trga za vino, o čemer so že lani decembra kmetijski ministri dosegli politični dogovor, proroča STA. Po besedah evropske komisarke za kmetijstvo in razvoj podeželja Mariann Fischer Boel se sedaj "na vrsti končne priprave, da bo nov sistem lahko začel veljati avgusta".

Evropska komisija bo zdaj začela postopek sprejemanja podrobnih izvedbenih predpisov, da bo reforma lahko začela veljati 1. avgusta letos, je sporočila Evropska komisija, ki je zakonodajni predlog reforme vinskega sektorja predstavila 4. julija lani, nov sistem pa bo torej stopil v veljavo dobro leto potem. Že junija 2006 je Bruselj napovedal korenito reformo za izboljšanje konkurenčnosti evropskih vin ter vzpostavitev ravnovesja med ponudbo in povpraševanjem na trgu. Evropa je namreč največja proizvajalka vin na svetu, njen izvoz pa raste počasneje od uvoza drugih neevropskih proizvajalcev v Unijo, kjer na koncu ostajajo presežki. Spremenjen sistem bo prispeval k uravnoteženosti trga za vino, postopnemu ukinjanju ne-

trga. Postopno bodo ukinjene subvencije za krizno destilacijo in destilacijo pitnega alkohola, denar iz nacionalnih sklopov sredstev pa se bo lahko porabil za ukrepe, kot so promocija vina na trgih tretjih držav, inovacije, prestrukturiranje ter posodobitev vinogradov in kleti. Reforma bo tudi zagotovila varstvo okolja v vinorodnih regijah, zaščitila tradicionalne in dobro uveljavljene politike kakovosti ter poenostavila pravila označevanja v korist proizvajalcev in potrošnikov. Od 1. januarja 2016 bo ravno tako ukinjen zelo omejevalen sistem pravic do zasaditve na ravni EU.

potrebnih in dragih intervencijskih ukrepov na trgu ter preusmeritvi proračunskih sredstev k bolj pozitivnim in proaktivnim ukrepom, ki bodo povečali konkurenčnost evropskih vin, napoveduje komisija. Reforma predvideva hitro prestrukturiranje vinskega sektorja z uvedbo prostovoljnega triletnega programa krčenja nasadov kot alternative za nekonkurenčne proizvajalce in pomoč za odstranitev presežnih količin vina in nekonkurenčnega vina s

Fischer Boelova je dejala, da bo reforma vinskega sektorja EU omogočila, da se osredotoči na izzive v povezavi s konkurenti in znova pridobi svoj tržni delež, ne pa da zapravlja denar za odstranjevanje nezaželenih presežkov. "Upam, da bodo države članice dobro izkoristile nova razpoložljiva orodja," je dodala.

Okolju prijazna energija

V Nemčiji začela obratovati največja sončna elektrarna

Sončna elektrarna, ki je po navedbah njenih lastnikov največja na svetu, je začela proizvajati energijo. Sončni park v nekdanji vzhodnonemški letalski bazi so zgradili na površini, veliki kot dvajset nogometnih igrišč; leta 2009, ko bo polno obratovala, pa bo zmožna proizvesti 40 megavatov energije, poroča nemška tiskovna agencija dpa. Skupina Juwi, ki upravlja objekt,

pravi, da bo v začetni fazi 130 milijonov evrov vredna elektrarna sposobna proizvesti 24 megavatov, po enem letu delovanja pa bo proizvajala energijo s polno močjo, to je 40 megavatov. Nekdanja Vzhodna

Nemčija je prva v državi na področju sončne energije, trije od 50 največjih sončnih parkov na svetu pa stojijo v bližini Leipziga. Tudi v Kaliforniji bodo do leta 2011 zgradili elektrarno, ki bo delovala s pomočjo sončne energije, le da bo ta proizvedla dvakrat več energije kot nemška - 80 megavatov.

Zamenjava na vrhu lestvice

Volkswagen največje nemško podjetje

Proizvajalec avtomobilov Volkswagen je na lestvici največjih nemških podjetij prehitel avtomobilski koncern Daimler in z letnim obsegom prihodkov v višini 108,9 milijarde evrov postal edino nemško podjetje z več kot 100 milijardami evrov letnih prihodkov, je v začetku tedna poročal nemški časnik Die Welt. Daimler je po ločitvi

od ameriškega Chryslerja lani ustvaril le še 99,4 milijarde evrov prihodkov, kar je zadoščalo za drugo mesto. Na tretjem mestu sledi Siemens z 72,4 milijarde evrov letnih prihodkov. Med podjetji, ki jim je uspel največji vzpon na lestvici, častnik izpostavlja logistični koncern Kühne + Nagel, ki je lani povečal prihodke za 86,3 od-

stotka na 3,7 milijarde evrov ter se s 320. povzpел na 172. mesto. Petsto največjih nemških podjetij je v povprečju lani povečalo prihodke za 5,3 odstotka, s čimer ni uspelo doseči visokih rasti iz prejšnjih let. Leta 2005 so se njihovi prihodki v povprečju okrepili za 9,2 odstotka, leta 2006 pa kar za 11,2 odstotka. Največji delodajalec med 500 največjimi nemškimi podjetji je Deutsche Post s 470.123 zaposlenimi, kar je 1,9 odstotka več kot leto prej. Drugo mesto zaseda Siemens s 398.000 zaposlenimi (+7,3 odstotka), tretje pa Volkswagen s 329.308 zaposlenimi (+1,4 odstotka).

Po mnenju hrvaških turističnih delavcev

Slovenske vinjete zmanjšujejo konkurenčnost hrvaškega turizma

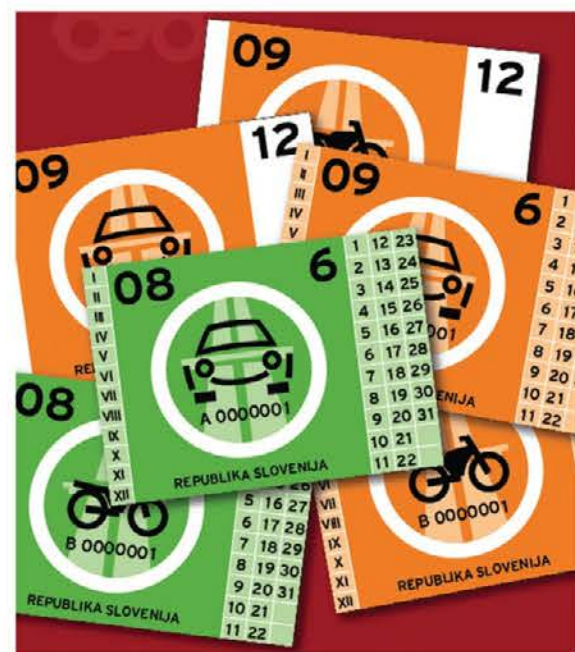
Hrvaški turistični delavci opozarjajo, da Hrvaška zaradi dražjega goriva, cestnin in tudi slovenskih vinjet izgublja tekmo z drugimi počitniškimi kraji. Ob tem pa navajajo, da veliko gostov, ki se vozijo na Hrvaško iz zahodnoevropskih držav, napoveduje, da tja ne bodo prišli čez Slovenijo, na spletni strani piše Večernji list.

Minister za turizem Damir Bajs je konec maja izjavil, da "bo uvajanje vinjet, med katerimi najcenejša stane 35 evrov in velja pol leta, postavilo v slabši položaj turiste, ki nameravajo poleti počitnikovati na Hrvaškem". Ob tej priložnosti je pozval Slovenijo, naj pred turistično sezono uveljavi tudi tedenske in mesečne vinjete. Hrvaški mediji so pisali, da so zaradi slovenskih vinjet nezadovoljni vsi slovenski sosede. Časnik Vjesnik je prejšnji mesec ocenil, da je "slovenska igra z vinjetami zgolj dodatni poskus Ljubljane, da zaplete odnose s svojimi

mi sosedami", poroča STA. Reški časnik Novi list v današnji izdaji opozarja, da bodo hude kazni za tiste, ki se bodo brez vinjet peljali po slovenskih avtocestah, saj v nekaterih primerih napovedane kazni v višini 800 evrov presegajo povprečno plačo na Hrvaškem, ki je bila maja približ-

Istre s slovenskimi vinjetami tudi ceneje potovali do Zagreba. Izračunali so, da tedensko potovanje z avtomobilom iz Pulja do Zagreba čez predor Učka in Reko v času veljavnosti letne slovenske vinjete, torej 14 mesecev, stane 9408 kun (1288 evrov).

Če bi se vozniki iz Pulja v hrvaško metropolo peljali čez Ljubljano, bodo kljub nekoliko daljši poti plačali 400 kun (55 evrov) za vinjeto ter skupaj približno 150 dodatnih evrov za uporabo istrske avtoceste na Hrvaškem. Novi list poudarja, da bodo omenjeni vozniki privarčevali toliko, da se jim bolj splača 60 kilometrov daljša pot do Zagreba čez Ljubljano kot čas, ki ga preživijo ob dvakratnem prečkanju meddržavne meje. Hrvaški mediji so še spomnili, da je uvajanje vinjet začasna rešitev slovenske vlade, dokler ne bo uveljavljeno satelitsko spremljanje prometa in plačevanja cestnine.

NOVI
GLAS

GLAVNI UREDNIK Andrej Bratuž - ODGOVORNI UREDNIK Jurij Paljk
Izdajatelj Zadruga Goriška Mohorjeva - Predsednik dr. Damjan Paulin
Registriran na sodišču v Gorici 28.1.1949 pod zaporedno številko 5

Uredništvo v Gorici: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 550330, faks 0481 548808, e-mail gorica@noviglas.it
Uredništvo v Trstu: Ulica Donizetti 3, 34133 Trst, tel. 040 365473, faks 040 775419, e-mail trst@noviglas.it
Uprava: Piazza Vittoria-Travnik 25, 34170 Gorica, tel. 0481 533177, faks 0481 548276, e-mail uprava@noviglas.it
www.noviglas.it

TISK: Centro Stampa delle Venezie Soc. Coop. a.r.l., Via Austria, 19/B - 35129 Padova PD,
tel. 049 8700713 - faks 049 8073868; e-mail cdascv@libero.it

LETNA NAROČNINA: Italija 45 evrov, Slovenija 48 evrov, inozemstvo 85 evrov - Poštni tekoči račun 10647493

OGLAŠEVANJE: Oglaševalska agencija Tmedia, ul. Malta 6 - Gorica, ul. Montecchi 6 - Trst.
Brezplačna tel. št. 800 129452, iz Slovenije in tujine 0039 0481 32879. E-mail advertising@tmedia.it

Jamčenje zasebnih podatkov: v smislu zakonskega odloka št. 196/03 (varstvo osebnih podatkov) jamčimo največjo zasebnost in tajnost za osebne podatke, ki so jih bralci posredovali Novemu glasu. Bralci lahko brezplačno zaprosijo za spremembo ali izbris podatkov, ki jih zadevajo, kakor tudi izrazijo svoje nasprotovanje rabi le-teh.

Novi glas je član Združenja periodičnega tiska v Italiji USPI in Zveze katoliških tednikov v Italiji FISC

Izdajanje našega tednika Novi glas podpira tudi Urad Vlade Republike Slovenije za Slovencev v zamejstvu in po svetu
Tednik Novi glas prejema neposredni državni prispevek v skladu z zakonom 7.8.1990 št. 250

To številko smo poslali v tisk v torek, 1. julija, ob 14. uri.

Slovenija / Obisk indijskega učitelja joge

Najvišja vrednota: ljubezen do bližnjega

Pred kratkim je Slovenijo ponovno obiskal duhovni učitelj, njegova svetost Mahamandalešvar Paramhans Svami Mahešvarananda, ki živi sicer na Dunaju, je pa jogo prilagodil zahodnjaškemu načinu življenja in našemu vsakdanu. No, o jogi nekaj vemo čisto vsi, marsikdo se je je tudi učil, nekateri so se zanjo navdušili, drugi, podobno kot jaz, pa so se raje vrnili k bolj pristnim, domačim načinom sprostitve in meditacije. Kot so, recimo, izleti v naravo ali v gore.

Vsekakor je obisk indijskega učitelja, ki se je mudil v petih slovenskih mestih, med njimi tudi v Kopru, naletel na množičen odziv, na Primorskem je bil tudi gost piranskega župana Tomaža Gantarja, številnost in navdušenje poslušalcev pa nam dajeta misliti, da je vsako izmed nas pravzaprav željan novih, trajnih vrednot. Občutek imam, da naša zahodna civilizacija ni bila še nikoli tako uboga na vrednotah, kot je danes. Živimo vsekakor v dobi neoliberalizma, kar pomeni svobodo, ne samo na gospodarskem področju, temveč tudi svobodo izražanja in mišljenja. Totalitaristične ideologije je naš svet dokončno zavrnil, zavrnil je represivno vzgojo, vsiljevanje življenjskih shem in togost, obenem pa je spodrinil klasične vrednote, pa naj so bile vezane na ideologijo ali vero. Otroke že v osnovni šoli učimo, da se odločajo svobodno, da sami presojujejo in da si o vsem ustvarjajo lastno mnenje. To bi bilo

sicer nadvse lepo in prav, če bi za vso to navidezno svobodo ne prežala na nas, in to že od mladih nog, past konzumizma, ki je postal za sodobnega človeka religija, vrednota, življenjski cilj in spričevalo o uspehu. Skrivoma, a vsepovsod se že od otroštva vsiljuje v naš vsakdan in požira naše sanje. Reklame nas spremljajo kjerkoli in nas učijo, kako naj živimo, kakšni naj bomo, kako naj se smejemo, kako naj se oblačimo, o čem naj sanjamo in po čem naj hrepenimo. Povsod okoli nas so, govorniki nam iz televizijskega ekrana, ne dovolijo nam, da bi se med vožnjo osredotočili na cesto in promet na njej, požirajo nam strani časopisov in vsiljivo visijo iz poštnih nabiralnikov. Pa nas spremljajo tudi pri delu, podijo se po ekranu naših računalnikov, telefonov, kopicijo se na bančnih okencih in prihajajo k nam domov. In počasi odžirajo naše misli, našo ustvarjalnost in našo svobodo. Ponujajo nam vrednote, ki jih lahko kupuješ in prodajaš. Za denar seveda.

Kar nam je na številnih predavanjih povedal Svami Mahešvarananda, ni pravzaprav nič novega. Mahatma Gandhi je že govoril o pohlepu, ki bo ugonobil Zemljo, kajti na njej je dovolj dobrin za vse, le za pohlep ne. Tudi za indijski izrek, ki pravi, da bomo tedaj, ko bo zadnje drevo posekano in bo zadnja riba mrtva, spoznali, da se dolarjev ne da jesti, so nam že povedali, a smo nanj pozabili, bodisi mi, preprosti ljudje, bodisi tisti, ki vladajo globalnim

gospodarskim tokovom in brez usmiljenja podirajo tropske pragozdove, za zaslužek, za dolarje, pa tudi za evre. Pa tudi naše gozdove in polja odžirajo ter žrtvujejo lepoto in skladnost krajine, da bi gradili in drago prodajali. Ravno o teh stvareh je govoril Svamidži, ljudje pa so ga hiteli poslušati, ker jim o teh stvareh ne govori več nihče, najmanj politiki, ki bi bili prvi potrebni vadbe, saj bi v položaju kobre morda ublažili jezo in nevoščljivost, ki jih ovirata pri delu, in se morda spomnili, da so svoj položaj dosegli s pomočjo glasovnic volilcev, na katere so zdaj kratkomalo pozabili.

Na svojem predavanju je učitelj joge večkrat poudaril, da je človek po svojem bistvu dober, da je nagnjen k dobri dejanjem. O tem bi lahko podvomili, če vključimo televizijo ali samo pobrskamo po televizijskih programih. Umori, nasilje, boj za nadvlado in občutek, da je ubijati nekaj čisto običajnega, da to počno vsi. Isto nam govore časopisi, krvavi prizori, pa so dostopni tudi najmlajšim, ki se tako že navsezgodaj privajajo na vsakršne grozote, nasilna smrt pa se v njihove duše vcepi kot nekaj čisto normalnega. Indijski svečenik je povedal, da človek velikokrat naredi slabo dejanje nevede, ker

nanj sploh ne pomisli. Na primer, je povedal, ko se vozimo z avtom, sploh ne pomislimo, koliko mušic ostane na našem vetrobranskem steklu. Ko gremo skozi življenje, pa večkrat sploh ne pomislimo, kakšne žrtve zahtevata naše vedenje in naš način mišljenja. Ker jih ne vidimo, ker nanje ne pomislimo. In čeprav se velika večina izmed nas s tem ne strinja, človeštvo na svoji poti k napredku na veliko uničuje naravo, pobija vsa živa bitja ter hladnokrvno jemlje življenje solju-

oko za oko. Človek je pozabil na samospoštovanje in izgubil odnos s samim seboj, ko je vsa svoja stremjenja podredil materialnim ciljem, pozabil pa je tudi na strpnost, na spoštovanje vseh kultur, pa naj si bodo še tako različne, pozabil je, kaj se pravi razumeti. O Svamidžijevem klicu k človečnosti so mediji na široko pisali in poročali, njegovih srečanj po Sloveniji se je udeležilo po več tisoč ljudi, okoli 50.000 Slovencev pa se je od njenih začetkov, pred dvajsetimi leti, udeležilo vadbe jo-

prostejša, obenem pa povsem drugačna od tistih, ki jih zagovarjajo naši politiki. Ljudje najrazličnejših kultur in najrazličnejših veroizpovedi hrepenijo vsak dan po dobrem in molijo svojega boga, ki ima lahko različno podobo, v bistvu pa je podoben našemu Bogu, naj jim pokloni mir, naj jih reši trpljenja, naj jim da živeti v slogi in ljubezni, naj pokloni zdravje njim in najdražjim, naj jih reši lakote in vojne, naj da njihovim otrokom rasti srečno in brezskrbno, naj na svetu vladata človečnost in solidarnost. Pravzaprav ni molitve, ki bi klicala k pobijanju, k neenakosti, k trpljenju in smrti, k lakoti in izkoriščanju ter k pohlepu in povečevanju materialnih dobrin. In prav tu je tista pot, na katero je človek v stremljenju po napredku in kopičenju bogastva pozabil: pot k človečnosti, k ljubezni do vsega stvarstva, k solidarnosti do soljudi. Če bo vsak posameznik hodil po tej poti, pa čeprav se bo zaradi tega moral odreči nekaterim materialnim dobrinam, bo svet boljši in živeti bo lažje, lepše. Pa saj zaradi tega ni treba prakticirati asan in jogijskih tehnik.

"Pomagajte in bodite prijazni, bodite dobri. In ljubite vsa bitja", je dejal Svamidži na svojem obisku v Sloveniji. "Ko mati kuha za ljubeznijo za svoje otroke, je to najboljša joga. Ko mož prinese rože svoji ženi z veliko ljubeznijo, je tudi joga. Ali ko pozdravite soseda z lepo besedo ali vržete pucam nekaj semen. Pomagajte, kajti ljubezen združuje. In roke, ki pomagajo, so vredne več kot tiste, ki samo molijo. Nič ne bo odšlo z nami, ne denar ne položaj, zato delajte veliko dobrih stvari. In zavedajte se jih".

Suzi Pertot

dem. Temu je treba postaviti konec, pravi Svamidži, ljubiti in spoštovati moramo življenje v vseh njegovih oblikah, od najmanjšega živega bitja, do človeka. Tega nas pravzaprav učijo vse religije sveta in človečnost je njihov skupni cilj. Pa čeprav se ljudje, ne glede na religijo, malokdaj držijo teh načel. Tudi med kristjani je malo takih, ki, ko jih kdo mahne po levem licu, nastavijo udarcem še desno, morda se večina raje drži talionskega načela zob za zob,

ge v vsakdanjem življenju. Na Svamidžijev obisk pa so se z različnimi pobudami in srečanji odzvali tudi župani petih slovenskih mest, ki so svečenika gostila, kar potrjuje, da tudi politiki ne morejo mimo človeške potrebe po duhovnih vrednotah. Tudi sama sem se ob branju številnih člankov o obisku pomembnega indijskega guruja zamislila in ugotovila, da je rešitev številnih vsakdanjih težav pravzaprav veliko enostavnejša in veliko pre-

Zamejski šport

Pro Gorizia se je naposled izrekla za združitev, Juventusina pa proti novi enoti

V zadnjih tednih so dogajanje in debato v našem okolju ter medijih popestrili pogovori o morebitni združitvi nogometnih društev Juventusina in Pro Gorizia. Zamisel o spojitvi italijanskega kluba iz mesta Gorica s slovenskim društvom iz Štandreža - vasi, ki je dejansko goriško predmestje. Zgodba je v bistvu pokazala, da bi obojim še kako prav prišlo sožitje, ki bi bilo v obojestransko korist in okrepitev. Oboji, tako kot absolutna večina amaterskih športnih ustanov, se namreč v večji ali manjši meri ubadajo s kroničnimi finančnimi in kadrovske težavami. Pri tem pa je treba vedeti, da je v tem primeru šlo za klic na pomoč vodstva Pro Gorizie, katere kriza je globoka in bi sama zelo težko sploh nadaljevala svojo dolgoletno (nekdaj tudi zelo ugledno) delovanje. Skupni imenovalec obeh okoli je med drugim prav tudi zelo bogata tradicija, tako da sta nesporno vodilni nogometni stvarnosti v občini Gorica. In prav različno stanje v dveh taborih je naposled privedlo do sklepa, ki ni odobril velikega koraka. Po več pogovorih med vodilnimi

možmi iz obeh sredin (v prvi vrsti za Štandrežce predsednik Kerpan in za Goričane mecen Manganelli, ki je bil pripravljen projekt financirati) sta na koncu odločili skupščini članov in, potem ko so se pri Pro Gorizii soglasno zedinili v podprtje predloga o združitvi, so ga člani Juventine z večino zavrnil.

Kdor namreč išče pomoč, se normalno oprime svoje rešilne bilke, kdor pa lahko kolikor toliko mirno nadaljuje sam po svoji poti, pa ni tako motiviran za iskanje sodelovanja. To je ena možna razlaga, čisto intuitivna. Pri Juventini je seveda tu še posebna specifika slovenskega društva, ki seveda noče odstopati od svojih statutarnih

poslanstev v smislu jezika, s katerim se v klubu občuje. Morebitna skupna celota Juventusina Pro Gorizia Gorica bi se kajpak morala soočiti s tem vprašanjem, ki pa očitno sploh ni predstavljalo problema za člane in upravo večinskega društva. Podatek, da se je skupščina Pro Gorizie izrekla za združitev s

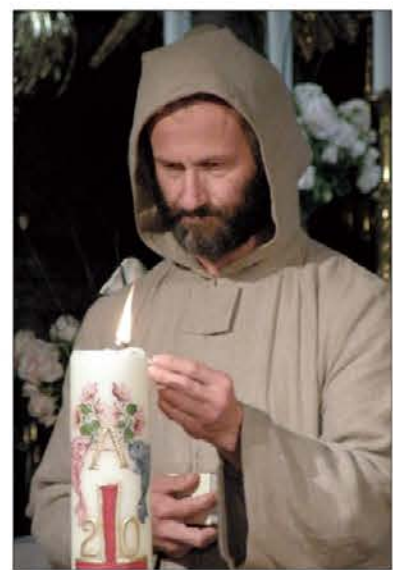
slovenskim društvom, je mogoče presenetljiv, a vsekakor hvalevreden. Zato tokrat res ne smemo pripisovati kakšni nestrpnosti do Slovencev dejstva, da ideja na koncu ni prodrla. Nasprotno. Zavora je bila v ljudeh iz Juventusinega ambienta. Mogoče so se podzavestno tudi bali, da bi bila slovenska identiteta štandrškega kluba v

teji novi enoti ogrožena. To je bil med drugim edini pomislek (skupaj s prilagajanjem statuta eventualne nove ustanove), ki ga je izneslo v javnosti Združenje slovenskih športnih društev v Italiji. Ker menimo, da bi bila za dodatno stopnjevanje sožitja v že tako šolskem primeru Gorice lahko združitve koristna in pozitivna, pogrešamo kanček več angažiranja športnih in političnih oblasti pri konkretnem reševanju vprašanja. Brali smo tudi, da so Štandrežci v vasi sicer (razumljivo) intenzivno govorili o zadevi, vendar niso se dovolj odkrito soočili, da bi izoblikovali celovito stališče, ki ni nujno samo pogled članstva Juventine. Ta vzgib pa bi bil moral odločneje priti s strani politike in civilne družbe, saj ni šlo za ravno postransko stvar. Navsezadnje je korak nazaj Juventine voda na mlin Slovincem nenaklonjeni goriški upravi, ki je previdno pozdravljala zamisel, ob zamrznitvi po sklepu v Štandrežu pa lahko trdi, da je sicer sama v zelo odprtem duhu podpirala idejo, a da so predlagano obliko sodelovanja in sožitja zavrnilo Slovinci, ko pa se stalno pritožujejo nad ravnanjem Romolijeve Občine. Kakorkoli že, zgodba bo v modernem mestu, kakršno je Gorica, najbrž tudi v prihodnje še ostala aktualna. HC

Koroška

A inu O

A inu O je naslov zanimive predstave, ki sta jo po koroških cerkvah predstavila Janko Krištof in Andrej Feinig. Ob 500-letnici Trubarjevega rojstva in ob 2000-letnici rojstva sv. Pavla iz Tarza je nastala lepljenka svetopisemskih tekstov, ki jih je Janko Krištof predstavil občinstvu kot pridigar iz Trubarjevega časa. Janko Krištof je tudi sicer duhovnik, zato je bilo njegovo podajanje božje besede še toliko bolj prepričljivo in pristno. V ospredje je torej postavil tisto Besedo, ki smo jo, kot piše v predstavitvi, »prejeli od judovskega ljudstva in se je iz hebrejščine in grščine preko latinskega jezika v reformatičnem gibanju nemškega protestantizma v silnem valu izlila v našo slovensko govornico.« Glasbeni del je oblikoval organist Andrej Feinig. Kot glasbeno kuliso je izbral nekaj Bachovih skladb, to je glasbe, ki z dru-

glavja Svetega pisma pa je Janko Krištof predstavil še deset zapovedi, pridigo na gori ter nenazadnje pa visoko pesem ljubezni sv. Pavla. Zavestna izbira slovenskih protestantskih prevodov Svetega pisma ter nekaterih odlomkov v hebrejščini, grščini, latinščini in nemščini, odlično predstavi univerzalnost sporočila Besede skozi čas. Zanimivo bi bilo, če bi omenjena predstava, ki ima tako verski kot kulturni pomen, prišla tudi na Primorsko, po stopinjah tistega Primoža Trubarja, kateremu je predstava tudi posvečena. PR

Sklenilo se je evropsko prvenstvo v Avstriji in Švici Rdeče furije na evropskem prestolu!

Evropsko prvenstvo se je sklenilo. Navsezadnje, če pogledamo na potek celotnega evropskega prvenstva, je bil tak zaključek tudi najbolj logičen in predvidljiv. Kljub temu da je bila v predtekmovalnem delu najbolj spektakularna ekipa Nizozemska, kljub temu, da sta novopečeni zvezdnik Aršavin in strateg Guus Hiddink ustvarila novo močno, učinkovito in prepričljivo rusko armado, kljub čudežem, ki jih je bil sposoben Fatih Terim z zdesetkano Turčijo v zadnjih minutah tekem, kljub

proti skromni Ukrajini in nato komaj v polfinalu odigrali življenjsko tekmo proti Nemcem.

Španci pa ne. Letos jim je šlo vse od rok (oz. od nog). Njihovi nastopi so bili tako suvereni, da niso pravzaprav niti vzbudili toliko medijskega trušča, kot bi ga mogli. V center pozornosti so prišli šele v polfinalu, ko so bile v igri samo še štiri reprezentance, in predvsem po prepričljivi zmagi z ruskim presenečenjem prvenstva. Španija je bila preprosto najboljša. Zmagala je pet od še

pad z Italijo so Španci sklenili z remijem in Donadonijev četico premagali šele po 11-metrovkah. V predtekmovalni skupini so zadeli osemkrat, prejeli pa samo tri gole. V drugem delu so po zasluženih zmagi po 11-metrovkah proti Italijanom zasuli Ruse s tremi zadetki in v finalu zmagali z enim samim zadetkom razlike, čeprav so pokazali veliko več od poraženih Nemcev. Pa saj ne gre samo za statistiko, ne gre samo za to, da je Španija zadnji poraz doživela novembra 2006, niti ne gre samo za to, da je v zadnjih 22

Torres je bil z zadetkom odločen v finalni tekmi

igro.

Španija je bila na tem evropskem prvenstvu, ki je bilo za spremembo zelo dopadljivo in s številnimi napadalno organiziranimi enajstercami, tista ekipa, ki je najbolj interpretirala nogometni šov. Najprej Nizozemci in kasneje še Rusi niso bili sposobni svojega potenciala udejanjiti v zmagovite predstave. To so storili Španci. Aragones je svoje nogometne pripravil do potankosti, tako da jih ni negativno presenetila niti poškodba prvega strelca Ville v polfinalu. V trenutku so bili sposobni spremeniti strategijo in iz formule 4-4-2 prešli na drugačen 4-5-1. Mož odločitve v polfinalu je bil prva Arsenalova zvezda Cesc Fabregas, ki je EP vseskozi začenjal na klopi. Po njegovem vstopu je Španija odigrala kot prerोजना. Drugo pomembno dejstvo pri španskih prvakah je Aragonesovo zadržanje, da ni nihče od nogometnešen nadomestljiv. Aragones je doma pustil prvega španskega zvezdnika, Raula. Na vseh tekmah je igral z isto enajstercico, nobenega standardnega nogometaša pa ni povzdignil v zvezdo. Na finalni tekmi je npr.

zamenjal Torresa, kljub temu da je bil dotlej najboljši mož na igrišču. Zamenjal je tudi Fabregasa, ki je Špance popeljal v finale in je še pred tem na tekmi proti Italiji hladnokrvno zadel odločilno enajstmetrovko. Torej, nobenega zvezdnika paradiranja, izredna uigranost in mladostniška zagnanost začinjena s številnimi izkušnjami. Fabregas je, kot že povedano, prva

zvezda Arsenalu. Torres in Villa sta bili med najboljšimi strelci v angleški Premier ligi in španski Premieri division. Xavi Hernandez in Puyol sta zvezdi Barcelone, Iker Casillas pa eden od boljših vratarjev na svetu. Njihova ekipna igra je na EP-ju temeljila na hitrih podajah, ki so jim v dveh ali treh dotikih žoge omogočale strel v vrata. Iniesta, Xavi Hernandez in Senna so na sredini igrišča dejansko poganjali španski motor in s pomočjo Sergia Ramosa na desnem boku pripravljali številne izredne priložnosti. Samo dejstvo, da so veliko stavili na taktiko goste mreže podaj, je pred nasprotnikovega vratarja večkrat pripeljalo tudi veziste, ki navadno ne zadevajo prav veliko. Španija je tako končno uskladila dve večkrat nasprotujoči si nogometni paradigmi, estetsko prijeten nogomet in zmagovalno učinkovitost.

Andrej Čerčič

Ballackov obup uokvirjen v špansko slavo

predvema letoma so Italijani prišli v pravo formo šele v četrtfinalu

stih tekem tega Evropskega prvenstva: edino četrtfinalni spo-

tekmah zabeležila 19 zmag in 3 remije. Gre za vsebino, gre za

Že spet poraženi!

Nemci so stalnica v svetovnem in evropskem nogometnem vrhu. Leta 2002 so v finalu SP izgubili proti Nemcem, leta 2006 so zasedli tretje mesto na domačem SP, letos pa so se okitili s srebrno kolajno. Prvo mesto pa jim že nekaj časa uhaja. Zadnjič, ko so zmagali, se je pisalo leto 1996. Bilo je evropsko prvenstvo v Angliji in bila je Nemčija, v kateri so igrali še Klinsmann, Sammer, Hässler in Bierhoff. Danes pa je drugače. Razen Ballacka ni med Nemci nobenega fenomena. Letošnja ekipa, ki ob Ballacku temelji še na Kloseju, Podolskem, Metzfelderju, Mertesackerju in Schweinsteigerju, se je rodila prav leta 2002. In tudi letos je dokazala to, kar dokazuje zadnjih šest let: da je sicer dobra, fizično pripravljena ekipa, ki pa nikoli ne uspe priti prav na vrh. Vedno kaj zmanjka: mednarodne izkušnje nemških reprezentantov, njihovo tehnično znanje ali zmagovalna miselnost.

SLOVIK

MULTIDISCIPLINARNI PROGRAM – NALOŽBA ZA TVOJO PRIHODNOST RAZPIS ZA

MULTIDISCIPLINARNI PROGRAM ZA KAKOVOSTNO KADROVSKO RAST

Študijski program namenjen univerzitetnim študentom in mladim z univerzitetno diplomom

Program sestavljajo štiri sklopi:

1. del programa: **seminarska dejavnost**

- trajanje: od septembra 2008 do maja 2009 (60 ur predavanj, obiski podjetij);
- predmetnik: predavanja iz splošne kulture, managementa, podjetništva, komunikacije in nastopanja
- lokacija: KB Center v Gorici in sedež SDZPI v Trstu;
- potrdilo o obiskovanju tečaja.

2. del programa: **tečaj poslovne angleščine**

3. del programa: **dva meseca delovne prakse v konzorciranih podjetjih in ustanovah**

4. del programa: **Discover Management Program na poslovni šoli IEDC Bled**

- devetdnevni poletni seminar managementa (julij 2009);
- potrdilo o obiskovanju tečaja (5 kreditnih točk).

Novost!

Uvod v letošnji program predstavlja predmet Osnove managementa, ki ga bo izvedla Fakulteta za Management iz Univerze na Primorskem: po obiskovanju predmeta je omogočeno izvajanje izpita na Fakulteti za Management in pridobitev 6 kreditnih točk.

Prijavni obrazci in vse dodatne informacije so na razpolago na spletni strani www.slovik.org.

Termin za prijave: 20.9.2008

info@slovik.org

Donneering - Culture

brezplačna številka
800.129452

www.tmedia.it

SDZPI
IRSIPI

Zavod za vzpostavljenim sistemom vodenja kakovosti za načrtovanje, organizacijo in izvajanje poklicnega izobraževanja, višjega usposabljanja in vseživljenjskega učenja

CISO CERT
UNI EN ISO 9001:2008

www.sdzpi-irsip.it

Univerza v Novi Gorici je
npr. raziskovalna in
študentom prijazna univerza.
Kjer znanje nastaja v harmoničnem
odnosu med študenti in raziskovalci
ter se prenosa na mlajšo generacijo
in v podjetniško okolje.

Univerza v Novi Gorici
Vipavska 13, P.P. 301
Rožna dolina
SI-5000 Nova Gorica
E-mail: info@p-ng.si

NEONSEVEN

development of
technologies
for mobile
telecommunications

Proseška postaja, 15
34010 Zgonik - Trst
Italija
+39 040 2529400
info@neonseven.com
www.neonseven.com

Prihodnost pripada podjetnim!

GEA College d.d.

Uprava - Dunajska 156 - 1000 Ljubljana
Telefon: +386 1 5881 300
Faks: +386 1 5881 333
E-pošta: natasa.madjar@gea-college.si

Lokacija PIRAN
Kidričevo nabrežje 2 - 6330 Piran

Lokacija LJUBLJANA
Dunajska 156 - 1000 Ljubljana

Lokacija SLOVENSKE KONJICE
Mestni trg 18 - 3210 Slovenske Konjice

SKZ

Trst
ul. S. Francesco 20
tel. +39 040 368 094
fax +39 040 368 158
email: skgz-ta@skgz.org

Gorica
korzo Verdi 51/int
tel. +39 0481 550 142
fax +39 0481 550 142
email: skgz-go@skgz.org

Cedad
ul. IX Agosto 8
tel./fax +39 0432 731 386
email: skgz-cedad@skgz.org

CREDITO COOPERATIVO DEL CARSO
ZADRUŽNA KRAŠKA BANKA

www.bcccarso.it
www.zkb.it

V različnosti je naša moč

Ulica Ricreatorio, 2
ORFINE (TS)

BCC
CREDITO COOPERATIVO

Doberdò e Savogna
Zadružna Banka
Doberdob in Sovodnje

KB
1909

Preprosto. Posel.

www.kb1909.it

IEDC
Bled School of
Management

A School
with a View

KB invest
SpA
Real Estate Solutions

www.kbinvest.it